

3/147

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 19-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ అక్షయనామనందనపుర అధిక పైత్తమాన శుద్ధ షష్ఠి ౬.

గెం. 204

సంచిక ౨౯౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది మంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

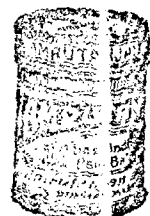
అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

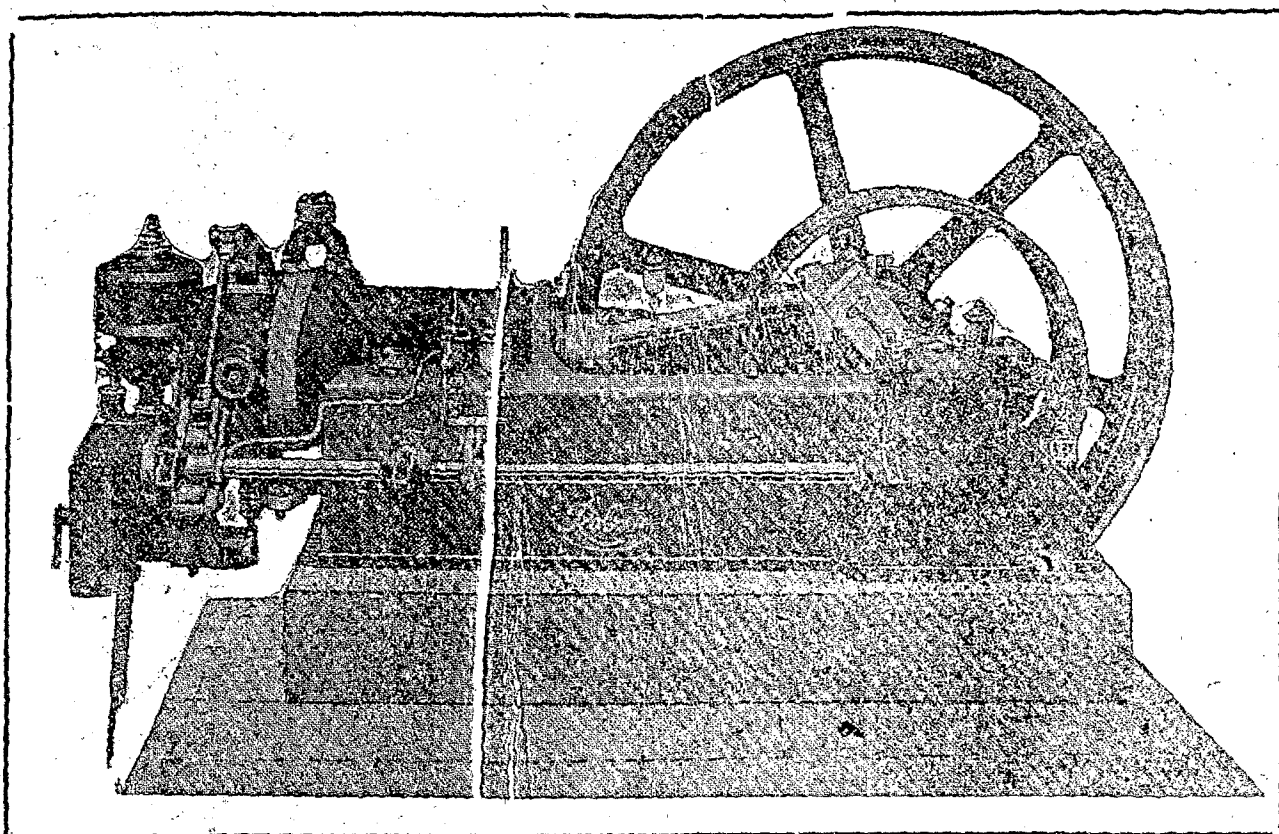

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసింది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1880

ఫేమస్ “కోలుస్టరింగు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(2) డబుల్ ఎంజిన్
న్యూట్రెపు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(3) ‘లో కంప్రెషన్’
ఇంజనులు
(4) గ్యాస్ ఇంజనులు
స్టాంట్లు
రెస్టోరేషన్
మంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధి చెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనా చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగా ఖర్చుగను.
వేపరైజరును తరుచుగా క్లిష్టచేయ సవనరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
అందరు అధికముగానున్నా పుండుటచే చాలాకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు పిశేష నేర్పరితము అక్కరలేదు

సోర యేజంటు— లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

మద్రాసు ఆఫీసు—లండన్ ప్రేడింగుకంపెనీ, 14-15 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూల్యము: సంస్కృతమునకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు కొనుగోలు చేయుచున్న వైద్యకళానిధిని మున్నగు గ్రంథములు అమ్మితిమి. క్యాబింట్ లెండు రూ. 3-4-0 లు. అను ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమస్త ఖనిజములు కుదించి భస్మములు చేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. రూ. 1 కి రూ. 500 కిమ్యకుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాబింట్ లెండు రూ. 2-0-0 రెండింటిలోను, రాయవరము, గోదావరి.

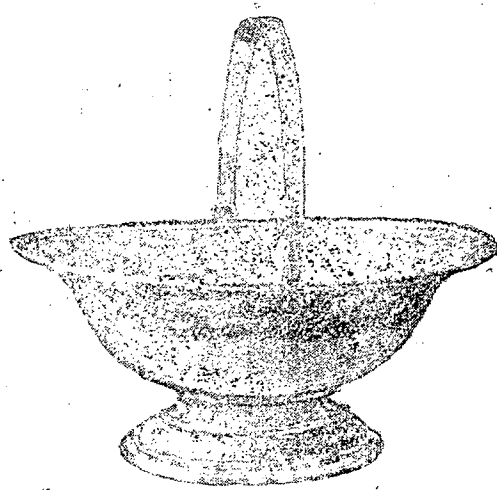
Powell's Extract of Golden

(3421) పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో నెగరోగమునకు ఆద్యుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద బౌద్ధములనుండి తయారుచేయబడినది. సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, పిపులోనోపి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము. గుణము:— రీ మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణాః ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1—4—0.
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1—8—0.
మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

మీ కొరికప్రకారము నగలుతయారుచేసి యివ్వబడును, అన్నివిధములైన బంగారు, వెండి నగలు, పేదకసామానులు గాజులు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, సాగవత్తులు మొదలగునవి సాఅందముగా తయారుచేసి యివ్వబడును. మావద్ద తయారుఅగు యావత్తు మానులకు యంత్రసహాయముచే, జక్కగాను, అందముగాను, భ్రమింప చేయు మైరింగుల యలట్రోస్టేలు గలవిగా యందును. యింకా అన్ని విధములయిన సీమకవలముల కట్టడపుపనులు చేయబడును. యొకతూరి మా వద్ద ఆర్డరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణతృప్తి చెందెనను నమ్మకముగలదు. వర్తములు మాకంపిసివల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును. 12 యించి వెడల్పు వెండిరేకు పొడుగు యంతకావలసిన చేతి యస్త్రము కూలి వివరము వ్రాసినయెడల తెలుపుచున్నాము.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్మ

తం తి విలాసం జి. ఎన్. శెట్టి, సోల్ ఏజంట్లు
“నత్యనర్మ” 2/19 చైనాబాబురోడ్డు, మద్రాసు.

పొర్రయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి,
నెం 2/19 కొత్త వెంటటాచలయ్యరేడ్డి, మద్రాసు.

కృష్ణజిల్లాలో బోర్డులతగాదాలు

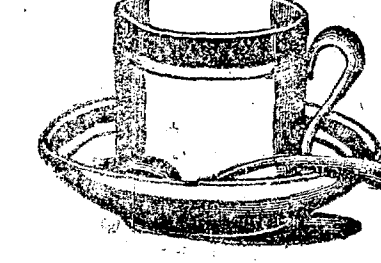
(2)

మంత్రి రామారాయణంగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము మంజూరైనతరువాత విశ్వవిద్యాలయకార్యస్థానమును కృష్ణజిల్లాలో నెలకొలిపి అందుమూలమున మీర్జాపురం రాజా గారికి కొంత ప్రజారంజకత్వము కలుగజేయవలెనని సమకటె ను. అందువలన కృష్ణజిల్లాలోయేతే మూడులక్షలరూపాయలను కార్యస్థానమునకే ఇప్పించుటకు తీర్మానింపజేసెను. విశ్వవిద్యాలయచట్టము రాబోవు ఎన్నికల చదరంగములో జస్టిసుపార్టీ యొక్క ఒకపక్ష కృష్ణజిల్లాలోని బెజవాడకు కార్యస్థానము వచ్చినందుకు తనశత్రువులలో నొకరు రాబోవుఎన్నికలలో లాభముపొందవలెను. ఇందువలన కృష్ణజిల్లాలో జస్టిసుపార్టీ బలపడవలెను. కృష్ణజిల్లాలో స్వరాజ్యపార్టీ బలముగానున్నది. దీనిని ప్రతిఘటించు టెట్టు? అని రామారాయణంగారు విశ్రింపించి చట్టము మంజూరుకాగానే కృష్ణజిల్లాకు ఆనుచరులతో పరివారముతో బంధుమిత్రులతో దండయాత్రచేడలెను. ఎకాయకి నూజివీడు దయచేసెను. మీర్జాపురం రాజాగారు గొప్ప ఆతిథ్య మిచ్చిరి.

వెలమసంఘమంతయు అచటచేరిరి. తమకులస్తులను రామారాయణంగారు గొప్పపదవిలో నుండుటకు సంతోషించిరి. రామారాయణంగారు ఇదివరకు రెండుతరఫలు మంత్రిగానుండిరి. ఇక ఉండినచో మాటదక్కదు. వచ్చేదఫా మార్పుజరగనిచో జస్టిసుపార్టీలో అంతకలహములు కలుగును. కావున ఎవరినైనా వారిస్థానములో మంత్రిగా ఏర్పడతగినవారిని చూచుకొవలెను. వెలమనాయకులైన మీర్జాపురంరాజాగారు మంత్రిగా రామారాయణంగారిస్తానే మంత్రిగా రాదగినవారు. వెలమజమిందార్లమంత్రిత్వము పోగొట్టుకొనగూడదు అనుభావములు చాలమందిలో స్పృహమయ్యెను. రామారాయణంగారు కూడా ఈభావములను ప్రోద్బలముచేసినట్లు ప్రజలు చెప్పుకొనుచున్నారు. మీర్జాపురం తరపువారు తమరాజాగారికి కృష్ణజిల్లాలో ప్రజలస్థానములో గెలిచినచో తప్పక మంత్రియగునని బహిరంగముగా చాటుచున్నారు. ఏమో! కృష్ణజిల్లాలోయే ప్రెసిడెంటుపదవి లభించినపుడు మంత్రిపదవి ఏలబడినదాడదు అని కొందరు అనుచున్నారు. మంత్రిపదవికి ఈరోజులలో ఏమి సమర్థత కావలెను ప్రభుత్వమువారి దయమీద నున్నది. రామారాయణంగారు సిఫారసుచేస్తే తప్పక అవుతుంది అని మరికొందరు అనుకొనుచున్నారు. రామారాయణంగారు ఎం. ఏ. ప్యాసు అయినారు. మీర్జాపురంరాజాగారు ఏమిప్యాసుయ్యారో రామారాయణంగారికి మంత్రి అయినదని తనవకూడా అవునని మీర్జాపురంగారు అనుకొనుచున్నారు అని మరికొందరు తలచుచున్నారు. ఏ టెట్టున్న రామారాయణంగారి ప్రాప్తాహమున మీర్జాపురంరాజాగారు కృష్ణజిల్లాలోని ప్రజల రెండుస్థానములలో నొకదానికి నిలుచుటకు నిశ్చయించినారు. మీర్జాపురం రాజాగారు ధనవంతులు. ఎంతద్రవ్యమునైనను ఖర్చుచెట్టదలచినారట. ఎంత ఖర్చుఅయితే నేమి! వారికేమి తెల్ల! ఇట్టి ధనవంతుల పోటీయందు స్వరాజ్యపార్టీ కృష్ణజిల్లాలో ధ్వంసమైపోవునని రామారాయణంగారి ఆశయము. మీర్జాపురంరాజాగారి ప్రయత్నము. ప్రజలు కేవలము ధనమునకు దాసులలో లేక ధర్మము జయింపునో చూడవలసియున్నది. రామారాయణంగారు బందరువెళ్లి ఆడుకుమ్మలి గోపాలకృష్ణయ్యగారిని జస్టిసుపార్టీ తరపున నొకకమ్మప్రమాఖుని మీర్జాపురము గారితో కలిపి రెండవ అభ్యర్థిగా నిలువబెట్టుచు కోరినట్లున్ను గోపాలకృష్ణయ్యగారికి మీర్జాపురంయందుగల విరోధముచేత మీర్జాపురమును నిలువ బెట్టవద్దనిన్ని తానే ఇద్దరు జస్టిసులభ్యర్థులను నిలువబెట్టదననిన్ని గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లున్ను తెలిసినది. రామారాయణంగారు అందుకు వ్యవహారలేదట. మీర్జాపురము గారికిన్ని గోపాలకృష్ణయ్యగారికిన్ని జిల్లాలో

ఇదివరకు మాప్రశస్థనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసి

మానమృతము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత నవనగరికతకు తగినట్టి లోలాకులు, పువ్వురాగముల తోడులు, చేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుడుకులు అంటుపోగులు, వెండి తిరుగుచెంబులు, టీ సెట్లు, టెన్నిసుకప్పులు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన పతకములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. తేనివి అర్డరిచ్చిన అతిథ్యులలో తయారుచేసి యిచ్చెదము. సూఖ్యగమనింపు:— సీమ వెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకంపువ్యరాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో వెకమువాప నిచ్చెదము. 1842 ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగల వర్తకులు, 25 చైనాబాబురోడ్డు, మద్రాసు.

జన్మి సుపత్య పునాదుకత్తులలో కలిగిన పోటీలో రామా రాయణంగారు జిల్లా యొక్క జన్మి సుపాట్టి పట్టాభిషేకము మీదాపురం రాజాగారికి కట్టివేసినట్లు తెలియుచున్నది మం త్రిగారికి బెజవాడతాలూకాబోర్డు టిపార్టీ అడ్రెసు కైకలూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు కాజవెంకట్రామయ్య చౌదరిగారి టిపార్టీ అడ్రెసు గుడివాడ లింగంవారి టిపార్టీ అడుసుమల్లి వారిటిపార్టీ బంధులలో శిలం జగన్నాధరావునాయుడుగారి ఆతి ధ్యము మొదలగునవి బహువర్గాగా జరిగినవి.

మిర్జాపురం రాజాగారు ప్రజలస్థానమునకును ఉయ్యూరు రాజాగారి తమ్ములగు గొల్లపల్లిరాజాగారు జమిందార్ల స్థాన మునకును కాననపథము నిలుచుటకు విశ్వప్రయత్నములు జరుగు చున్నవి. ముందుగా తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు వచ్చినవి. బెజ వాడతాలూకాబోర్డుకింద బెజవాడ తిరుపూరు తాలూకా లున్నవి. నందిగామతాలూకాకు ప్రత్యేకము బోర్డుగలదు. నూజి వీడుతాలూకాబోర్డుకు నూజివీడు గవ్వవరంతాలూకాలు గలవు. ఈమూడు తాలూకాబోర్డుల ఎన్నికలలోను తీవ్రమగు ప్రమా రముచేసి తనపక్షమువారిని అధికసంఖ్యాకులుగా లేవలెనని మిర్జాపురంరాజాగారు స్వయముగా తనవలమబ్బుదుముతో మోటారుకారులమీద గ్రామములలో తిరుగుచున్నారు. ఈ మాడు తాలూకాబోర్డుసభ్యులను తనకు రాబోవుకాననపథ ఎన్నికలలో సహాయముచేయవలెను. మూడుతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులను తనకు లోబడియుండువారై వారి పలుకుబడినం తకు రాబోవు ఎన్నికలలో తనపక్షముగా వినియోగించవలెను. ఇద్దివారితలంపు ప్రతిబోర్డులోను నాలుగు నామినేటేషన్ సభ్యు లు గలరు. వారిని మిర్జాపురం రాజాగారి నామినేషన్ చేయు ను. చేతిలో నలుగురు అట్టివారు ఉన్నప్పటికిని స్వరాజ్యపార్టీ పోటీముందర తనకు జయముకలుగవను భయము మిర్జాపురం రాజాగారికి గలదు.

స్వరాజ్యపార్టీ సింహము గంపలగూడెం కుమారరాజా గారు బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపార్టీ పక్షమున నాయకత్వము వహించి పనిచేయుచున్నారు. తిరు పూరు తాలూకాలోని అయిదుస్థానములకును మిర్జాపురం రాజాగారు రెండుస్థానములకు వెలమమొఖానాద్వారము ఒకదాని కొక వెలమ జమిందారును ఒకదానికొక బ్రాహ్మణజమిందారి గుమాస్తాను నిలువబెట్టి పనిచేయుచున్నారు. ఇంకొక స్థానము నకు మనిషి ఇంతవరకును దొరకలేదు. తిరుపూరుతాలూకా లోని కుగ్రామము లన్నిటికిని మిర్జాపురరాజాగారు మోటా రుకారుమీద వెళ్లుచున్నారు. నూజివీడుతాలూకాలోని కొన్ని చోట్లకును తిరుపూరుతాలూకాలోని కొన్నిచోట్లకును నూజి వీడుతాలూకా పోటీను ఇనప్పేర్చురుగారితోకూడ మిర్జాపురం రాజాగారు వర్గివారు. బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఓటర్లను చేర్చుటలో అనేకమగు తగాదాలు కలిగినవి. గంపలగూడెం కుమారరాజాగారిపేరు కొట్టివేయవలెనని యొక కమ్యు జన్మి సు పార్టీ ఓటర్లగు యలమంచిలి నూర్యనారాయణగారు సబు కలె క్టరు గారివద్ద అర్జీ దాఖలుచేసెను. ఆఅర్జీ కొట్టివేయబడెను. కాంగ్రెసుపార్టీకి చెందిన సి. కొండరెడ్డిగారు బెజవాడ బస్టికి అధ్యక్షిగా నిలచిరి. బెజవాడలోని ఓటర్లసంఖ్యను చాలవరకు తగ్గించవలసినదనియు బెజవాడ బస్టికి పోలింగ్ స్థానములేకుండ చేయవలసినదనియు కమ్యు జన్మి సుపార్టీవారు అర్జీ దాఖలుచేసిరి. బెజవాడ బస్టియొక్క ఓటర్లసంఖ్యను తగ్గించిరిగాని బెజవాడ పోలింగ్ స్థానముగా నిలచెను. కాంగ్రెసు ప్రముఖులగు కాకు మాను లక్ష్మయ్యచౌదరిగారిపేరు కొట్టివేయవలసినదని జన్మి సు పక్షమువారు అర్జీ పెట్టిరి. ఆఅర్జీ కొట్టివేయబడెను. ఈవిధముగా సబుకలెక్టరుగారున్న రివైజింగు బాడీవారున్న పరిష్కరించు చున్న సమయములో సబుకలెక్టరుగా రింజితో మిర్జాపురం రాజాగారు బసచేసియుండిరి. బెజవాడతాలూకాలోని మైల వరము చీకలపాడు ఫిర్కాలకు మైలవరము రాజాగారిని చీమ లపాడు రాజాగారిని మిర్జాపురంరాజాగారు నిలబెట్టుచున్నా రు. వీరిద్దరును వెలమవారే. కొండపల్లి ఫిర్కాకు కొండపల్లి గ్రామమునసబు (ఒకకాపు) మిర్జాపురంరాజాగారి పక్షమున నిలువబడినాడు. బెజవాడతాలూకాలోని కంకిపాడు, పడ మిట్ట, వల్లూరుఫిర్కాలలో కాంగ్రెసు కమ్యుఅధ్యక్షులకును జన్మి సు కమ్యుఅధ్యక్షులకును పోటీజరుగుచున్నది. ఈఉభయపార్టీ లవారి కమ్యువారై నందున మిర్జాపురంరాజాగారు నమ్ము లిగిన. వెలమవారగు మైలవరంరాజాగారిని బెజవాడ తాలూ కాబోర్డుకును వెలమవారగు గుమ్మడపు వెంకటరంగరావు నీని నందిగామ తాలూకాబోర్డుకును వెలమవారగు ఆశ్వ రావుపేట బాబుగారిని నూజివీడుతాలూకాబోర్డుకును అధ్య ష్టులుగా లేవలెనని మిర్జాపురంరాజాగారు సర్వప్రయత్నము ల్చేయుచున్నారు. కొంతకాల మిటుల గ్రామములలో సం

చారముచేయగా బెజవాడతాలూకాలో జన్మి సుకమ్యువారిని తిరుపూరు తాలూకాలో జన్మి సు వెలమపార్టీని కాంగ్రెసుపార్టీ వారు ఓడించునట్లును నాలుగు నామినేషన్లు తనచేతులతో ఉ న్నప్పటికిని తనకు మెజార్టీ లేదనిన్ని మిర్జాపురంరాజాగారు గ్రహించిరి. కావున అదివరలో బెజవాడతాలూకాబోర్డువారి చేత తీర్మానింపబడి బెజవాడతాలూకాబోర్డువారిచేత అంగీకరింపబడి సబు కలెక్టరు మొదలగు రివై జింగుబాడీచేత ఖాయపర్చబడిన ఫిర్కా లను గ్రామములను తిరిగి మార్చింపుటకు మిర్జాపురంరాజా గారు ప్రయత్నించెను. తనకునుకూలమగు విధముగా గ్రామము లను ఫిర్కాలలో వేయించి తాగుమారుచేయుటకు ఆయన నిశ్చ యించెను. ఇందుకు జన్మి సుకమ్యువారి తోడ్పాటును ఆయన పొందెను. కొండరెడ్డిగారికి అధ్యక్షుడవని ఇచ్చెదననియు తనకు ఈమార్పుతో తోడ్పడవలసినదనియు కోరినను ఆయన అంగీక రించలేదు. 9-2-26 తేదీన మిర్జాపురం రాజాగారు జిల్లా బోర్డులో తీర్మానము పెట్టించి గ్రామములమార్పు చేయించెను. ఈమార్పును తాను అంగీకరించనని కొండరెడ్డిగారు అసలు ఏర్పడిన ఫిర్కాలు గ్రామములుగల లిస్టులనుబట్టియు 15-2-26 తేదీన నామినేషన్లు జరుగునట్లును 8-3-26 తేదీన ఎన్ని కలు జరుగునట్లును వోటీసును ప్రకటించెను. అందుమీద విస్స న్న టేట ఫిర్కాకు మిర్జాపురం రాజాగారిపక్షపు అభ్యర్థియొక కాట్రపాటి తిరుమలరావువారు నూజివీడు మునపథకోర్టులో దావాదాఖలుచేసి నామినేషన్లు పుచ్చుకోకుండా కొండరెడ్డి గారిమీద ఇన్ జంక్షన్ పొందెను.

(సశేషము) (కృష్ణజిల్లానివాసి)

కైకలూరు తాలూకాబోర్డు

నాలుగు సంవత్సరములక్రిందట నూతనముగా యీతా లూకాబోర్డు స్థాపించబడినది. మొదటిసంవత్సరముందు గవర్న మెంటువారు ఒకసంవత్సరమునకే నామినేషన్ బోర్డుగా చేసి మెంబర్లను ప్రెసిడెంటును నామినేటుచేసిరి. మరుసరిం ఎరె క్షనలకుచోటాయెను. అంతట మెంబర్లును, ప్రెసిడెంటును యెన్నుకొబడెను.

వారిగమపు యీ సరిగం మార్చినెలతో ఆఖరగును. జిల్లా విభజన సందర్భములో యీతాలూకా గ్రామము లు 10 యేలూరు తాలూకాలో కలుపబడినవి. ఈఅవకాశము తీసుకుని ప్రస్తుతముయొన్న ప్రెసిడెంటు మెంబర్లు ఒక సరిగం నామినేషన్ బోర్డుగా చేసి మెంబర్లు ప్రెసిడెంటును నామినేటు చేయులాగు ఏకగ్రీవముగా కొక తీర్మానము చేసిరి. ఇదివరకి ప్రజలు ఎన్నుకొను విషయములలో ఆరి తేరియున్న సందర్భములలో నామినేషన్ బోర్డుగా చేయుట వీరియందేక్షము వీమెయిండును? లోకల్ బోర్డు అక్యుయొక్క పుణ్యశ్రమ యి దేవో! వచ్చే సరిగం గుడివాడతాలూకా గ్రామములు 4 యీ తాలూకాలో కలుపునరని వదలిగలదు. అప్పుడును మ రల నామినేషన్ బోర్డుగా? ఈ నామినేషన్ బోర్డు యెంత కాలమువరకు? ఇట్టిచర్చలు మాచి ఓటర్లమును కొనెదను? నామినేషన్ బోర్డుకావలయునని కోరుట హాస్యాస్పదము.

మో. ఆదినారాయణ

* * * కయికలూరు తాలూకా వార్తలు * * *

14-2-26 ఆరుతీగలపాడున కయికలూరు తాలూకా బోర్డు వారికి వీడుకొల్లు సందర్భమున యొక్క మహాసభ ప్రజలచే గావించబడెను. ప్రెసిడెంటుగారగు వెంకట్రామయ్య చౌదరిగారు సంగీత నాయకత్వములతో మోటారున రావించ బడిరి. నూతనముగా యీబోర్డు పరిపాలనలో వేయించబడిన కయికలూరు కలిడెండి బోర్డు వారిచే తెగువబడినది. తను పరి శిలాస్థాపనోత్సవము వారిచే గావించబడినది. సమయాను కూలముగా పద్మ రత్నములు జహివబడెను. ఉదయమున యీ పై పుత్తవానంతిరమున సభ జరుపబడెను. అద్దానికి ముగిరాశ్రీ గుడిపాడి నూర్యనారాయణగారు అధ్యక్షులుగా వెన్నుకొనబడిరి. అందు బోర్డువారిని ప్రెసిడెంటుగారిని పలు విధముల కొనియాడిరి. వారిత్యాగమును గూర్చియు కార్యదీక్ష నుగూర్చియు బోర్డువారి పరిపాలనను గూర్చియు కొన్ని యాప న్యాసములు గావించబడెను. భోజనానంతరమున తాలూకా బోర్డు మిటింగు జరుపబడెను. పిమ్మట 8 1/2 గంటలకు తిరిగి మహాసభ సమావేశము జరిగెను. అసభకు ముగిరాశ్రీ తిహ వారు ఓ. జలూదత్ దస్తాగజా శ్రీరాజా వెంకట్రామయ్యపూ రావు జూమారు మిర్జాపురం జమిందారునా రధ్యక్షుల వహించిరి. పలువురు ముగిరాశ్రీ వెంకట్రామయ్య చౌదరి గారిని వారి బోర్డును శ్రీ మిర్జాపురం జమిందారువారిని కొని యాడుచు వారిని రానున్న యెన్నికలలో కాననపథకు గూడ యభ్యర్థిగా నుండి తమ తాలూకా ద్వైత్యమును బాపగోరి

ఈ సందర్భమున శ్రీరాజాగారిని కూడ వారికి తన సహాయ్య మునుజేసి వారి తాలూకా దుస్థితి బాధ ప్రార్థించిరి. ఎన్నిక లకు కైకలూరు తాలూకా ప్రజలు శ్రీ రాజాగారున్నూ, వారి జిల్లా బోర్డున్నూ తమ తాలూకా వీరదీయగుటచే చూసిన యాదార్థ్యము కొనియాడుచు శ్రీవారిని గూడ తప్పక కాననపథకు ప్రతినిధిగా నిలబడవలసిన దని ప్రజలు కొనియాడి ప్రోత్సహించిరి. శ్రీ జమిందారు వారు యంబల కియ్యకొని తాము తప్పక నిలబడుదు మనియు ప్రజలకు చేసయిన యుప కారము మాటలలో గాక క్రినూ రూపముగా చేయ ప్రయ త్నము శక్తివందనలేకుండ జేయున దునియు వాగ్దానము జేసిరి. కరతాళధ్వనులతో సభ ముగిసెను. — (ఒక వివరము)

కావలెను

ఒంగోలుతాలూకా కనుక ర్రిగ్రామమునందలి జైళ్ళబృం దమువారి గృహములందు వేదోక్తవిధానము ననుసరించి పురో హితముచేయించగల బ్రాహ్మణుడు కావలెను. ఎవరముల కొర కు యీక్రిందిచిరునామాకు వ్రాయును.

ఉ. వెం. క్రేస్టి,
కనుక ర్రి గ్రామజైళ్ళ పంపాధనరి,
ఒట్టినివాళిము, నేటపాలెము 10-2-23

కౌను థియేటరు 2253

17-2-26 బుధవారమునుండి 19-2-26 శుక్రవారమువరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 8-15 గం, రౌత్రి 2-30 గం. మ ద న్ థి యే ట ర్సు లి మి టె డ్ మా క్ సె న్నె ట్టు "మెల్లి ఓ" సు ప్ర ద ర్శిం తు రు యవ్వనము, ప్రేమగల ఆత్మత కత్తితకథ భయమును, హాస్యము, ప్రేమ మొదలగువాటితో చేరిన 8 రీల్సు కథ అనేక ఇతర ఫీల్ములుకూడ చూపబడును

విలువయగు వస్తువులు

బహుమానము

మా బొంబాయి ఆ త్రక్లొలు 4 సీసాలు (ఒక్కొక్కటి 0-8-0) వాలుగు రెండు 2-0-0 రూపాయలు కొనువారికి యీ క్రింది వస్తువులు ఏభుర్లులేక పులియముగ పంపబడును 1. అంద మగు చేతిగడ్డ. 1. సిగరెటుకేసు. 1. వాసనసబ్బు. 144. బ్లూ బ్లాక్ యింకిమాత్రలు. 1 ఫౌంటెన్కలము డ్రాఫర్ తో సహా క్లిప్స్ కలిగినవి 12. స్టీలుముక్కలు 1. వెన్నము. 1. కత్తి. 4. సీసాల ఆత్తర్లులు వెల రూ 2/- పోస్టుపన్ను 0-8-0 కొలది నెట్లు మాత్రమేవున్నవి.

Messrs Indian Stores
26 Baburam Ghose Lane Bechoa St Calcutta

ముఖ్యము

మందునరకులు, శత్రువైద్యమునకు సంబంధించిన ఆయుధములు, అస్త్రయన్ములు, చిల్లర సామానులు, పేకు అల్పారాలు మొదలగునవి బొంబాయిలో గవర్నమెంటు మెడికల్ స్టోరుడిపో యందు 23-3-1926 తేదీన షగలు 12 గంటలకు బహిరంగయేలముచేసి విక్రయించబడును.

పూర్తివివరములకు ఈ దిగునవిలాసమునకు వ్రాసిన బడయగలర్లు.

BYREN & COMPANY
Auctioneers, Apollo Street, BOMBAY

శ్రీ జీవయాత్ర

కవితలక శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకాంబా ప్రసారము ఉత్తమ రిత్త్యమున బోధించు పద్మకామ్యము. గీతాశాస్త్ర సీతారామరాజుగారిగ్రంథముల సం సంగ్రహ షెక్కు విశేషములతో నిండియుండును. వెల రూ 2-8-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. పలయవారు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును. పం. జగన్నాధరావు, 2/11 అలంగ త్రవర్త వీధి, 2662 ట్రి ప్లి కే ను, మద్రాసు.

ఆంధ్రానుగారి మనోవ్యధ

ఆంధ్రానుగారు ఫిబ్రవరి 23-వ తేదీని కేపుటవ్రును నుండి మహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖ

ఆంధ్రానుగారు ఆంగ్లేయులలో నుత్తముడు. భారతీయుల మేలు కల్గివుండు కోరుచు భారతదేశమునందును విదేశములందును గూడ పనిచేయుచుండును. భారతదేశముపట్ల ఆంధ్రానుగారికి గల అభిమానమునర్హము. అందువలన పలువురు దురభిప్రాయపడుటకు గూడ నవకాశము కలుగుచుండును. ఇప్పుడు ఆంధ్రానుగారు మంచితరుణమునకు దక్షిణాఫ్రికాలో నుండుటవలన అచటి భారతీయులకు కలిగిన మహాపకార మెట్టిదని మన మెప్పుటికిని సరిగా గ్రహింపజాలము.

“ఇప్పుడు కలుగుచున్న మనోవ్యధ అపరిమితము. ఇది వరకు నే నెన్నడును అనుభవించియుండలేదు. ఉచ్చయను ఆశయును కీర్తనను నాకాశంగమును ఇట్టి విరుద్ధఫలముల కిది యాకరముగా నున్నది. అన్ని ద్వారములను తెరవబడునటులును 1914 లోవలె మరల సామరస్యము కలుగునటులును ఒకసారి కనబడెను. జనరలు హెర్బర్టు గారితోను మలనాగారితోను గూడ నేను చాలనేపు సంభాషించితిని. వారిద్దరును కూడ సద్భావమునే పెట్టించిరి. అది మనఃపూర్వకముని గూడ నాకు తోచినది. వారిపట్లగల సడలినదనియు మొత్తముమీద చాల కాలమువరకును వ్యవధాన మొనగబడుట కభ్యంతర ముండదని యును నాకు తోచినది. దక్షిణాఫ్రికా దేశమునకు మరల గొప్ప విశ్వస్యము కలుగు నవకాశముగూడ కనబడినది. అదియును మనకు శుభమే యని నేను తలచితిని. ఏల యనగా గనులలో బంగారమునకు బదులుగా ప్లాటినం అను లోహము కనబడెను. దీనికి బంగారము కంటెను హెచ్చు వెల కలదు. డండీ గనులతో సమానముగ బొగ్గు గనులుగూడ ట్రాన్స్వాలులో కనబడెను. శ్రేష్ఠమైన మీలీ పంట నిరుడుద్విగుణముగ పండనది. ఈపనుల కన్నిటికిని పనివాండ్లు కావలసి యున్నది. అందువలన పొర్చుగీసువారికింద నున్న తూర్పు ఆఫ్రికానుండి రానియబడుచున్న 75000 మందియు చాలరు గాన యొకను హెచ్చునుండి అటు నుండి వచ్చుట కనుమతి నియ్యవలె నని దొరతనమువారిని కొందరు కోరుచుండిరి. ఇట్టిసిద్ధిలో దేశమున పనిచేయువారిలో కడు ఓసికతో పనిచేయుచున్న భారతీయులను దేశమునుండి తరిమివేయుట సవతిపై గల కోపమున తన చంటిబిడ్డముక్కుకోసినటుల యగును గాన అంత అవివేకముగా దేశీయులు మెలగరనిచే చాలమందికి తోచినది ఇది స్వాధీనపరత్వమే యైనను యిది బాగుగా వ్యాపించినచో ఆసియాఖండవాసులపట్ల గల నిరసనభావము సడలునని చాలమంది తలచిరి. 1914 లో వలెనే రవీంద్రనాథ టాగోరుగారిని గూర్చి నే నీసారి యొసంగిన ఉపన్యాసమునకు గూడ ప్రజలు వేలకొలదిగా వచ్చిరి. ఆ ఉపన్యాసమును విశ్వవిద్యాలయమునందును రోండ్వేపు ఉన్న తపాలాలయంలోను మరి పెక్కుచోట్లను గూడ మరల నొసంగవలెననియును వాయనార్తలద్వారా దేశమునం దంతటను ప్రకటింపవలెననియును చాలమంది కోరిరి. ఈ రీతిగా ప్రజలలో ఆత్మధీకమున అనుమానపరివర్తనము కలిగినది. ప్రతికలు ఆ సమస్యనుగూర్చి ప్రధాన వ్యాసములను వ్రాయుచు భారతదేశముపై ద్వేష మేమియును లేదని ప్రకటించెను.

ఇప్పుడు మరల సంతయును మారిపోయినది. “కలరు బారు బిల్లు”తో మరల వైముఖ్యము కలిగినది. పార్లమెంటు సభలో అతిసీనముగా రెండుపక్షములవారును ఒండొరులపై కాపట్టును నాటించిరి. కడపటి చర్చలో క్రాసువెలుగువారును పట్టునూరును గూడ అసత్వమునకే గడగిరి. అధికముగ నింద వెలసెను. పార్లమెంటు విషయముపైనే వాదమంతయును మొగ్గి యుండెను. హెర్బర్టు గారు రక్షితులుగా తెరచాటున నుండెను. భగవంతుడు మిమ్ములను గూర్చి యిటుల తలచుచున్నాడని వారి కెరిగింప గల ఆపరోక్షజ్ఞాని ఎవరును కనబడలేదు.

అందువలన మరల ఆసియా చట్టమును గూర్చి వెనుకటి స్థితిమే కలిగినది. కొన్నికోజలో వారములో న్యూఢి లభించిన లభిమనేమో గాని అంతకంటె మరేమియును జరుగదు. మొదటికోజన పట్ల జరిగినపుడు స్పష్టము, స్పష్టము, ప్రమృదుము, చాట్లముగాదు లావును. 10 వందల మాత్రమే ప్రతిహాలురు, 81 మున అనుమానురు. ఆ పదిమందియును కేపుకాలినవారే. వారికి ఆ హానిండువాములు ఓరులు గాన వారు ప్రతిహాలురుగా నుండిరి.

ఇప్పుడు ఏమి భగవంతు యిప్పుడు ఉహించి చెప్పవలదు. రాజకీయవిధియే నిర్ణయించును. ఎంతవరలో అవకాశము లభించిన ఆంతర్వరలో మనము మన అభిప్రాయములను

లోకమునకు వెల్లడింపవలెను. చట్టముయొక్క ప్రధాన సిద్ధాంతములు మనకు కేవలము నష్టకరములుగాన వానినిగూర్చి చర్చించుటకు మన కవకాశ మియ్యకుండనే రెండవసారి గూడ చట్టమును వా రామెడించుచో మన మెంతమాత్రమును సాత్వ్యమియ్యగూడదు. మనము సామ్రాజ్యమునం దున్నంతకాలమును కడపటి విజ్ఞప్తిని (నైనులు అవీలు) సామ్రాజ్యసభవారికే పంపవలెను. ఆ సభ అష్టాబదులో జరుగున. హెర్బర్టు గారు, టెరెమును రాసుగార్లు వెల్లెదరు గాని నిరుడు స్పష్టముగా మనము మహించినటుల ఈయేడు మీరు మనమువహించెదరు. కాని వారి సిద్ధాంతములు నింద్యములని సామ్రాజ్యసభవారు నిరసింపుట కాత్మేషణ యుండగూడదు.

కావున సర్వసామాన్యమునకు రాజకీయయుక్తి అనవసరము. ఆఫ్రికాలో నున్న భారతీయులను మొదట సముద్రపరిసర ప్రదేశమునకు పంపించి అటునుండి భారతదేశమునకు పంపింపవలెననియే యీ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ నిశ్చయము తొలగనంతకాలము వా రేదో చట్టమును తెచ్చిపెట్టుచునే యుందురు గాన దేశమున కాంతి కలుగదు. వ్యాపారసామలలో అందరును సమానులే అను బ్రిటిషువారిపద్ధతికి భగవంతు కలిగినది. 1885 వ బంగారు చట్టముకంటెను ఘోరములగు క్రొత్త చట్టము లిప్పుడు దక్షిణాఫ్రికాలో చాల కలవు.

1914 లో మన మెరిగి యున్న ఉదారభావు లిప్పు డెవరులేరు. ఎక్కడో ఎవరోకొంద రాత్మేపించినను అది వెంటనే అడగిపోవుచుండును.

1914 లోనే యీ కలరుబారు చట్టమును ఆసియా చట్టమును తెచ్చియుండినచో దేశమున వెంత కలవరము జరిగియుండును? కేపురాష్ట్రమునందలి ఉదారులు తక్కిన భాగములలోని ఉదారులతో చేరియుండురు. ఇప్పుడు 10 మంది కేపుసభ్యులు తప్ప తదితరు లేవ్వరును యీ చట్టముల నాత్మేపించుటలేదు. అందువలన ఆ పదిమందియును పరివోసపాత్మ్యులగుచున్నారు.

దీని అంశ్య మెట్టిది? అంత్యకాలము రాలేదా? మనము కడవరకును పోరియే తీరదముగాని పరాజయము నిశ్చయము.

మనీలాలుగారు దీనిని బాగుగా గ్రహించి చాల పరితాపమును చెందుచు అతిశ్రాస్తనీయులుగా పనిచేయుచున్నారు.

అని ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి. ఈ అశుభవిషయముకలము నే నామెడింపను. ఇండియా దొరతనమువారును బ్రిటను దొరతనమువారును అడ్డుపడెద రని నాఅభిప్రాయము కాదు. సత్యము ధీరత్వముగల ఉత్తములగు ఆత్మలలో నిమిడియున్నపుడు దానికి విజయముకలుగక తప్పదు. అట్టి అదను కలిగినపుడవటిభారతీయులు తమవిధిని క్లాసునీయుగా నెరవేర్చక మానరు. ఉదారభావముతో కష్టము ననుభవించుటకు వారైచ్చి కముగా పూనుకొనవలెను. అటు లై న వారికి విజయము నిశ్చయము లేనిచో దొరతనమువారు చేసినచట్టముల ప్రకారము నీచముగ కష్టపడ ననుభవించుటయే గతియుగను. ఏది మంచిదో వారే నిర్ణయించుకొన నర్హులు.

(మా. క. గాంధీ. ఎంగుఇండియా 11-3-26.)

కాంగ్రెసుమాను అనగా ఎవరు?

మహాత్ముడు 17-2-1926 వ తేదీని సబర్బరీ ఆశ్రమము నుండి నారాయణవరమునందున్న శ్రీయుత సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి గారికి వ్రాసిన లేఖ కొక ప్రతిని శ్రేష్ఠిగారు ప్రకటనార్థము మాకు పంపిరి.

“ఖద్దరుపైని సంపూర్ణముగ నమ్మకము గలవారును, అట్టి నమ్మకముతో ఎల్లప్పుడును ఖద్దరునే కట్టుచుండువారును, అస్పృశ్యత అనాచార మను దృఢ నమ్మకమును కలవారును, అస్పృశ్యులతో నిరభ్యంతరముగా ఎల్లప్పుడును కలిసిమెలిసి యుండువారును, భిన్నమతములకు వికసత్వ మనవరముని నమ్మువారును, ఆ నమ్మకమును అవకాశము కలిగినపుడెల్ల అనుసాసమునకు తెచ్చుచుండువారును, అహింస(నానువయలెస్సు) యందును సత్యమునందును గట్టి నమ్మకము కలవారును, కాంగ్రెసు మహాసభవారి ఆజ్ఞలను యథాత్మరముగను యథాభావముగను నెఱవేర్చువారును కాంగ్రెసు (మాను) వారగుదురు గాని నిలుకడలేకుండ సార్వభరత్వముతో కపటవేషములను వేయువారు కాంగ్రెసువారు కాజాలరు. కాంగ్రెసు వారిలో కాసనసభలకు ఓటు నిచ్చుటకు ఆత్మేషణలేనివారు వైన వివరింపబడిన యోగ్యత గలవారికే ఓట్లియ్యవలెను” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

మిను కార్నీలియాసారాబ్బి శ్రీన్యాయవాది

కలకత్తా, మార్చి 17:—శ్రీన్యాయవాది మినకార్నీలియాసారాబ్బి ఆరిపురపుట్టెల్లా న్యాయమూర్తియెదుట మొదటిసారి అప్పీలు పైలుచేసెను. (అ. ప్రె)

ప్రతికావలెను

బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు పంపిన లేఖ

జేహోయగో భారత తంతుకారకసంఘమువారి పరిపాలనక్రింద నున్న ఒక ఖద్దరు నిర్మాణ స్థానమునకు వెళ్లి యిప్పుడే వచ్చితిని. ఆగ్రామును పేరు పండాలు. అది దర్భంగా జిల్లాలోనున్నది. దర్భంగా జిల్లాలో రెండురకముల ఖద్దరు తయారగుచున్నది. ఒకటి మామూలు తెల్లఖద్దరు. రెండవది సన్నని పసుపురంగు ఖద్దరు. దానిని కోక్టియందురు. 1925 జనవరి మొదలు ఆడిశంబరు నెలాఖరు 12 నెలలలోను 91,986 గజముల తెల్లఖద్దరు తయారైనది. ఈ 91,986 గజములను నేయుటకు నేత కూలి 11,604 రూపాయ లైనది. ఈబట్టు కావలసిన నూలు వడికినందుకు 10,202 లు మారీయైనది. అచ్చట 8,10 నంబరునూలు తెచ్చినవారికి ఒకశత నూలుకు 1 1/2 పిళ్ల పత్తి నిచ్చెదరుగాని నూలు వడికినవారికి రొక్కముగా సొమ్ము నియ్యరు. 20 నంబరు నూలును దానికి మించిన నూను మాత్రమే రొక్కమిచ్చి కొందురు. ఆ ప్రాంతమున నేతపనివాండ్లు చాలమంది కలరు. కావున వారికి పూర్తిగా పని చెప్పబడు పాండలు డిపోవారు మూడు కాళా డిపోల నేర్పరచి అచట నూలు పుచ్చుకొని ప్రత్తి నిచ్చుచున్నారు. బాబు సతీశ చంద్రదాసు గుప్తగారును నేనును ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీని అచటికి వెళ్లితిమి. ఫిబ్రవరి 10 మొదలు 17 వ తేదీవరకు ఆమాడు డిపోలలోను జరిగిన పని నీదీగవను వివరించుచున్నాను.

ఆవారములో పండాలు కేంద్రమున నేత కూలిక్రింద 848.5-8 యియ్యబడెను. మొత్తము నూలు వడికిన వారికిని రు 956-11.8 యియ్యబడెను. ఈ రీతిగా 12 నెలలలో నూలువడికిన వారికి 10,202 రూపాయలు ఆదాయము వచ్చినది. వారు దినమంతయును నూలువడకలేదు. తీరిక కాలములోనే వడకుచు న్నారు. వారికి వృత్తులను గూడ చేసుకొనుచునే యున్నారు. ఈరీతిగా తీరిక కాలములో పనిచేసినందులకే యాయొక్క కేంద్రములోను ప్రతివారమును వారికి 608 రూపాయలు ఆదాయము వచ్చుచున్నది.

నూలు వడుకుచున్న వారిలో చాలమంది మహమ్మదీయ శ్రీలే అని గూడ రాజేంద్రబాబు వ్రాసెను గాని ఎంతమంది శ్రీలకు 600 రూపాయలుపంపకమగుచున్నదో అవివరము గూడ వ్రాయవలసినదే గాని రాజేంద్ర బాబు వ్రాయలేదు. ఒక్కొక్క శ్రీ ఒక వారమునకు 8 అజ్జాలకంటె హెచ్చుగా సంపాదించ జాలదు గాన మూడు 1200 మంది శ్రీలు పని చేయుచున్నారని యూహింపవచ్చును. ధనమును మనుష్యులును యున్నచో దేశమునందు వందలకొలది కేంద్రముల నేర్పరచ నవకాశము కలదు. ఈరెండును లోపముగానే యున్నవి అందులో ధనలోపము కంటెను జనలోపము మరింత హెచ్చుగానున్నది.

ఉచితజ్ఞతతో యాచించిన ధనము లభించును గాని ఉత్తములగు దేశారాధకులు లభించుటయే కష్టముగా నున్నది. కాని నమ్మచున్న లెక్కలను బట్టి అసంతోకముననే దేశమునందంతటను తంతు కరణము పూర్తిగా వ్యాపింప గలదని స్పష్టమగుచున్నది. ప్రస్తుతము ఏర్పడిన కేంద్రములలో పని శ్రేష్ఠముగా జనునటు లేర్పాటు చేయుట మనకు ప్రథమ కర్తవ్యముగా నున్నది. ప్రత్తిలోటు లేకుండ చేయవలెను. ఈకేంద్రముల నన్నిటిని నిలువబెట్టవలెను. అందులకు ధనవంతులు భూరివిరాళమును ప్రత్తి రూపమునైన సరే ధన రూపమునైన సరే యొనగవలెను. దేశభంధు దేశీయ నిధికి వనూళ్లు తాత్కాలికముగా నిలుపబడెను. ఇప్పుడు శ్రీ మాన్ రాజగోపాలాచారి గారును, శ్రీయుత రాజేంద్ర బాబు గారును యాపత్రిక ద్వారా తెలిపిన విషయములు రాట్టమునందు నమ్మకము గల ధనవంతులు భూరి విరాళముల నొసంగునట్లు ప్రోత్సాహ పరుపజాలియున్నవని నేను నమ్మెగను. దీని వలన దరిద్రులు చిచ్చుమెత్తుకొన నక్కరలేకుండ స్వతంత్ర జీవనోపాధి కలుగును. వారి సోమరి తనము వడలును, వారి ఆత్మగౌరవమునకు భంగము కలుగదు. భారతదేశము బట్టు కొరకు విదేశములపై నాధారపడ నవసరముండదు. నాలుకు 60 కోట్లు రూపాయలు విదేశములకు పో నవసరము లేకుండ పోవును. కావున యిది ఉత్తమోత్తమమగుదానము. (మా. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 4-3-26)

బొంబాయి గవర్నరుగారు ఇంగ్లాండుపయనమవుట

బొంబాయి మార్చి 17:—రావల్పిండి ఓడనుండి ప్రభుత్వధనమునకు వచ్చిన తంతి ఇట్లున్నది. విల్సన్సతిగారికి చాజబ్బుగా నున్న రు న ఇది వరలో ఏర్పాటు చేసిన ట్టు గవర్నరు గారు బొంబాయి తిరిగి రారు. సతితో ఇంగ్లాండువెళ్లెదరు. (అ. ప్రె)

విలేఖకులకు విజ్ఞప్తి

మే మనదినమును ఎక్కువ పేజీలను ప్రచురించుచున్నది విలేఖకులు వ్రాసిన వ్యాసములను లేఖలను అన్నిటిని ప్రచురింప లేకున్నారము. సభ సంతోషమున ప్రచురింపదలచినవియు గూడ ప్రచురింపజాల కున్నాము. విలేఖకులు తమ వ్యాసములను లేఖలను ఎంత క్లుప్తముగ వ్రాసిన నంతమంచిది. (ఆంధ్ర పరి సభ)

వ్యత్యాస లేఖలు

కాళహస్తి

(2 క వి లే ఖ రి)

భద్రక ప్రచారము

శ్రీయుత సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారు 5 వందల రూపాయలు విలువగల భద్రకము 6 గురు హక్కుతోనున్న బ్రహ్మోత్సవసందర్భమున యిచ్చటికి విచ్చేసిరి. చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులును కాటూరి జమీందారుగారును శ్రీయుతులు రాజా పానుగంటి వేంకటరంగారాయణింగారు అన్ని సౌకర్యములను ఏర్పాటుచేసిరి. ఈయారిలో భద్రక కట్టవారు బహు అరుదు. వేయికి యొకరుగూడ యుండదు. ముందువెనుక భద్రకప్రస్తులను చూడని ప్రజలు వేనకువేలు భద్రకప్రస్తుములను దర్శించిరి. బహు స్వల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే భద్రక వస్త్రములను కొనిరి.

గుంటూరు

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఆ త్మ హ త్య

మార్చి 16—మొన్నటిదినమున మహమ్మదు గౌజు అను మహమ్మదీయ పోలీసు తుపాకిచే కాల్పుకొని ఆత్మహత్య చేసికొనెను.

హర్షాష్ట పండుగ

ఇది క్రైస్తవుల పండుగ. వారి మతమునకై సంవత్సరములో నొకనాడయిన సమస్త క్రైస్తవులు కానుక లభించవలయు నను నియమము గలదు. గుంటూరు పట్టణమున గల క్రైస్తవసోదరు లందరు శనివారమునాడు అబ్బలే చర్చియావరగా లో దివ్యోత్సవమును గావించిరి. అంగరంగు పెట్టబడెను. రంగుల రాటములు నేర్పాటు గాబడెను. క్రైస్తవసోదరు లందరు ఆచటి నవ్వుల యిచ్చారగా సరణి గొనిరి. బేజ్ వికటల్ లో గెలిచినవారికి నొక రజతగిన్నె యీ పండుగ స్మారకముగ కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగారిచే గలుపించిన వారి కివ్వబడెను. 0-1-0 టిక్కెట్టుతో విలువిద్య ప్రదర్శనముకటి చేయబడెను.

కాననపూ యభ్యర్థి

క్రైస్తవులకు గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలో తరపున నొక సానము కాననపథకు గలదు. మా కాలేజీ హాస్టాలు ప్రధానోపాధ్యాయులును, టెన్నికు ఆటయందు దక్షులును, అగు వి. సి. హెచ్. బాకసుగారు అభ్యర్థిగా నిలువబడిరి. వీరు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నున్నప్పటి నుండియు కాలేజీలోని స్కూలు ఫైనల్ పరీక్షాఫలితములు బాగుగా నుండున్నవి. వీరి పాఠశాలాపరిపాలన బాగుగా నున్నదని తెలియుచున్నది.

కుటుంబీకారణ ఫలము

కర్నూలు ప్రాంతములనుండి చేరజి రామిరెడ్డి యను కుటుంబీకముల నయముజేయు వైద్యుడు ప్రస్తుత మిహట్టణమున గలదు. ఆయన బీదగోగులకు కుటుంబ నయముజేయుచున్నాడు. ప్రస్తుతము ఆయనకు దోర్నిశానాయుడైన నన్న గృహము కోగుల యుపయోగమునకై జూపబడినది. పట్టణవాసులు వారికి తగిన సహాయముచేసెద రని తెలియుచున్నది.

పంచముల ఆశ్రమము

నవంబరు 2-వ తేదీన ఆంగ్లదేశ హిందూనిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము 'చారిటబిల్' సంఘముచట్టములక్రింద రిజిస్టరు జేయబడినది. 5 యొకరములఫలము రూ 4000 ల కొనబడినది ఆఫలములో త్రయోదశి సాయశ్రమము చేతకర్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారిచే బావికి గట్ట యెత్తబడెను.

మల్లెలవారి కేసు

22-3-26 తేదీన మల్లెలవారి ఫోర్జరీసోదా కేసు మాజిల్లా జడ్జిగారు వాల్ షా దొరగారిచే విచారింపబడు నని తెలియుచున్నది. ముద్దాయిల తరపున కాకినాడ వాస్తవ్యులును, ముద్రాధిక్రమితో న్యాయవాదులును నగు మ-రా-రా-శ్రీములుకుల అప్పతనానుయ్యపంతులుగారు తనిచేయుదు రని తెలియుచున్నది.

రాజమండ్రి

సానుభూతి సభ

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

మార్చి 15—ఈనెల 6 తేదీని స్వర్ణస్థలన మిర్రాక్రిలి తల్లాడగడ నూర్యనారాయణ రావుగారి మరణమునకై విచారము తెలుపుటకై 11 తేదీని చింతామణినాటకాలలో మిర్రాక్రిలి న్యాయశాస్త్ర సభారావు పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద పాఠుల సభ జరిగెను. సభయందు రెండుతీర్మానము లామోదింప బడెను. మొదటి తీర్మానమును శ్రీ సముద్రాల వెంకటాప్పలా చార్యులుగా రుపపాదించగా శ్రీ వీరభంట్ల లక్ష్మీనరసింహ మూర్తిగారు బలపరచిరి.

(1) "కావ్యరూప ఆంధ్రగోష్ఠిని జ్ఞానరాయణుడు స్థాపించి దానికై తమజీవితమును ధారపోసి యాధ్యక్షతను నకును, అనేక గ్రంథములను భాషానీ కరించియు స్వతంత్రముగ రచించియు ఆంధ్రభాషకును మహోపకార మొనరించి లోకమున కొదర్య భూతులై యశముగాంచి స్వర్ణస్థల నైన నూర్యనారాయణ రావుగారి యాత్మకు శరణార్థుడు కావ్యత మైన యానంద మొసంగుగాక".

రెండవ తీర్మానము.—"కీర్తికేసులైన తల్లాడగడ నూర్యనారాయణరావుగారి యకాలమరణమునకు ఈ పురజనులు వివాదమును పొందుటకు హితములుంబమునకు ఈ సభవారి సానుభూతిని తెలుపుచున్నాడు."

సాంవత్సరి కోత్సవము

ఈనెల 10 తేదీని గవర్న మెంటు బ్రయినింగు కాలేజీ యందలి నెకండర్ గేడు బ్రయినింగుక్లాసు వారికోత్సవము కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు పెచ్. ఛాంపియన్ గారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. సభప్రార్థనతో ప్రారంభింపబడెను. అటు తరువాత కార్యదర్శి తన నివేదికను చదివెను. అర్జ్యుకాలేజీ యందు చరిత్ర పండితులుగా నున్న ఎ. రంగాచారిగారు "పూర్వకాల మందు దక్షిణ హిందూదేశపు విద్యాపద్ధతిగూర్చి విపులముగ ను పన్యసించిరి. చివర అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు విద్యార్థులను తాముకాలేజీయందు చేర్చుకొనిన దానిని కాలేజీ విద్య పట్టుగనే మరచిపోక తమజ్ఞానము నభివృద్ధిచేసికొనుటకు ఎల్లప్పుడును ప్రయత్నించవలెననియు, క్రొత్తవిధానములను తమ జ్ఞానము ననుసరించి కనిపెట్టవలెననియు చెప్పిరి. అధ్యక్షులకు పంపనములతో సభ ముగిసెను.

ఇంకొక వార్షికోత్సవము

రాజమండ్రియందుగల గవర్న మెంటు ఆడవారి నెకండర్ బ్రయినింగుక్లాసు తలుగు యింగ్లీషు సంఘముల వార్షిక సభ ఈ నెల 13 వ తేదీని జరిగెను. శ్రీమహాకాళి సుబ్రహ్మణ్యంగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

పైన్సు ప్రదర్శనము

బ్రయినింగు కాలేజీ పైన్సు అసోసియేషన్ వారి యాజమాన్యము క్రింద 12 తేదీని బ్రయినింగు కాలేజీయందు దొక పైన్సు ప్రదర్శనము జరిగెను. అనేక విషయములు కాన్ఫ్రెంసు బంధమైనవి ప్రదర్శింపబడెను. తరువాత కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు ఛాంపియన్ గారి అధ్యక్షతక్రింద ఒకసభ జరిగెను. చాలమంది పాఠులును, విద్యార్థులును విచ్చేసిరి. అర్జ్యుకాలేజీ యందుపైన్సు పండితులు గానున్న శ్రీ విస్నా అప్పారావుగారు "రెలిజియస్ విధానము"ను ధరించి ఉపన్యసించిరి.

ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనము

ఈనెల 14 వ తేదీని శ్రీ ముప్పిడి రామమూర్తిగారు తమధనుర్విద్యను ప్రదర్శించిరి. ధనస్సుబాణములతో అనేకమైన పనులను చేసిచూపించిరి.

ఆర్యాపురం కోఆపరేటివ్ సోసైటీ

వార్షికోత్సవము

ఆర్యాపురం కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసైటీయొక్క సంవత్సరపు సాధారణసంఘసభ 14 తేదీని శ్రీ ఎస్.వి. ప్రసాదరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. 1924-25 సంవత్సరపు ఆడిటర్ రిపోర్టు చదువబడి ఆమోదింప బడెను. ఈసంవత్సర మందు సంఘమువారి సభ్యుల సంఖ్య 65 నుండి 400 వ రకును పెరిగెను. లాభమునందు 100 సొసైటీ కొకకై కాశ్యోమైన ఆఫీసులను కట్టు నిమిత్తమై వేరుచేయుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఆర్యాపురం కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసైటీ అనుపేరు మార్చి సంఘమును ఆర్యాపురం కోఆపరేటివ్ అగ్రికల్ బ్యాంక్ అని పిలుచుటకు తీర్మానింపబడెను. తరువాత టి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యర్ గారు "పరపతిలేని సంఘము" అనువిషయమును గురించి మాట్లాడుచు కోఆపరేటివ్ స్టోరును నడపుటకై ప్రయత్నములు చేయవలయునని ప్రోత్సహించిరి.

విజయనగరము

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

లేటు విజయనగర మహారాజావారి

ఆయల్ వెయింటింగు

15-3-26 క్రొత్త సంవత్సరాదిని ఇంజరాంగ్రామముననున్న శ్రీముత నందికోళ్ల గోపాలరావు నాయుడు గారు (మున్సిల్ గారు) కాకినాడనుండి తాము స్వయముగా చిత్రించిన లేటు విజయరామగజపతి మహారాజావారి ఆయల్ వెయింటింగు దీనికొని వచ్చి శ్రీవిజయనగర మహారాజావారి కానుకగా సమర్పించిరి. పటము మహారాజావారి పూర్తివైభావముననున్నది. బహు అందముగా నున్నది. అచ్చముగా లేటు మహారాజావారి ని అన్నివిషయములలోను పోలి చిత్రకళాకృత్యమైనది ప్రచురించుచుండెను. శ్రీ ప్రభువువారు తదితరులు చాల పంతో పించిరి.

శ్రీ లేటు యనమండ్ర నారాయణమూర్తి

పంతులుగారు

శ్రీ మహారాజావారి కళాకాలలో ఆంగ్లభాషాపాఠ్యములు గా పని జేయుచున్న యనమండ్ర నారాయణమూర్తి పంతులుగారు నవంబరు 10 తేదీ జాలు బాధపడి 18-3-26 రాత్రి పరమమందించిరి. వీరు శ్రీవిజయనగరసంస్థానములో గత 20 సం॥ నుండి పని చేయుచుండిరి. కొన్నాళ్లు కాలేజీలో ఉపాధ్యాయులుగాను, కొన్నాళ్లు ప్రస్తుత మహారాజావారికి బూటరుగాను, కొన్నాళ్లు లేటు రివారాణిగారికిని, లేటు మహారాజావారికిని ఆచారంగిక కార్యదర్శిగాను పనిచేసిరి. వీరు యాపరి అను గ్రంథము మును వ్రాసిరి. బెరంగజేలు కాలములోని చరిత్ర విషయము. వీరికి ముగ్గురు కుమార్తెలు నలుగురు కుమారులు. పరమేశ్వరుడు నారాయణమూర్తి పంతులుగారి ఆత్మకు శాంతి నొసంగుగాక!

మ్యూనిసిపాలిటీ

10-3-26 తేదీ సరిగినసభలో ప్రభుత్వమువారు పాత వాకిలినూలునిమిత్తము ఒక రెవెన్యూ ఉద్యోగముని పేషంకో వలసినదన్న సలహా చక్కను చేయెను. అట్టి ఆఫీసులో అవకాశము లేకుండగనే ఛైర్మనుగారు కాన్సిల్ కలిసి శ్రమపడి వసూలు చేయుటకు నిశ్చయించి అసంగతి ప్రభుత్వమువారికి జెల్పుటకు తీర్మానించిరి. 17000 రూ॥ 5 పం॥ నుండి ఇదివరకు ఛైర్మనును సీచేయుటలన బకాయి ఉండినది. అందులో శ్రీయుత రామారావు పంతులుగారు ఎంత యోశనపడుచు ఆయన వచ్చినదాదగి స్వల్పకాలములో సుమారు 9000 రూ॥ వసూలుచేసి నట్లు వినుటకు సంతోషముగా నున్నది.

జాతీయవిద్యాలయములకు

వ్యాయామపోటీలు — నూలువడుకుపోటీలు

గుంటూరు మండలములోని జాతీయ విద్యాలయములకు వ్యాయామ పోటీలును, ప్రత్యేకించి ఆంగ్లరాష్ట్రముందుగల జాతీయవిద్యాలయములకు నూలువడుకు పోటీయును ఘోష్టికాడి గ్రామము (రేవల్లితాలూకా) న మార్చి చివరవారములో జరుపబడును.

ఈవిషయమును విద్యాలయముల ప్రధానోపాధ్యాయులు గమనించి తమతమ పాతకాలలనుండి పంపుకాలరాసి ఛైర్మన్ వ్యాయామములలో పాల్గొనునది చరణాస్తులు ఘోష్టికాడి జాతీయ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయునికి అందజేయ ప్రార్థితులు. నూలు వడుకుయందు రాష్ట్ర స్థందలి జాతీయ పాఠశాల లన్నియు పాల్గొనవచ్చును. దీనికి పెండిగిన్నె బహుమతిగలదు. పోటీదారులకు, ప్రేక్షకులకు భోజన వసతు లేర్పాటు చేయబడును.

జి. విశ్వనాథశర్మ

ప్రధానోపాధ్యాయుడు.

ఘోష్టికాడి జాతీయ విద్యాలయము.

బొంబాయివ రక్తసంగమమువేతము

బొంబాయిమార్చి 17—ఈమధ్యాహ్నము బొంబాయి వ రక్తసంగమ వార్షికసమావేశముజరిగినది. జెల్లిఫావునుకు కొద్ది ఛౌడు వి. ఎ. గ్రాంథముగారు వివిధములయిన వైద్యకావ్యముల విషయముల గూర్చి చాలనేపు ఉపన్యసించిరి. క్రిందటి సంవత్సరము ఖరీదలు, మారకము, ప్రపంచ వేదశాస్త్రముల తమ విశేష రక్తమును నాశనముచేసెనని, కాని ముందు రక్తము తేరుకొనుచున్నది. సహకారభావము కలిగి రాష్ట్రమును పోషింపును బాగుచేయుటకు, ఇంకను ఖర్చేమునతో తక్కువ చేయుటకు జపాను పోటీని పార్శి మాటాడుచు ప్రాయశఃపరిశ్రమలకు మనసరము, వాడుగను కష్టమైనదిగాను చేసికొనుటకు అసహరము. జె. ఎ. కేగారిని ల బోపు సంవత్సరమును తుఫానువారికి ఎన్నుకొనిరి. (ఆంధ్ర)

చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ

సె నె టు న భ

సాంఘిక సమావేశము

ఆయవ్యయవ్యకపై చర్చ

చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ సెనెటున భవనము 11-12 గంటలకు వైసువానలకు సర్ ఆర్. వెంకటేశ్వరయ్యగారి యధ్యక్షతన సమావేశమై, చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ ఆయవ్యయవ్యకపై చర్చ జరిగి ప్రారంభమైనది. ప్రధానముగా ఆయవ్యయవ్యకపై చర్చ జరిగి ప్రారంభమైనది. ప్రధానముగా ఆయవ్యయవ్యకపై చర్చ జరిగి ప్రారంభమైనది.

సాంఘిక నివేదికను అంగీకరింపబడెనది రా. బి. ఆర్. కృష్ణారావు రామనివాసముగా రుపపాదించిరి. రా. బి. ఆర్. కృష్ణారావు రామనివాసముగా రుపపాదించిరి.

విశ్వవిద్యాలయముయొక్క సాంఘిక లెక్కలను 1924-25 సం. విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయ లెక్కలను అంగీకరింపబడినది కె. వి. కృష్ణసామి అయ్యగారు రుపపాదించిరి. లెక్కలయందుగల లోపములను వివరించుచు, వలసిన సమాచారము తెలుపబడలేదను కారణముపై అట్టి సంతృప్తికరముగా సమాధానము ఇవ్వబడనిచో ఈ విషయమును అంగీకరింపరాదని సభ్యులూరిగారు బట్టిరి.

ఆర్థిక పాటుగాదు పైయభిప్రాయములనే బలపరచుచు లెక్కలు సూరక ప్రతిపాదించుట అంగీకరించుట గాక సభ్యులకు సంతృప్తికరముగా వివరములు తెలుపబడలేననిరి. ఇదివరలో సమాధానములన్నియు నొసంగబడినవిని కృష్ణసామి అయ్యగారు సూచిరి.

ప్రతిపాదన వంటునకు లెక్కల సభ్యులూరి, వెంకట్రామయ్య మున్నగు కొలదిమంది ప్రతిపాదనతో ప్రతిపాదన ఆమోదించబడెను.

1925-26 సం. అవసరమును అంగీకరింపబడెను.

1926-27 సం.పు ఆయవ్యయ పట్టికను అంగీకరింపబడినది రా. బి. కె. రామనివాసముగా రుపపాదన గావించుచు ఆయవ్యయ పట్టికయందలి వివిధవిషయములను విశదీకరించిరి.

ఒక సవరణ

“ఆయవ్యయపట్టికయందు పరిమళకారకు ప్రత్యేకింపబడిన రు. 8,11,400 లకు రు. 40,000 చే తగ్గింపవలసినదని సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు రుపపాదించుచు ప్రభుత్వమువలె తీవ్రతరకాటనలవలె విశ్వవిద్యాలయమునందును ఉన్నతోద్యోగులకు అధికతేజములును, అల్పోద్యోగులకు స్వల్పతేజములును ఇవ్వబడుననున్నవనియు, ఉన్నత పరిక్షాధికారుల కిచ్చెడి ధనము చాలాఅధికముగనున్నవనియు, గతసంవత్సరము, ఈసంవత్సరము ఖర్చు ఎంతయో ముందు సంవత్సరముయొక్క వ్యయ మంతయే యుండవలెననియు, ఉన్నత పరిక్షాధికారుల కొసంగు ధనము తగ్గింపబడవలెననియు బట్టిరి.

కె. యస్. వెంకట్రామయ్యగారు రుపపాదనను బలపరచుచు విశ్వవిద్యాలయమునందు ఖర్చును తగ్గింపవలసినది అవసరమే యైనను ప్రస్తుతము ఆయవ్యయ పట్టికయందలి సామాన్యసూత్రములను అంగీకరించుచున్నామని బట్టిరి.

డా. పి. లక్ష్మణసామి మొదలియగుగారు వెంకటరమణయ్యగారి సవరణను ఆక్షేపించుచు పరిక్షాధికారులలో నెట్టి భేదమును లేదనియు, ఈ విషయమును నిర్ణయించెడిది అధ్యక్షుల కొనియి అనియు, ఉపాధ్యాయులు జేసెడి కృషికి వారి కొసంగు ధనము అధికముగాదనియు బట్టిరి.

వైసువానలగారు మాట్లాడుచు పరిక్షాధికారులలో కొంతరహస్యపుట్ర జరుగుచున్నదని అభిమానముల వెంకటరమణయ్యగారి ఉపన్యాసము తెలుపుచున్నదనియు, పరిక్షాధికారులకు ధనము సంగతమైన ప్రస్తుతమునే నిలుపవలసినదనియు, లేనిచో ధనముకొసంగక గౌరవోద్యోగులుగ నియమించుట యుక్తమనియు తమ స్వాభిప్రాయముగ బట్టిరి.

టి. పి. సతేశ్వరగారు వెంకటరమణయ్యగారి సవరణకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు పరిక్షాధికారులకు యములలో నెట్టి రహస్యముగాని, హెచ్చుతగ్గులుగాని లేవని బట్టి సవరణ సుఖసహించుకొనవలసినదిగ బట్టిరి.

సవరణ సుపసంహరించుకొనుటకును వ్యవధియొసంగబడినది కారణముచే సవరణ వంటుకు బెట్టుబడి విగ్రహమైనది.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేకింపబడిన రు. 26,670 లకు రు. 20,000 లకు తగ్గింపవలసినదిగ సవరణ సుపపాదించిరి. బలపరచెడివారు తేనంటిన సవరణ విగ్రహమైనది.

సభ్యుల ప్రయాణపు బట్టెములు

“విశ్వవిద్యాలయాధికారుల సభ్యుల ప్రయాణపుఖర్చులకు గాను ఆయవ్యయపట్టికలో ప్రత్యేకింపబడిన రు. 47,000 లను ఒకరూప్యముతో తగ్గింపవలసినది యస్. సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు ఉపపాదించిరి. కొంతచర్చ జరిగినపిమ్మట ఉపపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

డా. విలియం మిల్లరు జ్ఞాపకచిహ్నము

ఆయవ్యయపట్టికలో ప్రయరణముల నిర్మితమైన వ్యయమును రు. 10,000 లతో అధికము జేయవలసినదిగ కె. బాలసుబ్రహ్మయ్యగారు రుపపాదించిరి. కె. యస్. వెంకట్రామయ్యగారు బలపరచిరి. రా. బి. రామనివాసముగారు సమాధానము సంగుచు ఈవిషయమును విచారించుటకు సిండ్ కేటువారి కధికారముగలవని బట్టిరి. “సిండ్ కేటువారి విచారణ కీ విషయము సంపదనని యుపపాదించగ ఉపపాదన అంగీకరింపబడెను. పిమ్మట ఆయవ్యయపట్టిక ఆమోదించబడెను.

విశ్వవిద్యాలయము యొక్క ఆర్థికపరిస్థితులను గూర్చి విచారించుటకు సెనెటు సభ్యుల తీర్మానము ననుసరించి నియమింపబడిన ప్రత్యేకసంఘము యొక్క నివేదికను సిండ్ కేటువారు ప్రవేశపెట్టుచున్నారని రామనివాసముగారు రుపపాదించిరి. “ఈవిషయమును సిండ్ కేటువారి విచారణ కంపబడ బడవలెనని సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించగ సభ్యులెల్లరచే నామోదించబడెను.

అఖిలభారత పరిశోధనానిధికి ధనము

“అఖిలభారత విశ్వవిద్యాలయ పరిశోధనానిధికి మూడు సంవత్సరములవరకు సం. 1 కి రు. 1000 లను ఒసంగవలసినదిగ ఆర్థికసంఘమువారి శిఫార్సు అంగీకరింపబడవలెనని జి. పి. సతేశ్వరగారు రుపపాదించిన పిమ్మట ఆమోదించబడెను.

“భారత సైన్సు కాంగ్రెసుకు సంవత్సరము ఒకటికి రు. 250 లు వంతును 5 సం. లవర కివ్వబడవలెనని” ప్రతి కాండే తుగా రుపపాదించగ ఆమోదించబడెను.

ప్రయాణపు బట్టెములు

“విశ్వవిద్యాలయ పరిమితపచ్చెడివారికి లెలు ప్రయాణమునకుగాను 100 మైళ్లకు రు. 4-0-0 లను అధికముగ నొసంగునటుల పూర్వపు తీర్మానమును పునరుద్ధరింప వలయుననియు, పరిక్షాధికారులు మాత్రము ప్రస్తుతమున్న లేటునే ఒసంగబడవలయునని, డా. యస్. కృష్ణసామి అయ్యగారు రుపపాదించిరి.

“ఈవిషయమును సిండ్ కేటువారి విచారణకంప వలసినదని రామనివాసముగారు రుపపాదించిరి. సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు సవరణను బలపరచిరి.

కె. వి. రామనివాసముగారు సవరణను ఆక్షేపించుచు పరిక్షాధికారుల విషయమై కొందరు సభ్యులు జూపిన సంతృప్తిప్రేమను నిరసించిరి.

సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి. అర్థరూపాలు గారు మాట్లాడుచు సభ్యులకిచ్చెడి ప్రయాణపు బట్టెలలో భేదములు గలవనియు, సిండ్ కేటు సభ్యులకు 1వ తరగతి బట్టెలను సెనెటు సభ్యులకు 2 వ తరగతి బట్టెల నొసంగుచున్నారనియు ఇక నేమియు మార్పుజేయవలసినది బట్టిరి.

“శిఫార్సులతోగూడ సిండ్ కేటు విచారణ కంపవలయునను సవరణ ఆమోదించబడెను.”

“వట్టి మునిసామి కెట్టి బంగారు పతకమునందు సంస్కృతమునందు రెండును, గణితమునందొకటిగ ఒక్కొక్కటి రు. 50 ల వంతును 3 బహుమానపతకము లొసంగవలసినదని కె. వి. రంగసామి అయ్యగారు రుపపాదించగ ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను.

“విలియం మేయరు ఉపన్యాసములు”

“సర్ వి. విలియం మేయరుగారిచే విశ్వవిద్యాలయమున కొసంగబడి 3000 పానులకుగాను ప్రతిరెండు సంవత్సరములకును “సర్ విలియం మేయరుగారి యుపన్యాసముల”ను జేరి ట చరిత్ర, ఆర్థికశాస్త్రము, దుపన్యాసములు, విశ్వవిద్యాలయ మందొసంగబడుటకును, ఆరు ఉపన్యాసములను సం. 1 కి రు. 1500 లు ఓసంగునట్లును, వడ్డీమండ్లి మగిలేడి ధనము ఉపన్యాసముల

ప్రచురించుటకు వినియోగించునటులను సిండ్ కేటువారి శిఫారును కె. వి. రంగసామి అయ్యగారు రుపపాదించగ ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

ప్రిన్సిపల్ ముల్లరు ఉపన్యాసము

“చెన్నై క్రైస్తవశాఖల ప్రిన్సిపల్ గను, చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ వైసువానలగారు బరిజేసి గతించిన, తమగురుగు డాక్టరు విలియం ముల్లరుగారిచేరిట ప్రతి సంవత్సరమును ఉపన్యాసముల నొసంగుటకు 1926 వ జనవరి 18 వ తేదీ వారిజన్మదినోత్సవసందర్భమున ప్రస్తుత వైసువానల సర్ ఆర్. వెంకట రత్నంనాయుడుగారి సంగిన రు. 15000 లును వినియోగింపవలసినటుల అల్లాడి కృష్ణసామి అయ్యగారి స్థానమున రా. బి. రామనివాసముగారు రుపపాదించిరి. రా. బి. ఆర్. కృష్ణారావుభాగవత్ గారు నామోదించిరి.

వి. రామదాసుగారు బలపరచుచు సెనెటునందును వెలుపలను డాక్టరు మిల్లరుగారికి కృతజ్ఞతన విద్యార్థులందరికీ లరనియు, ఇట్టిమహోపకృతి నొసర్పినందులకు వైసువానల గారికి కృతజ్ఞులమనియు బట్టిరి. ప్రతి పి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు గూడ వైసువానలగారి యుదారస్వభావమును గొనియాడిరి, వైసువానల సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారు సభ్యులకు తమ కృతజ్ఞతాపూర్వకవచనములు తమగురుగృహులకు డా. విలియం ముల్లరుగారి చరణమలములయందుంచుటయే తమకర్తవ్యమనియు తమగురువునకు తాము రుణపడియున్నందున ఇది ఎంతయు చాలినదిగాదనియు బట్టిరి.

పిదప సభ్యులెల్లరచే నేకగ్రీవముగ ఉపపాదన అంగీకరింపబడెను.

“కొ. రామానుజయ్య బంగారుపతకము”

“తనకండ్రియగు కోడాటి రామానుజయ్యగారి జ్ఞాపకార్థమై వేదాంతయ్యగారిచే నొసంగబడిన రు. 1,500 ల విరాళమును సెనెటువారు రంగీకరించుచున్నార” అను యుపపాదనను కె. వి. రంగసామి అయ్యగారు రుపపాదించుచు ఈ బహుమతి రు. 70 లు విలువగలిగి యుండుననియు “కోడాటి రామానుజయ్యగారి జేర నుండుననియు, ప్రతిసంవత్సరము వి. పి. తరగతిలో 6 వ గ్రూపు తెలుగుసంపత్తికముగ ఏవిద్యార్థికి మార్కులు వచ్చునో ఆతని కొసంగబడుననియు బట్టిన పిదప ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను.

కళాశాల ఉపాధ్యాయుల సెలవులవిషయమై మెట్టను గారియుపపాదనపై కొన్ని నియమములు చర్చితేనే ఆమోదించబడెను.

“పరిశోధనానిధికి భారతీయ వేదాంత శాస్త్రమును వృద్ధిజేయుటకు ఒక ప్రత్యేక ఉపన్యాసమును, తదితర సిబ్బందికిగాను రు. 9,192 లను గ్రాంటుజేయవలసినదిగ డా. హాగు గారు రుపపాదించిరి. చక్రవర్తిగారు రుపపాదనను బలపరచిరి.

టి. పి. రామలింగ శెట్టిగారు రుపపాదనకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు సంస్కృతమును, తమిళభాషను జతజేర్చి వేదాంత శాస్త్రపరిశోధనకై బరిజేసిన తమిళభాషయొక్క పరిశోధనసేమియు అభివృద్ధిపరుపజాలదనియు బల్కుచు దేశభాషలలోనే పరిశోధన విద్య జరుపబడవలెనను అభిప్రాయమును బల్కుచు ఈవిషయమును పునర్విచారణకై సిండ్ కేటు వారికంపబడవలెనని యుపపాదించిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణను ఆక్షేపించుచు సంస్కృతము తమిళము రెంటిని వేర్వేరుగ భేదవృద్ధిలో జూడవలసినదిగా దక్షిణ దేశమందలి వేదాంతగ్రంథము లనేకములు సంస్కృతముచే ప్రాయబడిన వనియు తామును తమిళదేశ దేశజులమే యనియు కావున తమిళసోదరులు తమ భాష అప్రాధాన్యముగ గణింపబడునని భయముజెంద నావశ్యకత లేదనియు బట్టిరి.

టి. పి. రామలింగ శెట్టి:—ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందలి ఇట్టిపరిస్థితులలో తమిళ భాష యభివృద్ధిజేందుట కవకాశము లేదను హేతువుచేతనే తమిళదేశీయులు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును గోరియుండిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—అటులే నవో నావిశ్వవిద్యాలయముయొక్క జననముకై నంతగ పరితపించెను. రామలింగ శెట్టిగారు కోరెడిది కొలది మంది తమిళదేశీయుల సౌకర్యము కొరకే కేంద్ర, రామానుజ, మర్ధాచార్యులు మువ్వన వేదాంత సింహములను దక్షిణదేశమందే జన్మించి కీర్తిని గడించినందుండిరి. తమిళ విశ్వవిద్యాలయము సంస్కృతమును బహిష్కరించునా? దక్షిణ భారతదేశమందలి విజ్ఞానమందు సంస్కృతములను, తమిళమును ప్రత్యేకముగ విభజింపజాలము. తమిళదేశజులు పలువురు ఉత్కృష్టములగు సంస్కృతగ్రంథములు

లను వ్రాసిపెట్టెను నామకర్తలెరుంగరా? తామునానరులు, ఆహార్యములు భారతదేశాంతర్జాతముగానినో మరి ఇంకెవరు? (టి. పి. రామలింగచెట్టిగారిని ఒకధర్మని. సభ్యులలో గొప్పసభ్యు) కావున సభ్యులీవిషయములో విశ్వాసమునే ప్రధానముగ నెంచుకొని ఇట్టి వాదనలను దేకుదురని వేడుచున్నాననిరి.

ప్ర॥ కాండేతుగారును రామలింగచెట్టిగారుగాని సవరణ 1925 వ సం॥ తేదీ 19-వ తేదీ శనివారము తమిళ విశ్వవిద్యాలయము మొదలగు స్థాపించబడ నేలేదనియు, అంతకు పూర్వమే నానాప్రాంతములవారు గల ఈచర్చపురి విశ్వవిద్యాలయము దిట్టి విభేదముల బాటించి, తెలుగు, మళయాళము, కన్నడము మున్నగు జిల్లాలనుండి వచ్చిన విద్యార్థులు అసౌకర్యముల పాలగుదురనియు, భారతదేశాంతర్జాత్యమును అభివృద్ధి చేయదలచిన అన్నిభాషలనుండియు గ్రహింపవలెననియు, తమిళభాషాభివృద్ధి కొలంకము గలుగునని ములింగచెట్టిగారు ఫితిజెందుట కవకాశము లేదనియు బల్కిరి. రామలింగచెట్టిగారి సవరణ వోటుకుబెట్టుబడి విగిహాసము ఉపపాదన అత్యధికసంఖ్యాకులచే నామోదించ

విశ్వవిద్యాలయముందు గణితశాస్త్రములో పరిశోధనకై ఒక ప్రత్యేకశాఖ నేర్పరుపవలసినదిగ పి. వి. శేషు అయ్యరు గారి యుపపాదనయున్ను, భారతదేశ చరిత్రకావాల నేర్పరుపవలసినదిగ నీలకంఠ శాస్త్రిగారి యుపపాదన యున్న చర్చలేకనే అంగీకరింపబడెను.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

"తమిళజిల్లాలందు అధ్యయనము మొక విశ్వవిద్యాలయ మై నను స్థాపించబడవలెననియు, అట్టిదానిని స్థాపించుటకు వెంటనే తీవ్రచర్య గైకొనవలసినదనియు, ప్రభుత్వమువారికి శిశువు గావించును 1925 సం॥ అక్టోబరు నెలయును నె నేటువారు గావించిన తీర్మానము ననుసరించి సిండికేటువారు ప్రభుత్వము వారికి వ్రాయగ ఈవిషయములో ప్రప్రథమమున నె నేటు వారే ప్రయత్నములు మొదలెడవలయునని ప్రభుత్వమువారు సంగిన సమాధానమునుబట్టి, ముందు కర్తవ్యమునుగూర్చి విచారింపబడి నె నేటువారిచే నొకసంఘము నియమింపబడవలయు నని సిండికేటువారు గావించుశిశువు సంగీకరింపవలసినదిగ డా॥ లక్ష్మీసామి ముదలియారుగారు రుపపాదించిరి. ఉపపాదన గావించుచు ముదలియారుగారు ఇదివరలో నిట్టితీర్మానమే కీ॥ శే॥టి. వి. శేషగిరిఅయ్యరుగారు రుపపాదించి యుండిరనియు, ఇందు చట్టమునుప్రతిపూలముగ నేమియు లేదనియు, ప్రభుత్వమువారు నె నేటువారి యభిప్రాయము నెరుంగగోరుచున్నారనియు, కాన నీవిషయమును నిడియించరాదనియు పల్కిరి. తల్లియగు చన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు ఆంధ్రజిల్లాలందు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కుమారిత జనించినందులకు మనమెల్లరమును సంతసించుచున్నాము. అటులే తమిళమండలములకును మరియొక కుమారితముండవలయునని నా యభిలాష. ఈవిషయములో తమ యభిప్రాయమునొసంగుట కిసభవారికి సంపూర్ణ హక్కుగలదు. ఈసభయందు విజ్ఞానమునకును, కార్యదీక్షతకును ప్రేరణదేసినసభ్యులు పెక్కుండ్రు గలరు. కావున ఇట్టివిషయముపై సభిప్రాయ మొసంగుట కింతకంటెను అగ్రతగలసభ యుండబోదు" అని బల్కిరి.

ఉపపాదనలపరమపరిమితిపై సభ్యుమార్తిగారు తీర్మానముపై మాట్లాడిరి. ఉపపాదనలు తామును తమిళదేశములమే యనియు, తమిళమే మాతృభాషగ గలవారమే యనియు, తమిళభాష సారస్వతములను తమకంటెయో ప్రేమగలవనియు, కావున తమిళదేశముల వాంఛితముల నెరవేర్చుచో తమిళ విశ్వవిద్యాలయ ముండుటకు అభిలషించువారిలో తామెవ్వరికిని తీసిపోమనియు బల్కిరి.

తిరుచినాపల్లిలో కొందరు సమావేశమై తమిళవిశ్వవిద్యాలయమునకై తీర్మానము గావించియుండిరనియు, అందరిలా భూభాగములను, కష్టముఖముల నన్నియు పూర్తిగ విచారించ లేదనియు, మీరుమిక్కిలి ప్రభుత్వమువారిచేతనే నిర్వహింపబడవలసిన పనిని ప్రభుత్వమువారు కొంతభాగ్యతను ఇతరులపై మోపుచున్నారనియు, కావున నిషపడే ఈ ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమునకై తెలపెట్టుట యుక్తముగాదనియు, తల్లి ఆలోచనలనుబట్టి బిచ్చముగ నుండక పూర్వమే విడ్డెలంగవట భావ్యమై యని ప్రశ్నించిరి.

పిదప ఉపపాదన వోటుకు బెట్టుబడి క్రింది సభ్యులగుల ఫలము విషయమును విచారించుట కామోదించబడెను. ప్రిన్సిపలు గార్లినో, సర్ టి. దేశికాచారి, రామనాథు రాజా, వాలకు, రామసామి సివను, దోరరాజు, ప్రిన్సిపలు నీలకంఠశాస్త్రి, ప్ర. యమ్. వి. యస్. సుబ్బారావు, ప్ర. హ

ర్తి, కుమారస్వామిరెడ్డి, డా. పి. లక్ష్మీసామిముదలియారు పి. వి. శేషఅయ్యరు, ప్ర. కే. వి. రామనాథన్, టి. పి. రామలింగచెట్టియారు, ప్ర. కృష్ణసామిశాస్త్రి, కె. వి. కృష్ణసామిఅయ్యరు, యస్. సత్యమూర్తి, ప్ర. కాండేయ, సామినాథఅయ్యంగారు, యస్. సూర్యనారాయణశాస్త్రి, ఆర్. సామినాథఅయ్యరు, యస్. పి. గోవిందరావుఅయ్యరు, టి. పి. సతేశు పి. వి. గణేశయ్యరు, సి. కె. సుబ్రహ్మణ్యమొదలియారు, యస్. త్యాగరాజయ్యరు, పి. రామస్వామిముదలియారు, చినతంబిపిళ్లగారు".

నే నేటుసభ యంతయు కమిటిగ నియమింపబడవలె నని యొక రుపపాదించిరి. (సభ్యు)

పిదప సభ నిన్నటికి నిలిపి వేయబడెను. నేడు 1-30 లకు సమావేశమగును.

సభాకార్యక్రమమున కుపక్రమించుటకు ముందుగ రా॥ బి॥ ఆర్. కృష్ణరావుభాషాన్వేగారు తేచిమాట్లాడుచు ఆయుర్యేద్యధానము, కర్మధానము, వేరువేరుగ జెప్పియుండిరనియు, ఆయుర్యేద్యమంతే కర్మధానమును కలసియున్నదనియుపల్కిరి.

ఫోర్టు నెంటు జారిగజెటు

(మార్చి 16, 1926)

లాశాఖ

వి. సి. పంచనాథను జారిపర్చుగారిని చిత్తూరుజిల్లాకోర్టు ఆఫీషియలు రిసీవరుగ నియమించిరి.

ఈ దిగువవారిని ప్రత్యేక బెంచి మేజిస్ట్రేటులుగ నియమించిరి.

బళ్లారి—ఎల్. సోమయ్యగారు. గంటూరు—బి. హనుమంతరావుగారు.

రివెన్యూశాఖ

ఈదిగువవారి డిప్టీకలక్టరుల మార్పులు జరిగినవి.

రా. సా., ఆర్. సుబ్బయ్య నాయుడుగారిని ఉ. ఆర్కాడునుండి పశ్చిమగోదావరి (రైల్వేభూములపని)

పి. శేషగిరిరావు పంతులుగారు విశాఖపట్నం తాశిల్దారుని పశ్చిమగోదావరి డిప్టీకలక్టరుగ నియమించిరి.

ఎం. సోమరాజు చెట్టిగారిని పశ్చిమగోదావరి జనరలు నుండి స్పెషలు డ్యూటీ.

ఎం. లక్ష్మీనరసప్పగారు, తాశిల్దారు, అనంతపురం. పశ్చిమగోదావరి జనరలు డ్యూటీ డిప్టీకలక్టరుగ నియమింపబడిరి.

దివాలక మహంతిగారిని, ఎ. కృష్ణయ్యపంతులుగారిని (నెల్లూరి తాశిల్దారు) పశ్చిమగోదావరి స్పెషలుడ్యూటీ డిప్టీకలక్టరులగ నియమింపబడిరి.

ఎల్. లక్ష్మీనారాయణగారు, అవసరం జగన్నాథరావు పంతులుగారు, కృష్ణజిల్లా స్పెషలు డ్యూటీ డిప్టీకలక్టరులుగ నియమింపబడిరి.

రా. బి. కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని ప. గోదావరి కృష్ణజిల్లాలో రైల్వేకోరసు భూముల అక్రమం ప్రత్యేక కోర్టుగా నియమించిరి.

కె. కృష్ణస్వామి అయ్యరు గారిని విశాఖపట్నంనుండి కృష్ణకు మార్చిరి.

దినబంధు మహంతిగారిని (తాశిల్దారు) గంటూరు డిప్టీ కలక్టరుగ నియమించిరి.

స్థానికస్వపరిపాలనశాఖ

పి. భానుమూర్తిగారిని పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో పంచాయతీల సంస్థాపనకునిగ నియమించిరి.

ఒంగోలు గంగారామసింగు కె. ఎల్. మరియన్నగారు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ గంటూరుతాలూకా బోర్డునుండి యెన్నుకొనబడిరి.

తెనాలి తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షునిగ కె. రామయ్య చౌదరిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈదిగువవారు గంటూరుజిల్లాబోర్డుసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. కె. సూర్యనారాయణమూర్తి చౌదరి, కె. అంకినీడు వి. సుబ్బన్న, జి. వెంకటకృష్ణయ్యగారు.

పాలకొల్లు మునిసిపల సంఘాధ్యక్షునిగ బి. వెంకట సుబ్బారావుగారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

ఈదిగువ వారిని మదరాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

డి. శ్రీనివాసనాయకరు. ఎల్. సి. గురుస్వామి, రా. సా., ఎం. సి. కుంధురై పిళ్ల ఆర్. డబ్ల్యు. రామ గౌరు విద్యాశాఖ.

కట్టమంచి రామలింగరెడ్డి ఎం. ఎ. గారిని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ప్రథమ వైసుభాన్సలుగ నియమించిరి.

వర్ణాభిమానమునకు పుట్టినిల్లు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయవిధానము సర్ ఆల్బుర్ రహీంగారు ఖండించుట

వంగభాషయందు మెట్రిక్యులేషనువరకు విద్య నేర్పవలదని ప్రతిఘటించిరి

బెంగాలు శాసనసభ కార్యక్రమము

(ఫ్రీప్రెస్ తింత)

కలకత్తా, మార్చి 18—ముంగళీవారమునాడు సభాసభనుండి వెడలిపోయిన షాసయ్యరు, ఎమ్. వారుతో హక్కుగారు వారిపేరనున్న సవరణ ప్రతిపాదించుటకు శాసనసభకు వచ్చుట సభ్యుల కార్యక్రమము గలిగించెను.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు నీయుగ్రాంటునుండి ఒక రూపాయ డిగ్రీయ వలయునని ప్రతిపాదించి, విశ్వవిద్యాలయ సామాన్య విధానమును పరిపాలనను గురించి సర్ ఆల్బుర్ రహీంగారు నేడు శాసనసభయందు కఠినముగ విమర్శించిరి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయవర్ణాభిమానులపుట్టినిల్లని ఆల్బుర్ రహీంగారు చెప్పిరి. అరబీ పాకి భాషలయెడ విశ్వవిద్యాలయము పూర్తిగ అశ్రద్ధ జూపుచున్నది. తప్పకవిధానము అవలంబించుచున్నది. విద్యాప్రమాణము అతిశీలముగ నున్నది. ఆదర్శముగాని, ఉద్దేశ్యముగాని విశ్వవిద్యాలయమునకు లేకపోవుట ఎల్లకష్టములకు మూలకారణము.

విశ్వవిద్యాలయమునుండి మెట్రిక్యులేషను బిక్షట్రాన్సు ఫరుచేసి, సెకండరి బోర్డును స్థాపించవలయునని సర్ ఆల్బుర్ రహీం సూచించెను. యంగ్లీషునకు బదులుగ వంగభాష మూలమున విద్య నేర్పటకు మార్పుచేయుటను రహీంగారు సందర్భమున తీవ్రముగ నిరసించిరి. మహమ్మదీయుల విజ్ఞాన సాంప్రదాయములకు వంగభాష విశాతీయ మైనదనియు, వంగభాష సభ్యసింహ మహమ్మదీయ విద్యార్థు లితర విద్యార్థులతో పోటీయందు వెనుక జడెదరనియు, ఏదొక రకము వంగభాషవారు మాట్లాడినను అది హిందూబాలురు మాట్లాడు వంగభాషవలె నుండదనియు, వంగభాషద్వార విద్య గరవ ప్రయత్నించుట మహమ్మదీయుల విద్యాభివృద్ధి కంతరాయముగ నుండుననియు నుడివి, అట్టిచూర్పు గావించుటకు పూర్వము మహమ్మదీయుల అభిప్రాయము చెల్లిసికొన వలయునని సర్ ఆల్బుర్ రహీంగారు గోరిరి. ఆంగ్లభాషందు బాలురు ఫలింతులకుగల భాషాగ్రంథములు వంగభాష నుందులేవనియు, యామార్పునకువిద్యాధికులను మహమ్మదీయులు విముఖత జూపుచున్నారనియు సర్ రహీం వాదించెను. సర్ ఆల్బుర్ రహీం తీర్మానముపై చర్చజరుగుచుండ, బెంగాలు శాసనసభ కార్యక్రమము నాటికి చాలింపబడెను.

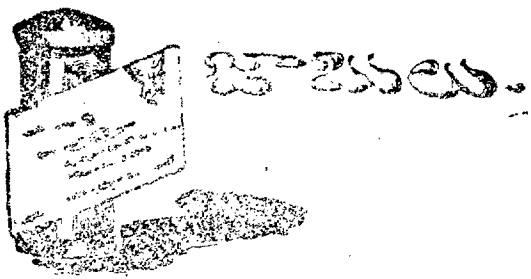
రేపు మరల సభసమావేశమగును.

అఖిలభారత హిందూసభాసమావేశము

శిల్లి, మార్చి 17—అఖిలభారత హిందూసభాసమావేశము నిన్న కృష్ణాధియేటరులో జరిగెను. సరేంద్రనాథ రాజాగారు అధ్యక్షతవహించిరి. కార్యక్రమపట్టికయందు ప్రధానవిషయము కార్యనిర్వాహక వర్గము నెన్నుకొనుట. రాజా సరేంద్రనాథగారిని ఈ సంవత్సరమునకు అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనిరి. లజపతిరాయ, మాలవ్యా, స్వామిశ్రద్ధానంద, రాజారామ్మోసింగుగారు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. క్రిందటి సంవత్సర కార్యదర్శులను దేవత్వేశ్వర, జగత్నారాయణ లాలగార్లను నిలిపిరి.

నారాయణ గాడోడియగారిని కోశాధికారిగ నియమించిరి. ఈ క్రింది 20 మందిని కార్యనిర్వాహక వర్గముగ ఏర్పరిచిరి. భాయి పరమానందు, రామశరణదాసు, లాలారామప్రసాదు, పండిత రామకాంతమాలవ్యా, మహేంద్రరాజా, సర్దార్ నర్మదప్రసాదసింగు, హరిశ్చంద్రవాజ్పేయి, రాజేంద్రప్రసాదు, బిజి కోరప్రసాదు, గోపబంధుదాసు, గజానందసింగు, మదనమోహనశర్మ, జయకరునేతు, గోవిందూలు, పిట్టి ఆనందప్రియ, రాయసామెయి కోయర్నాదు, దేశబంధురెడ్డి, ప్రాధసరు ఇంద్ర, చంద్రనాథ్ కారడా, డాక్టరు చిత్రాముగార్లను ఏర్పరిచిరి.

(ఆ. ప్రె.)

వచ్చిన గోదావరి జిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘ

తృతీయ సంవత్సర తృతీయము-ఏలూరు

వచ్చిన గోదావరి జిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘ తృతీయసంవత్సరము ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకు లగు మ-రా-రా-శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీవాణిని నాగేశ్వరాపుర పంతులుగారి ఆగ్రాస వాణిపత్తమున ఏలూరు ఘోష్ణహాలులో ఏ.వెలు 2, 4 తేదీలు శనివారము, ఆదివారము రెండురోజులు జరుగును.

తత్సమయమున దేశోద్ధారకులు ఆదిమాంధ్రగ్రంథభాండా గారమును తెరచెదరు.

పచ్చిమగోదావరి జిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘ సమక్షమున శ్రీ దేశోద్ధారకునకు సన్మానపత్రము సమర్పించబడును.

నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడు, యం. యల్. సి.

అధ్యక్షుడు.

రాయుడు గంగయ్య

కుసుమ వెంకటరామయ్య

కార్యదర్శి.

బందరు పట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము

1926 సం. మార్చి నెల 20 వ తేదీ శనివారం సాయం కాలం 5 గంటలకు బందరు పురమండలమున బందరు పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సమావేశము జరుగును.

కార్యక్రమము:-

1. అధ్యక్ష, కార్యదర్శుల యెన్నికలు
2. కార్యనిర్వాహక వర్గమును యెన్నుకొనుట
3. ఇతర విషయములు

ఎస్. బి:- ఈసంవత్సరం యంతవరకు యీసంఘములు సభ్యులుగా తేరి యుండక యిప్పుడు చేరగోరువారు శ్రీయుత దిట్టకవి రాఘవయ్యగారి కొట్లో దరఖాస్తు ఫారములు దొరకు ను గావున అచ్చటి ఫారములు తీసుకొని పూర్తిచేసి చందాను చెల్లించి రేకడు తీసుకొనవలెను. ప్రైవేట్ జరుగులోపల బందరు పట్టణములోనున్న కాంగ్రెసు అభిమాను లందరు సభ్యులై సభ లో పాల్గొనవలెను.

చె. వెం. నరసింహారావు,

కార్యదర్శి.

రా-వ ఆంధ్రవైద్య సమ్మేళనము

ఏ.వెలు 3-వ తేదీ ప్రారంభము

దత్తమండలములలో నిదివరకు నెవ్వడును ఈమహాసభ జరిగియుండలేదు. ఈ మండల వైద్యులకు ఇట్టి సభాసభ కి మృగ్యము. కొందరికిని నిద్రయోజనము లనుభవముగూడ గలదు. నేనును శ్రీ. టి. రామభద్రయ్యగారును, శ్రీ హరిసర్వోత్తమరావుగారి సహాయమున నచ్చటచ్చట ప్రచారము జేయ దలచియుంటిమి. 5 మాసములనుండి సంతకరోగపీడితుడ నగుట నాయభిప్రాయ మీదేనది కాదు. బ్రవసంకల్ప మిట్లున్నది. నంద్యాలలో జరుగు నీ సమావేశము మిక్కిలి యుపయోగకారి. సభాధ్యక్షులు, శ్రీ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు, ప్రదర్శనాధ్యక్షులు జి. శ్రీనివాసయ్యగారు బి. ఏ. బి. యల్. ఎం. బి. సి. యం. గారు ఇద్దరును ఆ గ్రామమువద్ద వైద్యములకు దునిష్టాతులై ఆర్యవైద్యమందు మంచి పరిశోధనలు జరుపుచున్న అనుభవజ్ఞులు. వీరి వైద్యానుభవముల ప్రతివైద్యునికి తప్పక తెలిసికొనుట వారి వైద్య ప్రవృత్తి కెంతయో సహాయముగా నుండగలదు. కాన ఆంధ్ర దేశీయ వైద్యులు దత్తమండల వైద్యులు అంటలు తమ యోవధ ములతో గూడ దయచేసి నంద్యాల కరుదెంచి మహాసభాసమావేశమునకు గల నుత్సాహములను స ఫల ప ర తు రు గాక. అనంతపురమండల వైద్యసాధనలలో మన మందర మొక సమావేశమై సభకు వెళ్లవలసిన పద్ధతుల నిర్ణయించుకొంద మని మాట విన్నయుంటిని. అది దైవికముచే నెంతవేరాలసంబంధము జరిగిల్లు మన్నాను.

కై ప సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, ఇల్లూరు.

తూర్పుకృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము - బందరు

ఈజిల్లాలో యిప్పటికి కొద్ది గ్రామ సంఘములే దోర్నా దినవి. రాష్ట్రపంథు తీర్మాన ప్రకారము యీజిల్లాలో గాకే, రాష్ట్రపంథుల యెన్నికలు పూర్తికావలసియున్నవి. కాబట్టి కాంగ్రెస్ అభిమానులు వెంటనే తమ తమ గ్రామములలో సభ్యులను చేర్చి యీ కాంగ్రెసులను నడుపు విధి-విధి వ చేర్చి లోగా అంగునలల పంచాయతీలను. రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘమునకు సభ్యుల యెన్నికలు 20-2-23 వ తేదీన జరుగును. ఎక్కడ ఎన్నికలు జరుగుననియు ముందుతెలుపబడును. జిల్లాలో జరిగిన అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో తీర్మానించిన ప్రకారము గ్రామ పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘముల నిర్మాణము సభ్యులను జేర్చుట మొదలగు కార్యభారము అందరిమీదను వున్నదని తెలుసుకొని సర్వజనులు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

దుక్కి-పాటి ప్రసాదరావు,

అధ్యక్షుడు.

దిట్టకవి వీరరాఘవయ్య

ప్రధాన కార్యదర్శి.

శ్రీతిలక్ జాతీయ విద్యాపీఠము - తెనాలి

శ్రీ మంధూరు పున్నయ్య పారిశ్రామికశాఖ

మామూలు లేఖనంద ఈసంవత్సరముగూడ మాజాతీయ

విద్యాలయములో త్వర సంవత్సరాది పండుగ జయప్రథముగా జరుపబడినది. ఉదయము ఏను గంటలకు భజనతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది. భజన జరిగిన వెంటనే పంచాంగ పూజ చేయబడినది. తదుపరి మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు విద్యార్థులకు తరగతివారిగా రాట్రు పోటీలు ఏర్పాటు జేయబడినది. సాయంత్రము నాల్గింటలకు బ్రహ్మశ్రీ లంకా పార తీర్థేశ్వరశాస్త్రిగారిచే పంచాంగశ్రవణము చేయింపబడెను. అనంత పురము రాట్రు పోటీలయందు ప్రథమమున నిలచిన విద్యార్థి లను బ్రహ్మశ్రీ పారతీర్థేశ్వరశాస్త్రిగారి సిద్ధాంత పంచాంగములు బహుమతిగా నొసంగబడెను. విద్యార్థులకు విద్యార్థిత్వము గూడ గావించుటకై ప్రతితరగతిలో ప్రథమ విద్యార్థికి పై తరగతి పాత్ర మొకటి బహుమతిగా నొసంగబడినది. చివరకు విద్యార్థు లిరువురు తమ గాన విశేషముచే శోభల నత్యానంద భరితుల జేసిరి. మాతృప్రసిద్ధి మంగళముతో సభ ముగింపబడినది.

మా యాహ్వాన మంగీకరించి విచ్చేసిన పెద్ద లందరికిని బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులైన లంకా పారతీర్థేశ్వర శాస్త్రిగారు మా విద్యాలయమందలి యభిమానులతో వారిసిద్ధాంత పంచాంగములను రాట్రు పోటీ బహుమతులకింద నొసంగినందులకును వారు స్వయంగా దయచేసి పంచాంగ శ్రవణ జేయించినందులకును, సభాధ్యక్షత వహించి విద్యార్థులకు బహుమతుల నొసంగి మా కార్యక్రమమును నిర్విఘ్నముగా నెరవేర్చినందులకు వారికి మా విద్యాపీఠము తరపున మహాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను.

మల్లాది దేవేంద్రుడు

ప్రస్తుత ప్రధానోపాధ్యాయుడు.

గుంటూరుజిల్లా వోటర్లమహాసభ

బా ప ట్ట

14-2-26 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బాపట్లలో శివాలయమున కేరళుగనున్న కంపెనీ హాలులో విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులును దేశభక్తులు నగు శ్రీయుత చింతల పాటి వేంకట సూర్యవరసింహరాజు బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి. గారి అధ్యక్షతక్రింద జయప్రథముగా జరిగినది. జిల్లాలోని వివిధ ప్రదేశములనుండియు వుమాదు 300 వోటర్లు సభకు దయచేసిరి. వచ్చినవారిలో కొందరాజు రామయ్యపాదరి, మాధవ పెద్దికాళిదాసు, రామరాజుచెంబరామయ్య, ప్రాతోరి అప్పయ్య చాదరి, ఊటూరివెంకటేశ్వర్లు, శ్రేష్టి, సుబ్బారావు శ్రేష్టి, ధారా న్యసింహశాస్త్రి వోరి వేంకటేశ్వర్లు, ఎల్. వి. యల్. నరసింహారావు, గుంటూరు అనంత నరహరిరావు, నీలంరాజు చలపతి రావు, బాగల్లమూడి కుప్పస్వామినాయుడు పాలపర్తి రామమూర్తి కోనశంకటరావు, ప్లీడరు, ములుగు శివానందశాస్త్రి, పి. అంజనేయులు ఏం. ఎల్. సి. వి. బి. జాన్, బి. ఏ. ఎల్. టి. ఓంగ్లెలు రాఘవంధ్రరావు బి. ఏ. రాజిగడప శేషయ్య, కోన వేంకట రాఘవశర్మ, బి. టి. యన్ గార్లు మొదలగువారు ముఖ్యులు.

ప్రథమమున శ్రీ ఆదివారమున గావించిన జాతీయ గీతముల ప్రార్థనతో సభా ప్రారంభమయ్యెను. తరువాత ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులును, న్యాయవాదులును నగు శ్రీ కోన వేంకటరావుపంతులుగారు చక్కని స్వాగతతో సభ్యులను నొసంగిరి. తరువాత మాధవ పెద్ది కాళిదాసు వంటలు బి. ఏ. బి. యల్. గారు శేటిసభకు శ్రీ. సి. వి. యల్. నరసింహారాజుగారు అధ్యక్షులుగా నుండవలెనని ప్రతిపాదించగా సోమేశ్వరి సుబ్బారావు శ్రేష్టి ప్రత్యుత్తర తీర్మానించెనది. సభ్యుల కక్షతోకే వ్యవసాయశ్రీ నరసింహ రాజుగారు ర్యక్తుత వహించి కామార్చు కాంగ్రెసు తీర్మానమునూర్త్యయు శాసనసభాసభ్యుల కర్తవ్యముగూర్త్యయు; భౌతిక కర్తవ్యమునుగూర్త్యయు చక్కని యవసాహ్య మొనంగిరి. అనంతరము రాజోవు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు ఆదర్శముల నంగీకరించిన వారికి మాత్రమే వోటునీయవలసినదనియొక తీర్మానమును ఊటు తూరి సుబ్బారావు శ్రేష్టి గారు పాదించగా గుంటూరు వాగ్ భూషణంగారు (పెదపులివర్రు) ఆనువదించిరి. దానిపై దర్బారు పత్రికాసమితియగు పాలపర్తి రామమూర్తిగారు ప్రవాణేము కయి కృషి జేయువారికి మాత్రమే వోటుల నీయవలసినదనియొక సవరణ నుపపాదించిరి. ఈ సవరణ నామోదించువారు లేకుండుటలన వీగిపోయినది. అందుపై రామరాజు చెంబరామయ్య గారు ప్లీడరు వాపట్ల, కామార్చు కాంగ్రెసు నిబంధనలు అంగీకరించి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము వారిచే నంగీకరింపబడిన వారికి మాత్రమే వోటుల నీయవలసినదనియొక సవరణ నుపపాదించిరి. ఈ సవరణను మర్రుప్రాజి వాస్తవ్యులు ఆమోదించిరి. దీనిపై నీలంరాజు చలపతిరావుగారు (ఓంగ్లెలు) కాంగ్రెసు సభ్యులని చెప్పకొనువారికి మాత్రమే వోటునీయవలసినదనియొక సవరణ నుపపాదించగా నామోదించువారు లేనందున వీగిపోయినది. రామమూర్తిగారి సవరణయును చలపతిరావుగారి సవరణయును వీగిపోయినదని అధ్యక్షులు ప్రకటించిన పప్పుడు సభ్యులు గాంధీజీ యని కరతాశ్చర్యములు చేసిరి. తరువాత చెంబరామయ్యగారి సవరణతో గూడిన ప్రథమ తీర్మానమును సభవారు ఏకగ్రీవముగా నామోదించిరి. తరువాత గుంటూరు నూర్య అనంత నరహరిరావు, బి. ఏ. బి. యల్. గారు గుంటూరు జిల్లా శాసన సభలో పండిత మోతీలాలు నైరూ లాలలజపని రాయ ప్రభృతులు సభను విడి ఆత్మగౌరవమునుగాపాడినట్లు కను ముద్రాను శాసనసభలో స్వరాజ్యవాదులును లేనివర జాతీయవాదులును 16 వ తేదీన సభను విడ నుండిన నందులకును ఈ సభవారు అనేకవందనము లర్పించు చున్నాడు. అను నదియు ఇదివరలో జరిగిన ఎన్నికలలో ప్రథమమున స్వరాజ్య పక్షము వారి తోడ్పాటుతో విజయమున నప్పటికిని విజయమునందిన తర్వాత తత్పక్షమున తేరి ప్రవాణితులగు మాధవున నడమచు 'జిల్లా గౌరవమును నిలవజేసినందుల కీ సభవారు శ్రీయుత పి. అంజనేయులు పంతులు బి. ఏ. ఎం. ఎల్. సి. గారి నభినందించు చున్నారు. అనునదియు నుపపాదించి తత్త్వవయమును గూర్చి విపులముగానువనన్యసిందిరి. ఈతీర్మానమును ములుగు శివానంద శాస్త్రి, గుంటూరు వాగభూషణం నాయుడుమండల చినవెంకయ్యగార్లు ఆమోదించిరి. సభవారందరేకగ్రీవముగా నామోదింపిరి. ఆతర్వాత నీలంరాజు చలపతిరావు బి. ఏ. గుంటూరు అనంత నరహరిరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. సి. అంజనేయులు బి. ఏ. ఎం. ఎల్. సి. గార్లు వోటును గూర్చి యు వోట్ల ధర్మమునుగూర్చియు చక్కగా నువనన్యసిందిరి. తర్వాత అధ్యక్షులు తమ యంతోష్ఠ సన్మానమున వోట్లకర్తవ్యమునుగూర్చియు శేపు 16వ తేదీన మద్రాసు శాసనసభయందలి విడ్కిల్లును గూర్చియు చక్కగా నువనన్యసింపిన వెనుక మహాత్మాగాంధీజీ జేయున జయజయ ధ్వనులతో సభ ముగింపబడినది (గూప్ ఫోటో దియబడినది. సభకు వచ్చిన అతిథుల కందఱకును శ్రీకోన వేంకటరావుపంతులుగారు, ప్లీడరు బాపట్ల భోజనాదివసతుల నొసర్చిరి. వారికనేక వందనము లర్పింపబడినవి. ఈజిల్లాలోని వోట్లయందు రాజకీయ పరిజ్ఞానమును గల్గించు విషయమున శేమత్తే సామర్థ్యముల వినియోగించుచున్న శ్రీ కోన వేంకట రాఘవశర్మగారి నెంత కొనియాడినను తనివితిరదుగా!

సవరణ:- 11-2-26 తారీఖు గల ఆంధ్రప్రదేశ్ 16-వ పుటలో బ్రచురింపబడిన "కోదూరు వెంటరు ఉపాధ్యాయ సంఘసభ" యను వృత్తాంతలేఖయందు "సంద్యూరు స్కూల్" రేంజి డిప్టి యిక్స్ పెట్టెనుగారగు శ్రీయుత (జి. జే. వి. గారు" అనుటకు మారుగా "నంద్యూరు స్కూల్" రేంజి డిప్టి యిక్స్ పెట్టెనుగారు శ్రీయుత (జి. జే. వి. గారు" శ్రీనివాసరావుగారు" అని పాఠములు చదువుకొనఁ బ్రార్థితులు.

శ్రీ శే॥ తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావుగారిపై
పద్యములు

సీ. పండుగనాడింబుఁ బ్రాణబంధువులున్న
విద్యాలయంబును పీడ దెవుడు
“నాన్న మమ్ములజూడర”ని బుత్రికలు చెప్పి
పంప విద్యార్థులపనుల నెవరు
జూతురటంచును మాతల నెప్పుడు
జూడఁగ నొకసారి పొడవెంచు
చందాలకును బరిచయ ముండువారల
దరి కేగ నీ కింత దైన్యముగను
దిరుగ నేల నటించును దెలుప ధర్మ
మే జయం బంచు బాగు నమేయా డట్టి
తల్లప్రగడనెంతఁ గరణి గ్రుంకు
చుండ విద్యార్థు లందఱు జూడరంచు.

సీ. మల్లకముల ప్రభువుల కందరకును దా
నేలిక నంచును నిండుదెవుడు
విజ్ఞానమునందె విద్యాలయమునకు
సాయ మితినియ్యెను చేయు మనుచు
జెప్పి యొప్పించి వాచనమి నెల దెవు
విద్యాలయంబున విద్య గలప
నంచు మనంబున నాలోచనముఁజేసి
పయనంబు క్రోధన ఫాల్గునమున
కృష్ణసప్తమియందున గోష్ఠదీశ
మఱివచ్చెదనంచాక మాకు నిన్ను
పాలకునిగను నిజముగఁ బల్కి పోయె
స్వర్గ మాతని సుఖముగ జేర్చునయ్యె.
వచ్చునసంతుగాడి యనివారణకేతు డనంగుడింక నే
నిచ్చటనున్న “నితి దీక్షుని భక్తు”డటంచు బాణపుం
జిచ్చున గాల్పు పీని కి క జిన్నతనంబున నంగరూ పఱి
జెచ్చెరకేతునంచునటుజెందెను భక్తునిజూడు మీశ్వరా!

ఏలూరి అనంతరామయ్య

(విద్యార్థి) ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయం, కొవ్వూరు.

గీ॥ కామయనము దగ్గర మానమనమునకు

నాల్గవండులు వచ్చెడి న్యాయవాది
పదవి త్యజించితిని దేశభక్తి గలిగి
అమలగుణధుర్య సూర్యనారాయణార్య!

గీ॥ ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయముకొఱకు

వెనుకముం దాడమండఁ గావించిట్టి
పనుల నన్నింటి వాక్రవ్య వశమె మాకు
అమలగుణధుర్య! సూర్యనారాయణార్య!

గీ॥ బుధవరేణ్యులు పల్కెను పొగడునట్లు

నవ్వరితిని విరచించి నవల నొందు
ప్రీతితో నాంధ్రమాత కర్పించినావు
అమలగుణధుర్య! సూర్యనారాయణార్య!

గీ॥ పసతు లెన్నో పాతకల కేర్పఱచినావు

విద్య నభివృద్ధియే భావించి తయయి!
తను రొకటి దల్ప దైవంబు దలచె నొకటి
అమలగుణధుర్య! సూర్యనారాయణార్య!

గీ॥ కడు భయంకరమైన రక్షాక్షిముఖము

నుండి తప్పించుకొని విన, గుండె లవియ
నకట! క్రోధన కోగిరం బైతివయ్యె!
అమలగుణధుర్య! సూర్యనారాయణార్య!

కోగంటి దుర్గా మల్లిఖార్జునరావు.

మునిసిపలు నౌఖరులు ఎన్నికలు

మునిసిపలు నౌఖరులు ఎన్నికలలో పాల్గొనుట గూర్చి
ప్రభుత్వమువారు గావించునట్లు నిబంధనలదిత్తునుఘాయ దాను
యొదిగనవలె గజెట్టులో ప్రకటించిరి. దీని గూర్చి ఎవరికైన
అభ్యంతరములున్నచో 6 వారములలోపున ప్రభుత్వమువారికి
దెలుపవలెను.

1 (ఎ) మునిసిపలు నౌఖరు లెవ్వరును ఇండియా ప్రభుత్వ
చట్టముక్రింద నియమింపబడు శాసనసభలకు గాని, మునిసిపలు
సానికసభలకుగాని జరుగు ఎన్నికలపందర్భరమున ప్రచారము
జేయరాదు. వారికి ఓటున్నచో ఓటునీయవచ్చును. కాని మాం
దుగా ఎవరి కిచ్చునది తెలుపరాదు. (బి) యీనిబంధన పూర్తిగ
కాల మంతయు వినియోగించు నౌఖరుకి అనువర్తించును.

అక్షయగమనము

(కేసరి ఆదినారాయణశర్మగారు)

సీ. “శ్రీ రస్తు రిపుజయ శ్రీరస్తు తే” యని
క్షీతిసురశ్రేష్ఠ లాశీర్వడింప

హృద్యవాగవద్య పద్యవిరాజిత
లేఖిత గవీంద్రవాచియును బంపఁ

గడుభీతి నెరు లాక్రందనారావముల్
సలుపును, శరణి లలి భజింప

బహుకాలవితనాఫల మక్షయబ్రహ్మ
వచ్చె నాదైవజ్ఞు లెచ్చరింప

తే. గీ. సూక్ష్మ రుచిబాలశోభితానూనబహుళ
మహితరత్నస్థిత దివ్య మండనముల

నెనఁగుసాధ్యులు స్వాగత మొసగ నిదిగొ!
వచ్చితిని మీకు నక్షయభాగ్యము లిడ.

సీ. మితిలేని మీ మిడిమేలంపు గొనములు
మాపి సత్వధమున మనుచుటకును

వీక్షింప రాని మీభీతుకత్తులుఁ బాపి
కామితాము లిచ్చి కాదటకును

భక్తిప్రపత్తిసంపద్విలాసంబులు
నిరతంబు నింటింబు నిలుపుటకును

బాడెపంటలఁ కూర్చి పౌరుషంబును తెంచి
స్వేచ్ఛాన్య గాములఁ జేయటకును

తే.గీ. సమయసముచిత సత్సాధనముల గాంచి
కరము నయభయములను, బగతుఁ నొంచి

మహినిబాలించి సత్వధర్మముల నించి
సచ్చరితనాఁగఁ జేరొంద వచ్చితివుడు.

మ. ధర వర్ణాశ్రమధర్మరక్షణము వేషప్రోక్తమార్గంబునకే
నిరతంబుక జరుపం దలంచితిని వన్నె లెట్టి “హిందూ”జనా

తులచి తంబులఁ దృప్తిజేయఁ గుశలోద్యోగార్థసంధానముకే
గురుమఃత్రెంబుజింపఁబూనితినిమీకోర్పుల్ ఫలింపఁవెన

చ. అసద్భక్తి భవోన్నతిని వైచిత్ర్య క్రిత నొసంగఁ జాలునే
నవమసవాళియు ప్రకటి తాత్పర్యవై యింకవత్సంగంబుల

బసనెఁగ గంగ వచ్చి యల భవ్యకోశ్యవ మాచరింతు మే
ల్యానఁగఁజరింతునంచునఁబుచ్చెను గాల్గబడవాబ్బువలన.

మ. కరుణాసాగరుండు గాంధీనామకుండు సం గ్రామేచ్ఛలకే
డుల్చినా, కురుభాగ్యంబులఁ గూర్చఁ దీవతసముం గ్రొం

గ్నొత్తరాపంబునకే, గరింతుజేయుచున్నవాడను మీకుఁ
డా! గారికు నేరితి నా, నరుడారాధన నేనెఁ బాశుపత

మందక మున్నుఁ దానట్టులన్.

శ్రీ మాధవుకరుణన్ తయ

నామకసంవత్సరంబు • నానాదుర్వ్య

యామాధివ్యాధితయ

మై మహితోత్సంగమంగళాక్షయ మగుతన్. 1

మ. ఘన మై సౌఖ్యములన్ మహాభవ మైకళ్యన్ సదానందవ
ర్ధన మై వాఙ్మితకార్యసిద్ధులఁ గళిత్రైభూతృప్తతాదితో

భవమైయభ్యుదయంబులన్ తయనవాఙ్మయ బక్షయశ్రీ జనా
ర్థమంద్యుష్టినిసౌఖ్యదాయయగఁ గాంతన్మీకునాద్యంతమున్.

మ. అనుఁ గై నిత్యనిరర్థియాతికభ మైయాత్మసుమోదప్రబో
ధన మై సర్వలక్ష్మీవృత్తికర మై • ధర్మక్రియాశ్చైర్యో

ధనమైశ్రీయక్షమాతనాబ్ధముభాదాయాక్షయంబైజనా
ర్థమంద్యుష్టినిసౌఖ్యదాయయగఁ గాంతన్మీకునాద్యంతమున్

మ. సకలప్రాణిమనోవినిద మయి శశ్వద్భద్రదక్షిణాదా
యక మై పావనజీవనప్రదము నై • యత్రాంతవిద్యోతితా

త్వకమైశ్రీహరిమాపుప్రాపునవమాక్షీశ్రీక్షయబ్రహ్మకో
రికఃకర్మయమగాక మీ కెపు డుడఁక్కిఁగూతసంపత్తితోన్.

కావ్యతిరః పద్మలంబి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి.

సీ. కర్మశ్రమచారః పరజపాదుల నెల్ల
నిమిషాట్రనఁ బెట్టి • కీర్ణ పాయ

సర్వసన్యసులు • సకలంబు లయ్యును
క్షుద్ధాస దేశంబు • క్షోభనొంద

భేదభావముఁ బూని • వేదమార్గము మాని
కామార్థములకుఁ గాఁ • గ్రమముఁ దప్ప

గ్రోధంబు నెలిఁ గక్కి • కజనల పాల్పడఁ
గజనలఁ జేరితి • క్రోధనాబ్ధి!

గీ. యలమహాత్మునిఁ బరమేశు • నాదిదేవుఁ

గొలిచి సన్మార్గమును బూని • తొర్చి మోఱ

నక్షయబ్రంబునందైన • నక్షయంబు

నందగల్గెడు మంద తాఁనంద మంద.

లక్ష్మూరు-శంకరనారాయణ శెట్టి.

* * *
శా. అక్షయ్యంబునఁగూత దేశమున నానందబుల్ తాళికొత్తక
ప్రక్షిప్తంబు విద్యుల్ జగత్తుల్ ప్రాయశ్చయంబెందు
సాక్షాత్కారముజేసి దైవమునుకొన స్వాతంత్ర్యసంపాదనో
ద్వితీయతలుగాఁగఁ బ్రోచు బలంబేపారసీయక్షయన్.

గా॥ మారినర్వోత్తమరావు.

అక్షయనామ సంవత్సర పంచాంగము

టంగుటూరు వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ వెంపరాల సత్య
నారాయణమూర్తిగారి చే గుణింపబడిన పంచాంగమును బ్రహ్మ
శ్రీనిమ్మగడ్డవెంకటనృసింహస్వామిగారి చే గుణింపబడినపంచాం
గమును కృష్ణశ్రీతో నందుకొంటిమి. ఇదివరకు చేరిన శృంగేరి
పంచాంగమునందును నిమ్మగడ్డవారి పంచాంగమునందును అక్షయ
సత్సరమనియే యున్నది, గాని వెంపరాల వారి పంచాంగ
ములో అక్షయ సత్సర పంచాంగ మని యున్నది,
నిమ్మగడ్డ వారి పంచాంగము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రక
టింపబడెను. వెంపరాల వారి పంచాంగమునందు ప్రతిదికి
సూర్యోదయము సూర్యాస్తమయకాలములు గూడ వినిరింప
బడెను. ఇదియుక విశేషము. రాత్రి పగలు ప్రాస్త కట్టులు
గూడ దీనియందు, కలను. తక్కినవిషయములన్నియును రెండు
పంచాంగములలోను సరిగానే వివరింపబడెను. వెంపరాల వారి
పంచాంగము వలయువారు టంగుటూరు తాడేపల్లిగూడెంపోస్టు
అనియును, నిమ్మగడ్డ వారి పంచాంగమును ఆంధ్రప్రదేశ్ కా
కార్యాలయము చెన్నపురి అనియును వ్రాయవలెను,

* * *
తేనాలి తాలూకా పేరుకలపూడి గ్రామ వాస్తవ్యు
లగు అవ్వారి వేంకట సుబ్బారాయ సిద్ధాంతిగారిచే గణి
యింపబడిన పంచాంగమునుగూడ కృష్ణశ్రీతో నందుకొంటిమి

వీరుగూడ అక్షయసంవత్సర పంచాంగమనియే పేరిడిరి. వీరు
దృష్టినిధాంతమును కూర్చి యుక్తవ్యాసము నిందు ప్రకటించిరి.

శ్రీ॥ కృక్కరజైకృష్ణ విహీనా
మూలాః మాటానకర్మణా మరః అనే న్యాయముచే

సర్వకర్మలను దృష్టినిధాంతము ప్రకారము సాధించిన తిథ్యాదు
లయందునే చేయవలెను. అని వీరు సిద్ధాంతిరచిరి. వలయు

వారు పైచిరునామాను వ్రాయవలెను.

* * *
అక్షయనామ సంవత్సర దృగ్గణిత పంచాంగం

చెన్నపురిదొరతనమువారి సత్త్ర ఆఫీసులో వెనుక ప్రధమ
సహాయ జ్యోతిష సిద్ధాంతిగా నుండిన పి. రాఘవాచార్యుల
వారి పుత్రులగు పి. దొరసామిఆయ్యగారిచే గుణింపబడెను.
ఇందు దేశాంతర సంస్కార పక్షముగూడకలదు. నక్షత్రనామా
క్షరపల గ్రహోదయాస్తమయములు, సంక్రమణము, అమావా
స్య, పూర్ణసృష్టి, ఏకాదశి, వృష్టి, ప్రదోష, మాస శివరాత్రి,
చంద్ర దర్శన వివరములు, ఆరవ నెలల కేర్లు, గజర్మమెంటు
నెలపు దినములు, పంచకము మున్నగునవి కలవు. వలయువారు
పి. దొరసామి ఆయ్యగారు నెంబరు (1) అగ్రహారం ప్రింటు,
నుంగంబాకం, మదం ను అని వ్రాయవలెను.

సనాతనధర్మమహాసభ

డిల్లీ, మార్చి 17:—నిన్నరాత్రితో డర్బంగ మహారా
జావారి ఆధిపత్యమున జరుగుచున్న సనాతన ధర్మమహాసభ ము
గింపబడెను. ఒక ఉపసంఘమును బాలామోతీచంద్ర, లాలా
రామకరణదాసు, బాయి విక్రమచంద్రసింగు, వల్లికు మిత్రదాసు
లాలాగ నేతృత్వ, లాలాబహులిరామ, లాలామీనావాత్, మా
లీరామగార్లను ఏర్పరచి భారతమహామండలి వారి రూల్సును
పరీక్షించి దానినే సనాతనధర్మ మహాసభ తరఫున అభిలభారత
సంస్థగాచేయటకు సలహాలనీయవలసినదియు, ఈసలహాలను ఏప్రి
లు 1వ తేదీ నాడు కూడ నున్న కార్యనిర్వాహక
వర్గమువారి ఎదుట పెట్టవలసినదనియు కోరిరి. రెండవ తీర్మాన
ము డిల్లీలోని దేవాలయముల యాజమాన్యమునకూర్చి యున్నది.
ఇట్టి ప్రబంధకమిటి ఏర్పడినది. ఒకపూజారిగుడిలోని విగ్రహ
ములను తీసివేసెను. వారు చేయుచున్న పక్షి ఇదియే రుజువని
ప్రబంధక సంఘమువారిని హెచ్చరించిరి. డిల్లీ పోలీసులందరను
తమను సహాయపడవలసినదని కోరిరి

బెంగాలు శాసనసభ

మరికొన్ని వైషమ్యాలు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతు)

కలకత్తా, మార్చి 18:— బెంగాలు శాసనసభయొక్క నేటి కార్యక్రమమునందు పాల్గొనుటకు సభనుండి మంగళవార మందు వెడలిపోయిన స్వరాజ్యవాది సానయ్యుడు ఎన్ డామల్ హక్కుగారు వచ్చిరి. తన్ను ఎన్నుకొనిన ఎన్నికవర్గము కోరిక ప్రకారముగా శాసనసభకు హాజరయ్యెనని సానయ్యుడుగారు చెప్పిరి. విద్యకొరకు డిమాండు ప్రతిపాదించి, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు నీయ ప్రత్యేకించిన రూ 8,74,128 ల నుండి ఒక్కరూపాయి తగ్గించవలయునని సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు కోరిరి. ప్రతిష్ఠను నిల్వకొనవలయునని సభ్యుడు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముపై చూడి వెడలెను. “పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు” కాఖ సరిగ నడపబడు లేదు. సక్రమమైన సెకండరీ విద్యా విధానము మిక్కిలి అవశ్యకమైయున్నది పెట్రిక్ కులేషను తరగతివరకు విద్య వంగ భాష ద్వారాగరవుటకు మార్పుగావించు ప్రయత్నమును సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు ఎదిరించిరి. మార్పుగా వించినచో విద్యార్థుల యింగ్లీషు భాష పరిచయము సన్నగిల్లును. అంతియకాక మహమ్మదీయుల విశ్వచలవరకు అభివృద్ధి అంతరాయమునాటిల్లును. సరియగు సెకండరీ విద్యావిధానము స్థాపించవలయు యింగ్లీషు ద్వారా విద్య నేర్పవలసినవని మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారు. వంగభాషయందు బాలరు పఠించుట కనుకూలముగా భాష గ్రంథములు లేవు. మహమ్మదీయులు ప్రాచ్యుత్తుగ నెందు యిస్లాము విజ్ఞానమునకది విజాతీయముగ నున్నవి. వంగభాష ద్వారా విద్య నేర్పట మహమ్మదీయ విజ్ఞానమున కుపద్రవకరముగ నుండును. సర్ అబ్దుల్ రహీం సవరణపై చర్చ జరుగునుండ నాటికి శాసనసభనిశ్చయబడెను.

బొంబాయి శాసనసభ

అభివృద్ధికార్యముల గ్రాంటు అంగీకరింపబడుట

బాలేరిక్ల మేషను స్క్రిమునుగూర్చి దీర్ఘచర్చ

బొంబాయి, మార్చి 17:— నేడు శాసనసభయందు బొంబాయి పట్టణాభివృద్ధివిధానమును గూర్చి చాలదూరము చర్చ జరిగెను.

నారంజీగారు స్క్రిములక్రింద నేర్పరుపబడిన 67 లక్షల 28 నేలలో 66 లక్షలకోత నుపపాదించును రిక్లమేషను స్క్రిముకు సంబంధించిన సంఖ్యలు సరియైనవిగావని తెల్పి అన్ని స్క్రిములును అవజయము గాంచుచున్నపుడు మరేమియు అభివృద్ధికార్యములనుగాని యెక్కునడబ్బును ఖర్చుపెట్టవద్దని హెచ్చరించిరి. ఇంకను నెన్నియో వ్యయాంశములు పరిశీలించవలసియున్నవి.

జనరలు మెంబరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చును స్క్రిములయొక్క చరిత్రను పూర్తిగ జెప్పిరి. చాల మంది వక్తలు స్క్రిము నంతయు నిష్కృతపాతముగ విచారించవలెనని కోరిరి. లక్ష్మీగారి యుపపాదనముపై గంభీరమైన చర్చయొక విషయ నడిచిపోయి పెట్టగా త్రోసివేయబడెను. 42 మంది ప్రతిపాదనలు, 16 మంది అనుకూలముగ నుండిరి. అసలు డిమాండు అంగీకరింపబడెను. మిగిలిన డిమాండు లన్నియు గూడ నుపపాదించబడి అంగీకరింపబడెను. అంతట సభ రేపటివర కాపివేయబడెను. (ఆ. ప్రె)

ప్రభుత్వకార్యక్రమము పూర్తి అయ్యెను

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతు)

బొంబాయి, మార్చి 18:— 1924-25 సంవత్సరములో బొంబాయి రాజధానియందు పరదేశీయులనుండి దిగుమతియైన మందుల విలువ మూడు 95 లక్షలు గలదని శాసన సభయందు వేయబడిన ప్రశ్నకు మంత్రియూదవగారు సమాధానమిచ్చిరి. సర్ ధూనీలాల్ మేతాగారి ప్రతిపాదనపై రెండు తీర్మానముల శాసనసభ ఆమోదించెను. ప్రకృతిహింస నియమింపబడినట్టి ఆర్థిక కమిటీ శాసనసభ రద్దు చేయబడవలయునని పనిచేయవలయునని యు, ప్రతి శాసనసభ కాలవందును పబ్లిక్ అక్సాంట్యు కమిటీ నియమించుటకు, ఆకాలవందు ఖాళీలు కమిటీయందు సంభవించినయెడల త్రొత్త ఎన్నికలను ఖాళీలు పూర్తి చేయుటకును బొంబాయి శాసనసభ నిబంధనలు మార్చవలయునని యిండియా ప్రభుత్వమునకోరును సర్ ధూనీలాల్ మేతాగారు తీర్మానముల ప్రతిపాదించిరి. ఇంతటితో దొరతనముయొక్క కార్యక్రమము పూర్తి అయ్యెను.

శాసనసభ రేపటివరకు నిలిపివేయబడెను.

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ

డిమాండులపై వోటింగు

కాశీ అలీషురు విశ్వవిద్యాలయములకు ప్రభుత్వము ధన సహాయము చేయ నిరాకరించుట

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతు)

లక్నో, మార్చి 17:— నేడు సంచిక రాష్ట్ర శాసనసభయందు బడ్జెటు డిమాండులో విద్యాశాఖావ్యయముగూర్చి చర్చింపబడెను. సభ ముగించునప్పటికి యీ డిమాండుచర్చ ముగిసెను. మరల సభ రేపు సమావేశమగును.

విద్యాశాఖాంగమంత్రి గౌ. రాయరాజేంద్ర బాడిగారు విద్యాశాఖాక్రింద 17588009 రూపాయల గ్రాంటు కావలెనని యుపపాదించుచు బడ్జెటులో విద్యక్రింద మొత్తము చాదాపు 1 కోటి 80 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడెను.

గత ఎత్తరముకన్న యిది 14 లక్షలెక్కువయే గలవు. బడ్జెటు మొత్తములో నీమధ్య గాంధీపబడిన నిర్బంధప్రాధమిక విద్యాశాసనమున కేర్పాటుగలవలయు పబ్లిక్ ట్రైబరీలకు 28860 రూపాయల తీర్మానము జేయబడెననియు విద్యాశాఖాంగమంత్రి చెల్లెను. ఈ సంవత్సరము మిడిలువర్గావ్యయ పాఠశాలలలో వ్యవసాయము నేర్పుట ఆచరణలో నున్నది. కొన్ని మిడిలువర్గాలలో శరీరవ్యాయామ శిక్షణము ప్రవేశపెట్ట ప్రయత్నములుగలవు. ఇందులకుగాను ప్రత్యేకశిక్షణము బడయుటకు కొందరు ఉపాధ్యాయులు నియమింపబడిరి. పాశ్చాత్యవిద్యభోధనమునందు శిక్షణము బడయుటకు యిద్దరు పండితులను యూరోపుకు బంపుటకు డబ్బుయేర్పాటు జేయబడెను.

లక్నో, మార్చి 18:— విద్యకొరకు ప్రభుత్వము గోరిన డిమాండుపై సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభయందు చర్చ సుపూర్తి అయ్యెను. 18/4 కోట్ల రూపాయలీ అంతము క్రింద వ్యయము చేయుటకు శాసనమునని ప్రభుత్వము గోరెను. కాని యీ మొత్తమునుండి రూ 10 లు దిగగోయబడెను. కాశీ, అలీషురు విశ్వవిద్యాలయములు రాష్ట్రీయ సంస్థలుగాకపోయినను, నాటికి ధన సహాయము ప్రభుత్వము చేయవలయునని శాసనసభ డెల్టుటకు రూ 10 లు మొత్తము గ్రాంటునుండి తగ్గింపబడెను. అధికార విభజన నిబంధనల ప్రకారము నా రెండు విద్యాసంస్థల పోషించు భారము యిండియా ప్రభుత్వముపై గలదని ఆర్థిక సభ్యుడు సర్ కామ్ ఒడోనెట్ గారు సమాధానమిచ్చెను. పది రూపాయలు తగ్గించి డిమాండు గ్రాంటు చేయబడెను. పబ్లిక్ వర్క్సు, సివిల్ వర్క్సు డిమాండులుగూడ గ్రాంటు చేయబడెను. ఈ రెండు డిమాండులు సంపూర్ణముగ గ్రాంటు చేయబడెను. కోత తీర్మానములు ఓడిపోవుటయొకతే ఉపసంహరము చేయుటయే తటస్థమని చెప్పెను.

శాసనసభ తిరిగిరేపు సమావేశమగును.

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ

కాలేగారి స్టేటుమెంటుపై రాఘవేంద్రరావుగారి ప్రత్యుత్తరము

నాగపూరు, మార్చి 17:— మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభయందు ప్రాంతీయ డిమాండు గ్రాంటు త్రోసివేయు సందర్భమున అధ్యక్షుడు కాలేగారు కాష్టింగ్ వోటు నిచ్చినందులకు గావించిన స్టేటుమెంటుపై స్వరాజ్య పక్షనాయకుడగు రాఘవేంద్రరావుగారు అధ్యక్షుని కాష్టింగ్ వోటువిషయము కాలేగారి యెదుటనే ముందుగా స్వరాజ్యపక్షము వారిచే చర్చింపబడెనని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ కు చెప్పిరి. అవసరము వచ్చినపుడు పార్టీకనుకూలముగ కాష్టింగ్ వోటునిచ్చుటకు కాలేగారు రొప్పకొనిరి. ఆయన అట్లుజేయుట కొప్పుకొన్న పిదపనే పార్టీ అభ్యర్థిగ నిర్ణయింపబడెను. నేడు శాసన సభయందు అధికార కార్యక్రమము జరుగును. (ఆ. ప్రె)

బీహారు ఒరిస్సా పరిశోధకసంఘసమావేశము

పాట్నా, మార్చి 18:— బీహారు ఒరిస్సా పరిశోధక సంఘసాధారణవార్షిక సమావేశమునకు నిన్న సాయంకాలము గవర్నరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి బహుధరలు

1926-వ సంచిక మార్చి 19-వ తేదీ శుక్రవారము

1. భాగ్యములు

వినియోగ రూ 1-8 రు 85 0 0 ముదలు 49 0 0 వరకు

వినియోగములపై			
మనుమల తేజావిది	,,	క 48 గలవి రు	11 8 0 18 0 0
నెల్లూరిది	,,	డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	,, 15 0 0 16 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-8	,,	8 12 0 9 0 0
శావులు	,,	,,	20 0 0 24 0 0

2. భాగ్యము పప్పులు

కందులు	బస్తా 1-8 ర 205	,,	12 8 0 18 0 0
సెనగలు	,,	డిటా	,, 12 8 0 18 8 0
సెనలు	,,	డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
మినుములు	,,	డిటా	,, 17 0 0 18 0 0
ఉలసలు	,,	ర 164	,, 8 8 0 9 0 0

3. సూసెవస్తువులు

శుభ్రులసూసె	రూ 1-8	,,	150 0 0 152 0 0
నెయ్యి	మ 1-8	,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురం నేరు సెనగపప్పు	రూ 1-8	,,	58 0 0 59 0 0
ఇతర ప్రదేశము	,,	,,	54 0 0 56 0 0
నేరు సెనగసూసెగానగ	రూ 1-8 రు 118 మి.కా.నూసె	,,	116 0 0
అముదము	రూ 1-8	,,	97-0-0 98-0-0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయనకుపు	రూ 1-8	,,	75 0 0 80 0 0
కూరవకుపు	,,	,,	40 0 0 42 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది)	రూ 1-8	,,	105 0 0 120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు	మణుగు 1-8	,,	45,50
కాళహ శిపాయకట్టు	,,	,,	50,55
తెల్లము	రూ 1-8	,,	40 0 0 60 0 5
చింతపండు	రూ 1-8	,,	28 0 0 70 0 0

ఇనుము.

శుభ్రరకం	రూ 1-8	,,	80 0 0 44 0 0
చదరం	,,	,,	88 0 0 84 0 0
రత్నండు	,,	,,	88 0 0 84 0 0

6. లోహములు

నెండ్లి 100 కులంక	,,	68 0 0 71 0 0
అంగారము, కులము 1-8	,,	21 4 0 21 8 0
నవరము 1-8	,,	18 6 6
ఇత్తడి	రూ 1-8	,, 258 0 0 262 0 0
రాగి	డిటా	,, 278,0 0 275 0 0
అస్కాచక్కెర	226 ఖా. గలవి	,, 82 0 0 82 6 0

7. దూది

బొండానెట్టుబారన 1-8	,,	రు 800 0 0
వల్నాడు దూది	,,	,, 215 0 0

8. నూలు

పుష్కారు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8	,,	6 0
నూళయేనుగ నెం 20	,,	8 4 0
నెం 20 తెన్ని సియం	యీడి	,, 8 12 0
నెం 22	,,	,, 8 14 0
నెం 12 1/2 తెన్ని పర్క ను	,,	7 0 0
నెం 14 1/2	,,	,, 7 8 0
నెం 12 1/2 అల్లెన్ను	,,	6 6 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	6 14 0
నెం 14 1/2	,,	7 2 0
నెం 12 1/2 క్విలక్ కల్వ	,,	6 0 0
నెం 14 1/2	,,	6 4 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,,	6 2 0
నెం 12 1/2	,,	6 12 0
నెం 14 1/2	,,	6 14 0
నెం 12 1/2 గోక	,,	6 7
నెం 20 గోక	,,	7 12

సామాన్య నిధి

1926 సం॥ మార్చి నెల 19-వ తేదీ శుక్రవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యతలము, గత 24 గంటలలో అదృష్టవశాత్తూ, గత 24 గంటలలో అదృష్టవశాత్తూ, గత 24 గంటలలో, గత 24 గంటలలో, గత 24 గంటలలో. Rows include various financial entries like గోపాలరం, విశాఖపట్నము, కాకినాడ, మచిలీపట్నము, కర్నూలు, చిత్తూరు, ఆనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలమ, కోయంబూరు, తిరుమలపల్లి, నాగపట్నము, మధుర, పొంబే, తిరునల్వేలి, తిరుచేండూరు, కొచ్చి, కాలికట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మెదకూరు, కొడవకూరు.

సర్కారులు:—మేముముల ఒక మోస్తరుగనున్నది. గోపాలపురంలో ఆర్థిక ఎక్కువ, విశాఖపట్నములో తక్కువ. మచిలీపట్నములో 5½, తిక్కినచోట్ల 2½ నుండి 3½ డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

దక్కణ:—కడపలో చినుకులుపడెను మేముముల వల చుగనున్నది. కర్నూలులో ఆర్థిక తక్కువ. రాత్రివేడిమి 4½ నుండి 6½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలుకము:—మేముముల ఒక మోస్తరుగనున్నది. రాత్రివేడిమి 4 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

24 గంటలలో మార్పుండదు. ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు. సామాన్య శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఉరుదే జాతీయ భాష

జమయతులు ఉలేమా తీర్మానము

కలకత్తా, మార్చి 18:—బెంగాలు అస్సామ ఉలేమాల సమావేశమై చేసిన వంగ దేశముందు మహమ్మదీయులకు సైతము ఉరుదులోగాక వంగభాషలోనే భాషింపవలెనను తీర్మానమునుగూర్చి అబ్దుల్ హక్ సాహెబ్ (ప్రీవెన్ విలేజురితోనిట్టు చెప్పెను. "జెమయతులు ఉలేమాకును ఈతీర్మానమునకును" ఏ సంబంధములేదు. వారికి భారత దేశమున ఉరుదే జాతీయ భాషగనుండవలెననియున్నది. కావునవారి తీర్మానమును అంగీకరింపరు. తీర్మానమును అమోదించిన ఉలేమాలు ఎవరో తెలియదు. చెప్పబడలేదు. ఆ తీర్మానమును ఎవర ఆమోదించిననువారు వంగ దేశముందలి మహమ్మదీయ అభిప్రాయమును మాత్రము వ్యక్తపరచుటలేదు. అట్టిసభ జరుగునని వారు తెలిసినంతవరకు ఎక్కడను ప్రకటనగాని ఆహ్వానముగాని చేయబడి యుండలేదు. శ్రీ నెరేగినంతవరకు ఎక్కడను ఏ పెద్ద మనిషి యు అట్టి సభను సెల్లాయుండలేదు.

నూతన సంవత్సరాది

కృష్ణాడెల్టా రైతుల కష్టపరంపరలు

కడచిన సంవత్సరము తుపానువలన యానంవత్సరము పంటలు రూపాయకు పావులూలు తగ్గినవి. పశుగ్రాసమును తగ్గిపోయెను. అందుకు తగినట్టుగ జనుము మొదలగుపెరులు చిడపురుగుల కెరయయ్యెను. ఇదియిట్లుండ మాత్రము నక్కపై తాటిపండుపడుటవలె మార్చి 8, 9 తేదీలలో గలిగిన ఆకాల వర్షము రైతులను మరింత అధ్వాన్నమున బడవై చినది.

పాలములన్నియు జలమయములై పోయినందున భూమిలోనున్న స్రవణిని వాయువు ఆకాశము నలినమైపోయి భూములు సరిగా ఫలించనేరవు. భూములు పశువుల త్రొక్కిడి వలన వ్యవసాయమంత కులభముకాదు. పాలములు చాడువేసిపోవును. భూమి సంవత్సరపు నాడుమళ్ళీ కన్నెళ్ళగుడు మిడుతలందును ప్రయోగించుట వలన మాగాని పాలములకు నాడు కరవు వచ్చుట కీయకాలవర్షము సాధన సంపత్తిని చేకూర్చగలదు.

ప్రస్తుతమున పరిశుష్టము నూర్చిడి సమయముగటచే పాలములన్నగడ్డ యంతయు తడిసిపోయి పశువులకు ఆనారోగ్యమున హానికలుగనేర్పడినది. గడ్డివాముల దొడ్లనుచేర్చిన గడ్డియు జనుప కట్టెయు తయారుకాని పడుగులుగ నుండి చాలభాగము మళ్ళిపోయెను.

కళ్ళకులలోనున్న ధాన్యము తడిసి పోవుటచే చాలభాగము భూమిలో కలిసిపోయెను. మిగిలిన ధాన్యము మొలకతెత్తుట చే సంతులలో కట్టి చెరువులలో రెండురోజు లుండనిచ్చి. అడిగిత తిరుపు ధరలకు వుప్పుమగ్నపు ఫాక్టరీల వారిపై బారవై చుచున్నారు.

కాలువలు వర్షపు నీటితో నిప్పటికిని భారాశముగ ప్రవహించుచునేయున్నది గనుక కాలువలమరమ్మతు తెట్టునతో చుట లేదు. గడచిన సంవత్సరమును డెల్టాకాలువలమరమ్మతు లేదు. త్రవ్వ పనుల చేయుట అర్థముగ నుండుటచే నర్యాపురం నూతనరైల్వేవారి రేల్వే పోటీకాలువపనులను మూలబడునని తోచుచున్నది.

పాలములలో గనిములతీయు వారికిని పాలములో త్రవ్వపనుల వారికిని అనుమలమున సావకాశములు చెడిపోయినవి. యిప్పటికిని ఆకాశము మేఘావృతముగ నున్నది. ఇంకొక్క వర్షమివర్ష మే వర్షించినచో రైతుల యవధి చెప్పనక్కరయే లేదు.

కాలువలయందు డెల్టాకాలువలు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి, భారాశముగ త్రవ్వ పనులను చురుకుదనముతో పూర్తిచేయనిచో ముందటి సంవత్సరపు దుస్థితికంతయు డెల్టాకాలువకు రుకే యు తరవాదు లయ్యెనదు. ఇప్పటినుండియు కడుశ్రద్ధతో పనులు పూర్తికావించినచో ముందటి సంవత్సరపు డెల్టాపాలను మరీత అధ్వాన్నముగ నుండునని దృఢముగ నమ్ముచున్నాము. డెల్టా రైతు.

ఎం. ఆంధు ఎస్. ఎం. రైల్వే

రాజమహేంద్రవరం నుండి విశాఖపట్నమునకు రైలు

రాజమహేంద్రవరమునుండి విశాఖపట్నమునకు ఉదయము 5 గంటలు మొదట 12 గంటలలోగా మూడు రైలులును చేరుచున్నవి గాని వాధ్యాత్మ్య మొక్కటియును పోవుట లేదు. ఉదయం 5 గంటలకు పాపెజరునుగం 9-40 నిలకు మొయలునుగం 11-45 నిలకు మరీయుక పాపెజరును రాజమండ్రినుండి విశాఖపట్నమునకు వెళ్లుచున్నవి. సాయంకాలము గం 4-4 నిలకు ఒక రైలును రాజమహేంద్రవరమునుండి కాకినాడకు వెళ్లును గాన రాజమహేంద్రవరమునుండి విశాఖపట్నమునకు సాయంకాలముగాని రాత్రిగాని వెళ్లబండి ఒక్కటియును లేదు. ఇది అత్యవసరముగా నున్నది. కచేరీలోను కొద్దలలోను పనిచూచుకొని రాత్రిములుచేర గోరువారు మరునాడు ఉదయము 5 గంటలవరకు పడి యుండవలసి వచ్చుచున్నది. అందువలన రెండురోజులు వృథాగా పోవుచున్నది. సాయంకాలముగాని రాత్రిగాని ఒక రైలును బయలుదేరదునో మరునాడు తెల్లవాడు సరికి విశాఖపట్నము చేరి పనిచూచుకొన వీలగును దీనినిగూర్చి చాలమంది విద్యాధికులు సంతకములుచేసి రైలువారికి వ్రాసినను వారు దీని అవసరమును కనిపెట్టలేదు గాన యీ సారియైన వారు బాగుగా నాలోచించి వెంటనే యీలోపమును తీర్చెదరగాక యని శ్రీయుత భావరాజు వెంకట కృష్ణారావు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు రాజమహేంద్రవరమునుండి మాకు వ్రాసి.

వ్యాయామ క్రీడలు

ద.భా. వ్యా.సం॥ టెన్ని సుపందెములు

శ్రీల సంగిల్లు కడపటి పందెము

లీవిసు, వాడింగ్ల నునకుల ప్రత్యేక పోటీపందెము నిన్నటిదినుము ద. భా. వ్యా. సంఘమువారి టెన్నిసు ఆటలము ప్రేక్షకులచే నిండిపోయెను. శ్రీల సంగిల్లులో కడపటి పందెములు జరిగెను. ఎస్. జడ్, బ్లాండ్ల సతితో నాడి రెండుసెట్టులలో ముగియగ నోడించెను. బ్లాండ్ల సతి క్రిలోపము లేక పోరాడినను ఎస్. జనుయొక్క అద్రుతిమాలిసామర్థ్యాతీయమునకు లోబడక తప్పదాయెను. జడ్ యొక్క ఆటలో విశేషసాందర్యముగాని, నూత్నతలసములుగాని లేకపోయినను కడుదైర్యముతో, నిశ్చలచిత్తముతో తెగపెక్కి ఆడగల క్రీడమంతురాలు, మొదటిసెట్టులో రెండుటలు ప్రశ్నార్థి కొసంగినను రెండవసెట్టులో ఆరు ఆటలను తానే గైకొని కవ్వము జయించెను.

సెమి-ఫైర్లుగరకు నాడిన వాడింగ్ల నునకుల మిస్ లీవిసు గారలు ప్రత్యేక పందెములో పోటీజేసిరి. లీవిసు సతియొక్క ఆటనైపుణ్యము నిదివరలో చేర్చుకొనియుంజిమి. నిన్నటి దినమున ఇంతవఱకు మిస్, జడ్తో నాడినట్లు కేమాత్రము తీసిపోతుండెను. ఈవిడ మిక్కిలి చురుకైన కోర్టుకంటె తానెయై పరువెత్తుచు సాధ్యమగునంతవరకు బంతిని తప్పకుండ కొట్టుచుండును. ఈవిడ ప్రశ్నార్థి యగు వాడింగ్ల ను సతియగునందు లీవిసు సతికంటెను చాల వృద్ధురాలైన ననుఅసామాన్య క్రీడగలది బంతిని చిత్రిచిత్రిగతుల వేయుచు, ప్రశ్నార్థిని కోర్టువలన నానాగతుల మూలములకును ద్రిష్టము ముప్పతిప్పలు పెట్టుసాగెను. వయోధికతచే గలిగెడి అలసత్వముమొయందు గానరాకుండెను. నిజముగ శ్రీల సంగిల్లు పందెముకంటెను గూడ నీమూట మాడ సాంపుగ నుండెను. తుట్టుకుదకు మిగుల ప్రయాసపడి ఎస్. లీవిసు వాడింగ్ల ను సతి నోడించెను.

పురుషుల డబుల్సు పందెములో వెంకటరామానుజులు ప్రసాదుగారలు బాలయ్య వెంకటో మొన్నటి దినము అసంపూర్తిగ ముగిసిన పందెములో కడపటియట్లు నాడిరి. నిన్నటి దినము వెంకటరామానుజులపక్షము గలిచిన దినన రంగప్రసాదే అందులకు చాలభాగము బాధ్యుడని చెప్పవలెను. నిన్నటి యాటలో ఆటకాండందరిలోను రంగప్రసాదు ఖరకరునివలె దీటులేనివాడై ప్రకాశించెను. సర్వీసుగేముతో తిరయాటను మొదలిడెను. సర్వీసు ఆటలతోడనే వరుసగ మాడాలటను గలిచెను. ప్రశ్నార్థులు కోర్టులో చిందరవందపడెదరిమిక్కిందోపక అటు నిటు పరుగెత్త సాగిరి. ఆమెగలిచిన కొలది ప్రసాదు సుతానా మతికెయ్యిలు చుండెను. ప్రసాదున కిది స్వభావసిద్ధమే! అంతవరకు ఏమియునుతోపక దిక్కులు పరికిందులను ప్రశ్నార్థుల లుపుకొంత స్థితి త్రిమితో వెడల్పొనసాగిరి. ఇగురుకును చాల పాటుబడితే గాని బాలయ్యనాడేమో సరియగుస్థితియందు లేదు. బాలయ్య వెంకటగారల పురుగు రెండు ఆటలను గైకొనిరి. వెంకటరామానుజులు ప్రసాద సగరలు 5 ఆటలను జయించి ఒకయాటను ప్రశ్నార్థులకొసంగి అంతయాటను గెలుచించి జయమును గాంచెరి. వెంకటరామానుజులు యథాప్రకారము తన అద్భుతప్రావీణ్యమును వ్యక్తపరచెరి

శ్రీల సంగిల్లు

ఎస్. జడ్, బ్లాండ్ల సతి నోడించెను. 6-2; 6-0
మిస్. సులీవిసు, వాడింగ్ల నునకుల నోడించెను. 6-2; 6-7
వెంకటరామానుజులు ప్రసాదుగారలు బాలయ్య వెంకటల నోడించిరి. 5-3.
సేటి ఆటలు

మిస్ జను, కాకిమగారలు గాంపట్ల సభ, చెడించరా మానుజులతో నాడెదరు.

కే. రంగప్రసాదు, వి. వి. యస్. ప్రసాదగారల నాడును.

మరణవార్త:—ఎం. కత్తు వెట్టిగారు పోడుపాటిసు కోర్టు ఇంటిరుట్టును దింపని ఉద్యోగి, పింగిట్టిగారు స్వగృహమును 80-వ ఏం మరణించిరి.

చెన్న పురి శాసనసభ

సభా కార్యక్రమమును నిలిపివేయవలెనను ప్రతిపాదన

ప్రజా ప్రతినిధ్యమును గోల్పోయెను

గోదావరి జిల్లా అభివృద్ధుల గురించి ప్రభుత్వవిధానము

చాలావఱి ప్రజాప్రతినిధులు వైదొలగిపోయిన సభాసభ సభ ప్రజాప్రతినిధ్యమును గోల్పోయినది గనుక శాసనసభ కార్యక్రమమును ఆయనయొక్క పట్టిక చక్రము తిరిగి ఎప్పుడు సాగింపబడుట కాలనిర్ణయము లేకుండా నిలిపివేయవలసినదని జె. ఎ. సాల్వానాగా డిడినయన తీర్మానమును ప్రతిపాదించినపుడు శాసనసభ యంగీకరణ భయపంద్యముతో విధ్రుముజేయబడినది. మధ్య మధ్య చాలావఱి సభ్యుల డిడినయన సాల్వానాగా రేఖాత్రయము చరింపక, తన ప్రతిపాదనకు కారణములను, ప్రభుత్వమువారు నామినేటెను సభ్యుల సహాయముతో ప్రజాప్రతినిధుల ప్రతిపాదనల నన్నిటిని పరాజయ మొందించుటయేగాక, ముందుగాను, కార్యనిర్వహకసభ్యులను, గత మాడుదినములలోను వెలిబుచ్చుచున్న నిర్లక్ష్యభావమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. ప్రతిపాదనము తుదకు ఓడిపోయెను.

ఈదినమున ప్రశ్నితరచులలో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. ప్రశ్నితర సమయములందు చాల నిరసాకారముగ నుండెను. పిమ్మట బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ సాగెను.

గోదావరి జిల్లా మరమ్మతులు ప్రభుత్వ వైఖరి

జిల్లానాయకుగారు నిన్న గావించిన ప్రతిపాదనకు లామెంబరుగారి డిడినయన ప్రశ్నోత్తర మొసగును నిజుల నుడివి గోదావరి జిల్లాలో ఇరిగేషను కాలనల మరమ్మతు కేయించుటకు డిడినయన చర్యల గురించియు, కాలనల పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటకు ప్రత్యేకము కొందరుదొంగల నియమించుటకు గురించియు జిల్లానాయకుగారు 1925 జూలై మాసమున కొన్ని ప్రశ్నలడిగిరి. ప్రభుత్వములకొకకొక స్పష్టము డివిజను సేర్పాటు చేయుటకు గురించి ఛీఫ్ ఇంజనీరును సీవేజ్ కెడురు చూచుచుంటి మని ప్రభుత్వమువారప్పుడు ప్రశ్నోత్తర మొసగిరి. మాగంటి సీతయ్యగారు 1925 ఫిబ్రవరి నెలలో, గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాల సభ్యులవైదొలగియును గురించి యొక ప్రతిపాదనను దెచ్చి ఒక కమిటీని నియమింపవలసినదని గోరిరి. ఇప్పుడు కావలసినది ఉద్యోగులుగాని కమిటీలుగావని ప్రభుత్వమువారప్పుడు చెలిపిరి. పోలవరముదీని ప్రాజెక్టు విషయము చర్చింపబడినపు డీవిషయము లన్నియుచర్చింపబడినది. కృష్ణా జిల్లా యందును గోదావరి పశ్చిమ జిల్లాయందును, ఉద్యోగుల భారమును తగ్గించుటకు రెండు సముచితములు 12 క్రొత్త సెక్సనులవర్తకులనును నియమించెను. గోదావరి జిల్లాయందు కాలనలను రిమోడలు చేయువిషయము నాల్గోచించుట కొక స్పష్టము డివిజను సేర్పరుచుటకు ఛీఫ్ ఇంజనీరుగారి రిపోర్టును చూచవలసినదని. ఆర్థికశాఖవా రానూ చూచవలసినదనియున్నది.

నాల్గు అంగముల తూములను డిడి రి అంగముల తూముల సేర్పరుచు విషయమున లామెంబరుగారు మాటలాడుచు, ప్రభుత్వమువారి విధానమునే సాగించుచున్నారనియు ఈ పని నింకను త్వరితముగ సాగింపవలసినదని ఎక్కువ మంది యుద్యోగుల నియమింపవలసినదనియున్నది. కృష్ణా జిల్లాలో ప్రస్తుతమున్న ఉద్యోగులు చాల తక్కువగుటచే అసమర్థులు కొందరిని నియమించు విషయములో చూచు నున్నదని క్రిందటి ఆయనయొక్క చర్చలో చెలిపిరి. అదేవిధముగ రెజిస్ట్రార్ జిల్లా డివిజనులో 2 సముచితములు 12 క్రొత్త సెక్సనుల యేర్పరుచబడినది.

పోలవరము ప్రాజెక్టు కి వర్షములు 21555 లు ప్రత్యేకింపబడినది. ఇటీవల ఛీఫ్ ఇంజనీరు శిఫారుస్సెన్ కేమెన్త్రము రు రి లక్షలను హెచ్చింపబడినది. ఇంకను ఎక్కువ మొత్తము గావలసినదని, ధనమునేను గోలుండదు.

గోదావరినదిపై వట్టర్లును ఎత్తునీయు విషయమున లామెంబరు మాటలాడుచు కృష్ణా ఆనకట్టపై క్రొత్తవట్టరుల నిర్మించినదియు బానిసీతముగా 14000 ఎకరములు క్రొత్తగా సాగులోనికి వచ్చుననియు నుడిపిరి. గోదావరి ఆనకట్టపై వట్టరులపై ఎత్తునీయు విషయమును విశ్లేషణము హెచ్చునాయును అభివృద్ధి చేయు విషయమును ప్రభుత్వమువారిలో చించుచునారు ప్రభుత్వమువారి విషయమున నిరసాను రుండెను.

ఈరెండు జిల్లాలను—ఆంధ్ర ప్రదేశ్ దృష్టియందే విడిచి, రాష్ట్రమునం దింకను భాగమున కావలసినదానిల ప్రకరణ రాజీయం జిల్లాల ను విషయమును ప్రభుత్వమువారి విషయమున ఘోషించిపోయెను.

రాజ మండిము తాలూకాను సాగునీటి దమ్ముటకు గాను, తోసిపాడు ఉత్తర కాలనపు హెడలుచేయు విషయమును, పామునేరు, సేతపల్లెలను ఏకమొనర్చు విషయమును, తొలిగడ్డ స్కీమును గతవత్సర మాయవ్యము పట్టిక చర్చసందర్భమున ప్రభుత్వమువారి దృష్టికిబోయెను. సీతపల్లి వారుపై రిజిస్ట్రారును నిర్మించు విషయమును ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నా మనిసేనప్పుడు చెలిపిరి. రమణయ్య పేటకు కొంచెమెగువగా తొక రిజిస్ట్రారును నిర్మించు విషయముగూడ ఆలోచనయందున్నది. కాని తగినంతమంది ఉద్యోగులు లేక పోవుటచే నీ విషయముల గురించి పరిశోధన ల నొనర్చుట లేకపోయెను. సీతపల్లియందు పమ్మివేరుతోకలపి అప్రవాహము నుపయోగించుటకు తగినంత ధనము లేకపోవుటచే తొలిగడ్డపల్లె న్నాయుకునిర్మించు ప్రయత్నము వదులుకొనబడినది. రమణయ్యపేటపల్లె రిజిస్ట్రారును నిర్మించువిషయమునూత్రము ఆలోచింపబడును. ప్రభుత్వమువారు క్రమముగా నుద్యోగులను హెచ్చించుచునేయున్నారు. డివిజన్లపై ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నము లోపమేదియు లేదని తెలియగలదు.

కట్టలె డాము నిర్మాణము

“కట్టలె వద్ద డామును వెంటనే నిర్మించుట వసరమని” డెంపుటకుగాను కల్లెపల్లిసాహెబుగారు డిమాండునందురు 100 లు తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. 1. రామస్వామి మొదలియారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, ప్రస్తుత మీ డాము లేకపోవుటవలన తంజావూరు జిల్లా భూములన్నియు వరదలచే చాల నష్టపడుచున్నవనియు నుడిపిరి.

లామెంబరుగారు ప్రశ్నోత్తరమొసగును కట్టలె డాము నిర్మాణమును ప్రభుత్వమువారు వదిలివేయలేదనియు, డాము నిర్మాణ మాచనలను ప్రభుత్వమువారు పరిశోధించుచున్నారనియు, అనవరతముగో పబ్లిమెంటరీ గ్రాంటులు నడిగెదరనియు చెలిపిరి. ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడినది.

పడమటి కాలన (బల్లారి) ప్రాజెక్టు

ఎ. రంగనాథమొదలియారుగారు ఇరిగేషను వర్కుల గ్రాంటునందురు 101 లు తగ్గింపవలసినది ప్రతిపాదించుచు బల్లారి జిల్లాలోని పడమటి కాలన నిర్మాణమును వెంటనే ప్రారంభింపవలసినదనియు, తూర్పు కాలన నిర్మాణమునకు అంచనాలతయారు జేయింపవలసినదనియు గోరిరి.

లామెంబరు ప్రశ్నోత్తరమొసగును, దత్తమండలముల సీటి పొరుగులపరకు విచారించుట కిదివరకొక యంపనంపుము నియమింపబడినది చెలిపిరి. వారి సీవేజిక్చూ చేరకు. బడ్జెటు చర్చముగయగనే, ఆ సీవేజిక్లోని శిఫారుస్సెన్ చర్చదీనికొనుటకు ప్రయత్నములొనర్చబడినది. దత్తమండలములలో భూమినీరు నిలువజేయుటకు అనుకూలమైనదిగాదు. అందుచే నచ్చట రిజిస్ట్రారులకు చిన్నచిన్న ఇరిగేషను వర్కులు విధియున్నవి. ఈ విషయమున ఉపసంఘమువారుగూడను తోనేకిధించిరి. పడమటి కాలన స్వభావమును గురించి పరిశీలించి సీవేజిక్ నంపవలసినదని వ్యవసాయ శాఖాధికారిని గోరడమైనది. అతని సీవేజిక్చూ నంపుట కాలనమువలన యెంచను. ఇంజనీరుగారి ప్రాంతము వ్యవసాయయోగ్యమని ఇదివరకే చెలిపిరి. పడమటి కాలన నిర్మాణమును సాగించుటకు ప్రభుత్వమువారిదివరకే నిర్మించుకొనిరి గనుక వెనుకకుపోవుట యుండజాలదు. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టును నిర్మించుటకుగల ఆటంకములు ఇదివరకే పథవారి కెరుక పరచితిరి. హైదరాబాదు నైజాముగారికిని, ప్రభుత్వమువారికిని ఈ విషయమున సమాధానము నుదరలేదు. అందుచే నీ ప్రాజెక్టును బొంబయి మదరాసు రాష్ట్రముల సరిహద్దులందు నిర్మించుట కాలగోచించుచున్నాము. అచ్చట సీటి వివాదములు సంభవించవు. దత్తమండలములలో సీటి పొరుగుల నిర్మాణములవేర్పరుచువిషయమున ప్రభుత్వమువారు చాల ఆతురతతో నున్నారు.

ప్రతిపాదనముపసంహరించుకొనబడినది.

శెల్లూరు జిల్లా ఇరిగేషను వర్కులు

“నల్లూరు జిల్లాలో ఇరిగేషను వసతుల గురించియు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు స్కీమును గురించియు చర్చించుటకుగాను బి. రామచంద్రరెడ్డిగారు ఇరిగేషను వర్కుల వ్యయమునందు 1 లక్షరూప్యముల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

లామెంబరుగారు—నల్లూరు, సంగమ జిల్లాల అభివృద్ధినిగురించియు, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టును గురించియు దత్తమండలముల ఇరిగేషను విచారణ సంఘమువారు మాచనల నొనర్చిరి.

బి. రామచంద్రరెడ్డిగారు తరవాత మాటలాడుచు సంగం రిజిస్ట్రారునకు తగిన మురుగుపారుదల వసతులులేక పోవుటచే వర్షకాలమున సాగునీరు చాల నష్టము గలుగుచున్నదనియు, కట్టలు తోసిపోవునని భయము గలుగుచున్నదనియు, ప్రజలు విరంజిత భయావస్థయందుండిరనియు నుడిపిరి.

లామెంబరు ప్రశ్నోత్తర మొసగును, ద. మం. ఇరిగేషను విచారణ సంఘమువారు, నల్లూరు జిల్లాకు చాల ఇరిగేషను సౌకర్యముల నూచించిరనియు నుడిపిరి. ఈ స్కీములు ఆచరణలో పెట్టుటకు రి కోట్లు గావలసియుండను. ఆయనను, ఆస్కీమినదొక్కొక్క భాగ మొక్కొక్కవత్సరమున నిర్వహించి పూర్తి చేయుటకుయత్న మొనర్చబడును.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడినది.

దత్తమండలముల ఇరిగేషనువసతులు

రా|| బి|| టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు డిమాండునందు 1000 తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, దత్తమండలముల ఇరిగేషనుకమిటీ సీవేజిక్పై ప్రభుత్వమువారి యేవర్ష దీనికొనునదియు డెంపుటవలసినదని కోరిరి. దత్తమండలములు విరంజితము ముచే బాధపడుచున్నది. అందుచే నీ ఇరిగేషనువర్కులను వెంటనే ప్రారంభించుటవసరము. కృష్ణానదినుండి కడప కర్నూలుకాలనవద్దా సీటిని దెచ్చివెయ్యెను. చాల రిజిస్ట్రారుల నింపవచ్చును. ఇంతవరకే సీటిసౌకర్యములగల ప్రాంతములకే ఇంకను ఎక్కువసౌకర్యముల నొసగుటయైన, ఇదివరకెట్టి సీటివసతులును లేనిప్రాంతములను మరింత నిర్లక్ష్య మొనర్చుటయు ప్రభుత్వమువారివిధానముగ నుండరాదు.

లామెంబరు ప్రశ్నోత్తర మొసగును, ప్రభుత్వమువారు ఇతర హెచ్చుప్రాంతములను నిర్లక్ష్యమొనర్చి మేట్టూరుభవానీప్రాజెక్టుపైననే దృష్టివంతము కేంద్రీకరించుచుండిరని యెంచుట న్యాయముగాదు. కొన్నివత్సరములు వరుసగా తంజావూరు తిరుచనావల్లి, జిల్లాలు వరదలచే బాధపడుచుండుటచే నావిషయమున నెక్కువ శ్రద్ధపుచ్చుకొనబడినది.

టి. న. గారు—అంతా దక్షిణజిల్లాలలోనే!

లామెంబరు—దక్షిణజిల్లా లెక్కువ బాధపడునపుడు వారికి సహాయమునర్పనలచేసి గౌరవనీయసభ్యుడు నుడువదని నమ్మెదను.

లామెంబరుగారు చిన్నచిన్న స్కీముల సంవర్ధమున, గౌరవనీయసభ్యుని వాక్యముల బాధకముమకొనెదనని నుడిపిరి. ఆయనను ఉత్తమండలమున ఇరిగేషనువర్కులు సభలముగావలె ననినచో పెద్దస్కీము ప్రారంభింపబడవలెనని గాని చిన్న స్కీములవలన గాదని లామెంబరుగారు తిరిగి నుడిపిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడినది.

సభను నిలిపివేయవలెను

సభాకార్యక్రమమును నిలిపివేయవలెనని ప్రతిపాదించుచు జె. ఎ. సాల్వానాగా రిట్టనుడిపిరి. ప్రస్తుతము బరుగుచున్న శాసనసభాకార్యక్రమమును కాలనిర్ణయము లేకుండా నిలిపివేయవలసినదని 1914 స్టాండుంగఆర్డరుక్రింద ప్రతిపాదించుచున్నాడు. ప్రజల కెట్టియంచిన జేయజాలవును నిరాశచెలెను నిస్పృహచెలెను, ఈసభయందలి ప్రజాప్రతినిధులు దధికసంఖ్యాకులు వెడలిపోయిరి. విగిలియున్న ప్రజాప్రతినిధులైననను ప్రభుత్వమువారు తమవిశ్వాసములోనికి డిడికొనలేదు. కొన్ని సంవత్సరములలో ప్రభుత్వమువారు చాల హెచ్చుమొత్తములను గోరుటకు కారణములగూడ డెంపుటకు నిరాకరించిరి. ప్రభుత్వమువారు, తా మధికసంఖ్యాకులుగ నుంటిమిగదా యని, వీలు చిక్కించుకొని ఏప్రతిపాదనను నెగ్గనియకున్నారు. ఈకారణములచే నీ శాసనసభ ప్రజాప్రతినిధ్యమును ప్రజలవిశ్వాసమును గోల్పోయినది. గతమాడుదినములలో చాల ముఖ్యమును ప్రతిపాదనలు ప్రజాప్రతినిధులు జేగా, నవి యన్నియు ప్రభుత్వమువారిచే నోడింపబడినది. ఈ ప్రతిపాదనలే ఇదివరకెల్ల అనేకపర్యాయములు నెగ్గుచుండెను. కాంగ్రెసుసభ్యులు శాసనసభనుండి వెడలిపోయినపుడు అపరిమితసంఖ్య నుండిన ఎ.రామస్వామిమొదలియారు ఇట్టినుసీటిని సంభవించగలవని గమనింపజాలకపోయిరి. ఇకమిద తను పక్షమువారు నిరాశాటముగ నేర్వచ్చు వరదీపగలమని వారనుకొనిరి.

ఎ. రా. మొదలియారుగారు—అట్లుకా! ఈప్రతిపాదన కామాదకు లెక్కకు ఉండరని ప్రతిపాదనకు తెలియును. ఆయనను ఈ రోషాటకు ప్రశ్నోత్తర మొసగుటకు మాకవకాశములేదనిదెలిసికొని గౌరవనీయసభ్యుడు అన్ని పక్షములవారేని

ఎడమవైపునను, అధ్యక్షుడు వచ్చినివ్వలసింది కాపాడవలెను.

అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదన ఆమోదము గలరా?

సా. లా. నా. గా. రు. నా. య. ప. న్యా. స. ముగిసిన తరువాత, ఆమోదముగలదా అను విషయము వచ్చునగాని ఇప్పుడుగాదు.

అధ్యక్షుడు: లేదులేదు. ప్రతిపాదన మామోదింపబడిన పిదప మీ యభ్యంతరములు.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారు:—నే నామోదింపదున్నాను.

సా. లా. నా. గా. రు.:—విద్యార్థిమంత్రి రిజిస్ట్రేషన్ కాళ్ళయందు మొదటి సంఘములకు ప్రాతినిధ్యము నొసగువిషయమన నవలంబించిన నిర్ణయభావమును అబ్బాస్ ఆలీగారితని విమర్శించగా, విద్యార్థి మంత్రి మర్యాద విహీనముగ నాగ్రహముతో ప్రత్యుత్తర మొసగుటయు ప్రభుత్వమువారి ఆదేశకాళిపరిపాలననుకొనించి కొందరు సభ్యులు గావించిన న్యాయమును విమర్శలకు హోం మెంబరుగా కొనసిన నిర్ణయపు ప్రత్యుత్తరములను ఇందుకు నిదర్శనములు.

అయ్యయ్యవట్టి చర్చను ప్రభుత్వమువారు త్వరితముగ తరుగ తీయ ముండుటచే, ఇద్రిగేషన్, హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ స్కీములు మొదలగు ముఖ్యముగ విషయముల చర్చించుట కేనాత్రమున ప్రోత్సహముగాకున్నది. లా మెంబరుగారు ఇద్రిగేషన్ స్కీముల గురించి ఎట్టి వివరములను చెబుటలేదు. తెలిసినవివరములలో గూడ జీవకలేదు. లా మెంబరుగారు స్పష్టముగ చేమియు చెబుటకుండుటచే నంతయు గాఢాంధకారముగ నున్నది.

నభనుండి లేచిపోవలెను

కాసనసభ దినదినము పుష్కలమవుచున్నది. చర్చల మాంధ్యపురితములే అసహ్యముగ నున్నవి. అందు చే చర్చల నావీణి, గృహములకు పోవుట కాసనసభకు గౌరవ ప్రదము. ఇచ్చట నిలచియుండు సభ్యులు పెదలగు ప్రజాసామాన్యమున కెట్టి యభికారమును జేయజాలనూర్దు.

కాసనసభను నిలువకపోయిన యెడల ప్రజాప్రతినిధులు కాంగ్రెసు సభ్యులవలె కాసనసభను వదలిపోవలసినదని గోరుచున్నాను.

మంత్రివర్గము రాజీనామా నియమలెను

మంత్రివర్గ పక్షమువారు గతము దినములలో ను చాల పరాజయముల తరువాత మంత్రివర్గమువారు వెంటనే రాజీనామా నొసగుట గౌరవప్రదముగ నుండెడిది. అటులగాని యెడల ప్రస్తుత కాసనసభవర్గము కేసి తిరిగి యెన్నికల జరుపవలసినదని గవర్నరుగారిని గోరిన మ ర్యాద గ నుండెడిది. అందుకు ప్రభుత్వ మవారికిరింపనియెడలమంత్రివర్గము వారు తమ యనుచరులతో సభనుండి లేచిపోవలెను

లా మెంబరు ప్రత్యుత్తరము

ప్రభుత్వపక్షమునలా మెంబరు ప్రతిపాదన ఆస్తికముగ చేపట్టినది సిద్ధముగ లేమనినదివికొంతమంది సభ్యులు నామినేటకు నభ్యులకును, ప్రజాప్రతినిధులకును విచక్షణ మొనర్చుచుండి రనియు అది పారభావియు నామినేటకు సభ్యులును, ప్రజాప్రతినిధులును ఒకలేననియు యడిరి. ఈ కాసనసభ ప్రజాప్రతినిధ్యభావమును గోల్పోయినదనియు, ప్రజల కెట్టియు సకార మొనర్చజాలనియు సా. లా. నా. గా. రు. తలచియుండునెడల వా రీసభను వదిలి వెళ్లియే యుండెడివారు.

కాసనసభలో కొరమందునంతవరకు కార్యక్రమముజరుగుచునే యుండవలెను. (హర్షధ్వను.)

ఎ. రంగనాథ మొదలియారు: కాసనసభనుండి లేచిపోవుటయందు తనకు విశ్వాసము నువనియు, అయినను, ప్రతిపాదనకు ఆమోదములేక విగిపోనిచ్చుట కిష్టములేక ఆమోదిం చితినినయు నుడివిరి.

సభనుండి కొందరు లేచిపోవుటలన చర్చల కెట్టిభంగము గలుగలేదనియు నుడివిరి.

అధ్యక్షుడు: ఆమోదములు ప్రతిపాదనకువ్యతిరేకముగ మాటలాడుట విచిత్రము.

ఎ. రం. మొ. గారు. సభయం చేపట్టమువారిట్టి ప్రతిపాదనను చెప్పినను తా నామోదించి యుండెడివాడనే.

ప్రతిపాదన వోటునకు బెట్టుగా విగిపోయెను.

ఇద్రిగేషన్, డిమాండు వోటునకు బెట్టుగా నామోదింపబడినది.

జెనరలు అక్కినినేని పరిపాలన డిమాండుపై చర్చ జరుగుచుండగా సభవారు ఘటచోరములకు లేచిరి.

మొలాపూరు సంగీతసభ:—ఈ సభవారి యాజమాన్యమున 21 వ లేదీ 4-15 గలి మొలాపూరు సదుపీఠంలో గోపాలనాయగరు స్కూలునందు గాసనసభ జరుగును. రామానుజయ్యంగారు గాత్రము. నారాయణస్వామి అయ్యరు ఫీడలు సామిఅయ్యరు: వృద్ధంగం-సీతారామయ్యరు-మోగింగు.

పౌరులహక్కులు బాధ్యతలు

ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుట రహితమా?

గా॥ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి 'కమలా' ఉపన్యాసము

నిన్నటిదినము సాయంకాలము ఆంధ్రప్రదేశ్ మహాలోకముల ఉపన్యాసములందలి కడపటి ఉపన్యాసము జరిగెను. గా. వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు పౌరుల హక్కులు బాధ్యతలను గురించి ఉపన్యసించిరి. సర్. సి. పి. రామస్వామయ్యరు న్యాయమూర్తి రామేశ్వరంతులు డాక్టరు బెసాంతుగార్లు మరీకొందరు ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. శాస్త్రిగారు ఈక్రిందివిధముగ ఉపన్యసించిరి.

ప్రజలు కొన్ని బాధ్యతలను నిర్వహించుట వైతికధర్మమగుచున్నది. చట్టము ననుసరించి కూడ కొన్ని బాధ్యతలను నిర్వహించవలసియున్నది. పన్నులను చెల్లించుట ఒకటి. కేసుల విచారణనందేర్బమున పంచాయితీదారులుగ గౌరవముగ పని చేయవలయునని చట్టము కానించుచున్నది. ఇతర పనులు పౌరులకు ఇష్టమున్న చేయవచ్చున లేకున్న నూరకుండవచ్చును. సంఘక్షేమము నుద్దేశించి మరికొన్ని బాధ్యతలను కాసనములు నిర్ణయించుచున్నవి. సి. పి. సి 144 క్లెక్ ను ననుసరించి సంఘమునకు గొప్పసవ్వమును కలుగజేయు నేరములు తనకు తెలిసిన వివరమును ప్రభుత్వమునకు తెలుపకుండుట నేరముగ పరిగణింపబడుచున్నది. చట్టవిరుద్ధముగ సమావేశమును చేపడగొట్టుటయందును ఇట్టి సమావేశమును జరుపువారిని నిర్బంధించుటయందును పౌరులు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడవలయు ననియు అట్లు తోడ్పడకుండుట నేర మనియు 42, 128, ఎస్. క్లెక్ నులు సూచించుచున్నవి.

పూర్వజీవు పోలీసు

ఏదైనను ఒక ప్రదేశమున తరచుగ అల్లులు జరుగుచున్న, ఆ అల్లులకు నడుమటకై ఆప్రదేశములందు ముఠావారికొందరిచే నిర్బంధముగ పోలీసుపనులను చేయించుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారమున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారి అధికారమును దుర్వినియోగ మొనర్చుచున్నార. పోలీసువారికి ఇబ్బంది కలుగజేయువానిని పూర్వజీవు పోలీసుదళమునందు చేర్చుట సాధారణము గురుచున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఇటీవల ఒక మాజీప్రేమి న్యాయవాదులను కొందరిని అదనపు పోలీసుదళమునందు చేర్చి ప్రభాతికడ నెను. కాని కొన్ని కొన్ని సమయములందు అల్లులను అదుమటకై ప్రజలు పోలీసు పనులను చేయకతప్పదు.

వోటుఅధికారము

వోటుఇచ్చుఅధికారము పౌరులకున్నది. ఈ అధికారమును ఉపయోగించుట ఒక బాధ్యతయని గుర్తెడగవలయును. పౌరసత్వపురాక్కులు ప్రజాధర్మము వృద్ధి చెందవలయునని ఉద్దేశముగలవారందరు తమతమ వోట్లను ఉపయోగింపవలయును. కొందరు ఈవిషయమున ఆశ్చర్యమొనెదరు. అట్లుచేయుట ప్రజామతప్రతిపాలనాభావముల అభివృద్ధికి భంగముకలుగజేయుటమగును.

ప్రభుత్వము ప్రజామతముగ నుండవలయుననిన ప్రతిపౌరుడును తనవోటును ఉపయోగించవలయును. సరియగు ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడుటకు దానిని గుర్తెగురుటకు పౌరులందరు తమతమ వోటులనుపయోగించుట అవసరము. పౌరులిచ్చువోట్లపై ప్రభుత్వవర్గము స్థానికసంఘములపరిపాలనవర్గము నిర్ణయింపబడును. నీవు నీ వోటు ఇచ్చినగాని ప్రభుత్వమును నిర్మించినవారిలో నీవొకడు కాజాలవు. కావున వోటుఇచ్చువిషయమున ఆశ్చర్యమొనెదరు అవిర్యామనం దుండుటకు అర్హతలేనివాడగును. ప్రభుత్వవర్గములను విమర్శించుటకు యోగ్యత యుండదు. ప్రభుత్వవర్గము తన అనుచరులవలెనే గాక ప్రభుత్వవర్గములను విమర్శించు ప్రతిపక్షులవలె కూడ పోషింపబడుచున్నది. ఈ సిద్ధాంతము ననుసరించియే కనీసాలో ప్రతిపక్ష నాయకునకు ప్రధానమంత్రికన్న కొంచెము తక్కువజీత మివ్వబడుచున్నది. ఈకారణములవలలనే కాబోలు ప్రధానమంత్రిని ఓడింపవలయునను పట్టుట ప్రతిపక్ష నాయకునకు లేదని చెప్పబడుచున్నది. సమయమువచ్చినపుడు వోటు ఇవ్వని ప్రతిపౌరుడును ప్రజామతప్రతిపాలనాసంస్థల అభివృద్ధికి భంగము కలుగజేయుచున్నాడని నేను నమ్ముచున్నాను. ఏసంఘములో అధికసంఖ్యకులు వోటు ఇవ్వరో ఆసంఘమువారు వోటుయొక్క విలువను గ్రహింపలేదని చెప్పవచ్చును. పార్లమెంటువారు భారతదేశమున లక్షలకొలదిజనులకు వోటు ఇచ్చుఅధికార మొసగిరి. ఏవో రాజకీయకారణములని చెప్పచు వోటుఅధికారము నుపయోగింపకుండుట తప్పని నా అభిప్రాయము. ఈవిషయమై అమెరికానెనటరును, రాజ్యాంగవిషయములందు ప్రజలనును అను ఎరిఘాదూటుగారు ఇట్లువాసిరి:

వోటు ఇచ్చుట ప్రతిపౌరుని ప్రభుత్వముపై యున్నది. ఎవరైతే వోటుఇచ్చుట అవసరమని తలంచువో అతడు సామాన్య విధిచే గుర్తెగురు లేదనియు ఇతరులు చేయుపనివల్ల లాభము పొంద నుద్దేశించువాడనియు చెప్పవలయును. తనధర్మమును తాను నిర్వహింపవచ్చుట ప్రభుత్వమును వివర్శించు యోగ్యత అతనికి కుండదు.

ఇంతేకాక ముఖ్యమున సంఘములందుగాని ప్రతిష్టాపనములందుగాని సభ్యత్వమును నిరాకరించువాడుకూడ తమ ధర్మములను గుర్తెగురునివా రని చెప్పవలయును. ఒకనిదర్శనము చెప్పెదను. మిరొక సభ్యునునకు కార్యదర్శి యనుకొనుట. సంఘసమావేశము జరుప నిశ్చయించి సభ్యులకు నోటీసు పంపెదరు. సమావేశమునకు నిర్ణీతసంఖ్య సభ్యులుకూడ రాకున్న ఎట్లుండును? సభ్యులపక్షమున కార్యదర్శి పనులన్నియు నిర్వహించుచుండును. కార్యదర్శికి ఏననియందు తోడ్పడినవారే కార్యదర్శిచట్టలను తీవ్రముగ విమర్శించుచుండెదరు. ఇట్టి అనుభవము మనకందరకును కలిగియున్నది. కాసనసభయందు ఒక ఉపసంఘము ఎంతో శ్రద్ధతో అన్ని విషయములను పరిశీలించి ఒకనిర్ణయమునకు వచ్చెదరు. కొందరు సభ్యులు వారి కేబిరమున తోడ్పడకుండుటయే కాక తప్పు చెప్పచు తప్పు దొరకిన విరుచుకొని మీనపడెదరు. ఇట్టివారు ప్రజాపీఠజీవితమునకు కంటకప్రాయము. ప్రజల ఉత్సాహమును వారు కల్పాదులొందెదరు. ఈవిషయమై ఎరిఘాదూటుగారు ఈక్రింది అభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు.

“పౌరులందరు శ్రద్ధతో పనిచేసినగాని ప్రజామతప్రతిపాలనము నిజయముగాంచును. అంతరు ఏవో కొంత బాధ్యత భరింపవలయును వారివారివిధముల అనుభవము యోగ్యత అర్హత ననుసరించి వారిబాధ్యతలను బాధించియుండును. ప్రభుత్వమునకుంచిచెడ్డ లుండును. తమతమ శక్తులకును సామర్థ్యములకును గురుచే యుండును. స్వభావముగౌరవ పాటుపడువాడందెదరు. దురుద్దేశము ఈస్వగలవాడు పగనాధించుకొన తమ అధికారము నుద్వరియోగ మొనర్చెదరు. ప్రభుత్వసమయముండి కొంతభయము అవహించవలయును ఉద్దేశముగల, దుర్మతిపరులందెదరు. ప్రజాక్షోదకమును పురికొల్పి తద్వారలభము పొంద నుద్దేశించుట కలె న్నారు. ఈ విధము న ప్రభుత్వము న చెడుభాగములు లుండును. స్వాధ్యత్యాగ పరులు, ధర్మదృష్టిగలవారు, దేశభక్తి గలవారు, దేశసేవాధురంధరులు, వీరికి ప్రతిపక్షులై పనిచేయుచుండెదరు. వీరికి నేరులందరు యథావిధిగతోడ్పడి పనిచేయవలయును. అట్లు పనిచేయుటచే తనకును తన బిడ్డలకును తన కుటుంబమునకు తన సగరమునకు తన దేశమునకు లాభము కలుగును. ఈసంఘర్షణమున ప్రతిపాదన తనధర్మము నిర్వర్తించవలయును.

ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుట

ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుట ప్రజలహక్కుగాక ఒక పుడు తప్పనివిధిమాడ నగును. పరిస్థితులు విషమించినప్పుడు తన అభిప్రాయములను అనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించు హక్కును ప్రతిపౌరునకు యుండవలయును. ఉదాహరణ తనశక్తికొలది అగ్రమునును అంతమొందింప పోరాడి విఫలమనోగర్హడైన పౌరుడు అగ్రమునును సహించక ప్రభుత్వమునే ప్రతిఘటించి స.క.క్రమకొననవచ్చును. కాని ఈవిధమున సంకల్పించుకొనుటకు పూర్వము అన్ని విషయములు ఆలోచించుకొనవలయును. ఏదైనను తప్పనితో చినప్పుడు ముందునకు ఆలోచించక దానిని ఎదిరింపవలయునని కొందరియొద్దేశము. కాని సంఘక్షేమము దేశక్షేమముననుసరించున్నవారు త్వరపడి పనిచేయకూడదు. ఏలయనిన ప్రపంచచరిత్రయందు అశ్రేయసుర విషయములు గొప్పవైవిధరీతుగు ఫలితములను కలుగజేసినవి. కావున ప్రతిపౌరుడును తానుచేయు పనివల్ల కలుగు ఫలితములను గురించి ఆలోచించుట అవసరము. “ఇది నాధర్మము ప్రపంచము నాశమొనరించునను సేనూరకుండను” అని చెప్పట న్యాయముకాదు. అట్లు మూఢముగ ప్రవర్తించువారు ధర్మమును అతిక్రమించినవారని చెప్పవచ్చును. నీవుచేయుపనివల్ల సంఘమునకు గలలలాభోష్టములను పరిశీలించి ప్రవర్తించవలయును. ఇట్లుచేయుట ఎన్నటికి విడికి తనము కాదు. ఈవిషయమై ప్రాథమికవిద్యలో గా రీకింది అభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు:—

ప్రతి ప్రభుత్వము ప్రజలు తమహక్కులను అనుభవించుచుండునట్లు చేయవలయును. ఈవిధమున ప్రజల అనుభూతి ప్రాయముపై ప్రభుత్వములను అధారపడియుండెను ప్రజలహక్కులను సంరక్షించుచున్నంతవరకే ప్రభుత్వకార్యములు ధర్మములగుచున్నవి. ఎప్పుడైన ప్రభుత్వము వారు పౌరుల హక్కుల సంక్షోభము విషయమై ఆశ్చర్య హక్కుల నాచరించు విషయమై సంకోచము ప్రకటించువో పౌరుల విశ్వాసమునకు మూలమొందురు.” (స.కే.మము.)

చెన్న పురి శాసనసభ

బడ్జెటుడిమాండులపై చర్చ

రిజిస్ట్రేషను, ఇరిగేషను

నిన్న భలహారానంతరము శాసన సభవారు తిరిగి సమావేశమై బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ ప్రారంభమయినది. సాయం గ్రామ కార్యక్రమము నామమాదిరికి రిజిస్ట్రేషను, ఇరిగేషను (వివిధ ఆఫీసులు) డిమాండు ఎట్టి సవరణలు లేకయే నా డిమాండు నంగీకరింపబడెను. పైచర్చ ముగిసి ఇరిగేషను పట్టిక వర్గము డిమాండుపై చర్చ ప్రారంభమయెను. ప్రతి డిమాండుపైన కొన్ని సవరణలు ఉపపాదించబడెను. కాని వానిలో చాల భాగము పరిష్కరింపబడినవి. మిగిలినవి వీగిపోయెనని ప్రకటించబడెను.

రిజిస్ట్రేషను డిమాండు

సర్ ఎ. పి. పాల్వోగారు రిజిస్ట్రేషను శాఖకు రూ. 25-07 లక్షల నొసగవలసినదని గోరిరి.

జి. ఎ. పాల్వోగారు ఎస్టాబ్లిమెంటుల వ్యయమునందు రూ. 100 ల తగ్గింపవలెనని ఉపపాదించుచు అపుడు గ్రేడు సబు రిజిస్ట్రేషను పనులపై డిరెక్టుగా నియోజన మొనర్చు పద్ధతిని అంగీకరించి క్రింది యుద్ధ్యోగులకు ప్రయోజనము చేసి ఈ పనులను నిర్వహించునని. అరిజిస్ట్రేషను శాఖయందు ఇండియన్ క్రైస్తవులకు తన ప్రాతినిధ్య మొనర్చుటలేదని ఆక్షేపించుచు తాను సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముకొరకు అడుగుటలేదనియు భారత క్రైస్తవులు విద్యావిషయమున చాల అభివృద్ధి నందియుండిరి గనుక, వారికి వుత్తర్యోగముల నొసగవలెనని నుడివెరి.

మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, క్రిందిపదవులలోని వారు సమరిజిస్ట్రేషను పదవులకు వచ్చునదికి స్పష్టమైన రిజిస్ట్రేషను కాలపాతన నిధియందును, ఇందుచే క్రొత్తవారి నా పదవులకు నియమించినయెడల కార్యనిర్వహణము సాష్టవముగ నుండును. భారత క్రైస్తవులకు తన ప్రాతినిధ్యము నొసగ లేదని ఆక్షేపించుట సంగతిసందర్భములు దెలియక చేయు పని. ఇది వరక శాఖయందు పని చేయుచున్న వారి నందరిని తొలగించి ఒక్కమారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మొసగి అందరిని క్రొత్తవారినినియమించవలెననిపాల్వోగారు యుద్ధ్యోగమేమో డెలియకున్నది. ఇంత వెర్రి యూహ మరియొండదు. క్రొత్తగా ఖాళీయైన పదవులకు నియామకములొనర్చునపుడు మాత్రమే సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గమనింప వలగును. ప్రభుత్వమువారి విషయము వాసుగ నేగమనించుచున్నాడు. అన్ని పలుకులవారికి ఒక్కమారుగా సరిపమాన ప్రాతినిధ్యమును గవ్వరుప లేదని ఆక్షేపించుట హాస్యాస్పదము. మంత్రులు గారెట్లు జేయజాలరు.

మహమ్మదీయుల నిరాదరణ మొనర్చుట

అబ్బాస్ అలీగారు ప్రతిపాదనమును బలపరుచుచు మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తర మొంతయు సంతృప్తికరముగ నుండవచ్చునో అంతయు సంతృప్తికరముగ నున్నదనియు తీవ్రముగ ఖండించిరి. మంత్రిగారు వారు, తాము సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గోరువారమనియు, అన్ని కులములవారిని సరిపమానముగ జూపుచుందుమనియు, ప్రగల్భములు పలుకుచుందురు. మహమ్మదీయ మతములకు వద్దగ మొసంగుటలో నీ మంత్రివర్గమువారు అందు ముఖ్యముగా విద్యావంతుల వర్గముపా రొనర్చినంత నిరాదరణమును మరియొకరొనర్చలేదు.

సర్ ఎ. పి. పాల్వోగారు:— అందుకు చాల సంతోషించుచున్నాను.

“ఇంతకంటె బ్రాహ్మణులకాలములో మేలు”

అబ్బాసు అలీగారు రింకను మాటలాడుచు ఖాళిని వచ్చినపుడు, విద్యావంతులకు మహమ్మదీయులను జూపి శిష్యాత్వముగా మంత్రిగారు అదివరకే ఆశాభయించు పని జేయుచున్నవారి కాపదని నొసగవలసి యున్నదనియు అందుచే నా క్రొత్త యుద్ధ్యోగి కొసగ వీలులేదనియు సాకు జెప్పెను. మిగిలినవర్గము ఆక్షేపణల అభ్యర్థనలు లేకపోవుటచే మహమ్మదీయుల నియమించుట సమచతురు. వీరి చర్చను జూచిన ప్రతి మహమ్మదీయునకును విషయ మందుకొని పోవుచున్నది. పూర్వము యూరపియును బ్రాహ్మణులును అధికారమునందున్నపుడు మహమ్మదీయుల శిష్యాత్వకంటెకంటె చాల అధికముగ నాదరింపబడెదని గూగు.

క్రింది యుద్ధ్యోగులలో అశాంతి

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, క్రిందియుద్ధ్యోగులను నిరాకరించి, సబు రిజిస్ట్రేషను పదవులకు క్రొత్తవారిని నియమించు పద్ధతిని తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఇందువలన కాలము సత్ప్రవర్తనతో నేవజేసిన యుద్ధ్యోగులకు అభివృద్ధి లేకుండ నణచివేయబడుచున్నారని. క్రింది యుద్ధ్యోగులందీధానము చాల అసంతృప్తిని గలిగించు చున్నది. వారు నిష్ప్రమాణమైన సత్ప్రవర్తనను, చిరకాల నేవకా ఫల మిదియాయని ప్రశ్నించుచున్నారు.

సర్ ఎ. పి. పాల్వోగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు అబ్బాసు అలీ తరుచు ఒక వైపునుండి మరియొక వైపునకు మారుచుండుననియు వారి మాటల గమనింపవలెననియు వారికి సరియగు అంకెలు తెలియక పొరబడి, మహమ్మదీయులు నిరాదరింపబడినది నుడివెరి. మహమ్మదీయోద్ధ్యోగుల సంఖ్య ఇదివరకు కంటె తగ్గిపోలేదనియు నుడివెరి. క్రిందియుద్ధ్యోగుల అశాంతిని గురించి నుడువుచు వారు జేయుచున్నది నేవయనియు నేవకు వృత్తియందు సంభవించు కష్టనష్టముల భరింపవలెననియు నుడివెరి.

అబ్బాసు అలీగారు:— నేను తరుచు ఒక వైపునుండి మరియొక వైపునకు మారుచుండునని మంత్రిగారు జేపించిరి. మంత్రిగారు గూడ అనేక పర్యాయము లిట్లు మారినవారే. అభిప్రాయములు మారినపుడు మనస్సులు రాడ మారుట చాల తేజస్వీయమనియు గూడ చూచుచునే యున్నాము.

ప్రతిపాదనము నొటనకుట్టెగా వీగిపోయెను. కడితిలిలో నబ్ రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసు

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు మరియొక తగ్గింపును పాదించి బహిర తాలూకా కడతిలి గ్రామములో సబు రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసును ఏర్పరుపవలెనని గోరిరి. మంత్రిగారి విషయము విచారించినదని చెప్పిన తరువాత ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

రా|| బి|| టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు డిమాండునందు రూ. 1000 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. రిజిస్ట్రేషనుచార్జీలు తగ్గింపవలసినదని దీనివీధుగోరిరి. 1822 సం|| స ఈజీజు హెచ్చింపబడెను. చాలవత్సరములు వరుసగా ఆదాయమున లోటు గలుగుచుండుటచే నవ్వు డిమాండ్చిరపునకు సభ్యవారంగీకరించిరి. ప్రస్తుతము మన ఆర్థికస్థితి కొంతబాగుపడినది. రాష్ట్రీయ కష్టములు ముజరాయెనగబడుచున్నవి. అందుచేత సమయము న రిజిస్ట్రేషను చార్జీలకు పూర్వపు లేకునకు తగ్గింపవలె నను ఇదిగాక సర్వీజులవలన 6 లక్షల ఆదాయ మెటుల వచ్చుచున్నదాయని ఆశ్చర్యము గలుగుచున్నది. ఇది బీదప్రజలపై వసూలు చేయబడుచున్నవారి కిది చాల బాధకరముగాన తగ్గింపవలెను. ఆదాయముగోరు జాయెటు సబు రిజిస్ట్రేషను అదనపు అల్ల చెన్నుల నొసగవలసినదని గోరిరి.

మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ప్రస్తుతపు రిజిస్ట్రేషను ఫీజులేకువలన బీదప్రజలకు కష్టముగలుగుటలేదనియు వానిని తగ్గించుటకు తగుకారణములు లేవనియు నుడివెరి.

డిప్యూటీ సెక్రటరీ:— ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనదరా?

టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు:— ఉపసంహరించుకొనక మేమేమి జేయగలము? (నవు)

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

తరువాత రిజిస్ట్రేషను డిమాండునొటనకు బుట్టగా సంగీకరింపబడెను.

ఇరిగేషను డిమాండు

మాములబ్యాంకు (రెవిన్యూ సభ్యుడు) ఇరిగేషను (సివిలు అధికారులు) కొరకు 14-35 లక్షల నొసగవలసినదని గోరిరి.

కర్నూలు నెల్లూరుజిల్లాల మైనరు ఇరిగేషను

కర్నూలుజిల్లాలో మైనరు ఇరిగేషను వర్కులకు మరమ్మత్తు చేయవలసినదని గోరుటగాను కె. తరభారెడ్డిగారు గ్రాంటునందు ఒక రూపాయి తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, కర్నూలుజిల్లా ఇరిగేషను వర్కులు చాల హీనస్థితియందున్నవని తెలిపిరి.

వి. రామచంద్రారెడ్డిగారు ప్రతిపాదనను బలపరుపరుచుచు నెల్లూరుజిల్లాలోని మైనరు ఇరిగేషనువర్కులను దుస్థితిని వివరించి వానిని మరమ్మత్తు జేయవలెనని గోరిరి.

మార్కుబ్యాంకుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఇరిగేషను వర్కులు పట్టినవర్కులకు సంబంధించినదనియు, ఈ గ్రాంటు వానికి వర్తింపవలయు 257 ఎకరములు సాగుజేయు స్థలమునందు.

ఇరిగేషను వర్కులకు మాత్రమే వర్తింపవలయు నుడివెరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

ఇరిగేషను (పట్టికువర్కు ఆఫీసులు) డిమాండు
రా|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ఇరిగేషను (పట్టికువర్కు ఆఫీసులు) వ్యయముకొరకు రూ. 205,85 లక్షల నొసగవలసినదని గోరిరి.

బక్కింగుహాము కొనాలు, కూవము నదుల దుస్థితి

బక్కింగుహాము కాలవయొక్కయు, మదరాసు నగరమున కూవమునదియు దుస్థితిని వివరించి వానిని నాకాప్రయోగ యోగ్యముగ మొనర్చుటకు తగువర్కుల దీనికొనవలెనని గోరుటగాను, ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు, డిమాండునందు రూ. 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. బక్కింగుహాము కాలవ పాడగుచుండ, ప్రభుత్వమువారు బుద్ధిపూర్వకముగ, జూరుచు మారకొనుచున్నారని ప్రజల కనుమానము గలదని మొదలియారుగారు నుడివెరి. బక్కింగుహాము కాలవను మరమ్మత్తుజేసి నాకాప్రయోగమున కెక్కువ సౌకర్యమొనర్చు నెడల దక్షిణ ఇండియా రైల్వేవారి యాదాహము తగ్గిపోవునని భయించుచే వారి నిటుల జేయుచున్నారని ఒకానొక రైల్వేకంపెనీ ప్రయోజనముకొరకు ప్రజల సౌకర్యమును తగ్గగ మొనర్చుట చాల అన్యాయము. ఎన్నియో పట్టణములకును, గ్రామములకును, బక్కింగుహాము కాలవ మహాపకార మొనర్చుచున్నది. కొన్ని వస్తువుల నొక ప్రదేశమునుండి మరియొక ప్రదేశమునకు గొంపోవుటకు రైలుకంటె నీటిమార్గము ప్రజల కెక్కువకుకరము. మొదలియారుగారు కూవమునదిని గురించి మాటలాడుచు, ఆనదిని పైడల నదిగ నొనర్చుటనుగరించి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారిదివరకెన్నియో విచారణ సంఘముల నియమించినవియు, క్రిందటి వత్సర మీవిచారణల కొరకైనను ఆయవ్యయ పట్టికలో కొంత మొత్తము ప్రత్యేకింప బడెననియు, ఈవత్సరము ఆయవ్యయ పట్టికలో అవిషయమునే బలపెట్ట లేదనియు వివరించి, అది యంతయు తాత్కాలికాత్మాహమేనా యని ప్రశ్నించిరి.

రా|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, కూవమునదిని పైడలనదిగ నొనర్చుటకుల కష్టములను వివరించి, చెన్న పురివద్ద సముద్రపు పోటుపాలులకు మూడడుగులుమాత్రమే భేదము. అందుచే, కూవమునదిని పైడలనదిగ జేయుట కెత్తించినను ఎక్కువ లాభముండును. అయినను, మరియొక తేలికవర్కుము లేదుగనుక, పైడలనదిగ జేయుటకే ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. ఇందుకు రెండు పన్నులు జేయ కూవము సముద్రములో గలియు ముఖద్వారము తరుచు పూడిపోవుచుండును. పూడికను తరుచు తీయించుచుండుట మొదటిది. రెండవది, చింతాద్రిపేట మురుగును, కూవము నదిలోనికి ప్రవహింపవలయునండ జేయవలెను. ఇవి కార్యోచేష నువారి పని. ఈకార్యములకొరకు అధనము నాల్గులక్షలైనను గావలెను. అందు మూడవవంతు మొత్తమునైనను కార్యోచేష నువారొసగుటకు అంగీకరించునెడల వెంటనే పని ప్రారంభింపబడును. లా మెంబరుగారు బక్కింగుహాము కాలవను శిథిలముగా నిచ్చుట ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముగాదనియు, ఈసంవత్సరము బక్కింగుహాము కాలవను ఒక అడుగులోతువెల్పించి నాకాప్రయోగ యోగ్యముగ నొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు జ్ఞేకించుచున్నారనియు నుడివెరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

గోదావరి డెల్టా ఇబ్బందులు

రా|| బి|| సర్. కె. వి. రెడ్డివాయుడుగారు, తీర్థ్యరము దక్షిణకాలవను పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటకు అంచనాజేయబడిన మొత్తమునందు రూ. 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, పాములేరు నీతపుల్లెరులను ఏకమొనర్చి ఇరిగేషను వర్కును నిర్మించి రాజమహేంద్ర వరము తాలూకాభూములకు నీటిసరఫరాజేయు ప్రయత్నమును గురించియు తొగ్గిడ్డ స్త్రీమునుగురించియు వెంటనే చర్యదీనికొనవలెననిగోరిరి. ప్రస్తుతము పనిజేయుచున్న కాలవలయందు 4 అంగుళముల తూములను తొలగించి 6 అంగుళముల తూము నేర్పరుపవలసినదని గోరిరి. గోదావరి ఆనకట్ట వ. ట్టర్ల ను 1 అ 9 అం నుండి 8 అడుగులకు హెచ్చింపవలెనని గోరిరి. గోదావరి డెల్టాలో మురుగుపారుదలపథములను అభివృద్ధిజేయవలెనని హెచ్చరించిరి.

సభవారంతటలేచిరి. తిరిగి ఈదినమున సమావేశమయ్యెదరు.

పండితసభ, చెన్నపురి

౧౯౨౬ సం. ము జనవరి నెల ౩1 వ తేదీ శనివారము నాడు చెన్నపురియందుండవర్తకశాఖలందును దక్కంగల పాతకాలలలోను దేశీయభావమును సంస్కృతమును నేర్పుపం దకులలోఁ బెక్కండ్రు శ్రీపచ్చయప్పకళాశాలా భవనమున తమస్థితి నెల్లచందులఁ జక్కఁజేసికొనుట కై సమావేశ మైరి. శ్రీశ్రీ సవకళాశాలయందలి సంస్కృతపండితులు శ్రీమాన్ 'శే' కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు బి. ఏ. సభాధ్యక్షులు శ్రీ నాడు స మావేశ మైనపండితసభాకార్యక్రమ విజ్ఞు జరిపిరి:—

(౧) ఈసభకు 'చెన్నపురి పండితసభ' అని యుండవల యును.

(౨) పండితులస్థితి మంచిస్థితికిఁ జేర సర్వవిధములఁ బ్ర యత్నింపవలయును.

(౩) ఈ సభకు సభాధ్యక్షుఁడొక్కఁడును, దేశభా వలలో నొక్కొక్కభావము ఉపాధ్యక్షుఁడొక్కఁడును, కార్యదర్శనీధ్యక్షుఁడును గోకాధ్యక్షుఁడొక్కఁడును నుండవలయును.

(౪) శ్రీ మేధిరాజే మహిళాకళాశాలయందలి యజ్ఞ పండితులు మ. రా. శ్రీ సి. ఆర్. నమశ్శివాయ మొదలియగు సభాధ్యక్షులుగను, పచ్చయప్పకళాశాలలో దేశీయభావల కధ్యక్షుపదవి వహించిన మ. రా. శ్రీ కందసామిమొదలియగు బి. ఏ. గారు అనుభావము ఉపాధ్యక్షులుగాను, చెన్నపురి శ్రీశ్రీ సవ మహిళా కళాశాలాంధ్రపండితులు బ్ర. వే. శిరో భూషణము వేంకటరంగాచార్యులుగారు ఆంధ్రభావము ఉపాధ్య క్షులుగాను, దొరతనమువారి కళాశాలలోఁ గన్నడభావముఁ బండితులుగా నుండు శ్రీమాన్ ఆళ్లగనింగరాచార్యులుగారు క క్షుడభావము ఉపాధ్యక్షులుగాను, అక్కడనే మళయాళభావ ముఁ బండితులుగా నుండు వే. పి. కృష్ణయ్యగారు మళయాళ మునకు ఉపాధ్యక్షులుగాను, పచ్చయప్పకళాశాలయందలి సం స్కృతవిద్వాంసు లగు శ్రీమాన్ వి. అనంతాచార్యులుగారు సంస్కృతభావము ఉపాధ్యక్షులుగాను, శ్రీమాన్ యస్. శేషా ద్రిఅచార్యులుగారును, మ. రా. శ్రీ శివమత్తు కుమారస్వామి మొదలియొటిగారును కార్యదర్శులుగాను, పచ్చయప్పపాతకా లాంధ్రపండితు లగు బ్ర. వే. సంగారేమచలశాస్త్రిగారు గోకా ధ్యక్షులుగాను నుండ వలయును. నాఁ డప్పటికిఁ బ్రాజ్ఞుడైన సభాధ్యక్షులముఁ జేయవలసిన వాదనములతో సభ ముగిసినది.

౧౯౨౬ సం. ము ఫిబ్రవరినెల ౧౫ వ తేదీ పచ్చయప్ప కళాశాలయందే మ. రా. శ్రీ సి. ఆర్. నమశ్శివాయ మొదలి యుగారి యాజమన్యమునఁ పండితసంఘము సమావేశ మై యీక్రింద నుదహరింపదన తీర్పులు చేసినది:—

(౧) అనుభావలో సభాకార్యక్రమము జరుపవలయు ను. ఈసంఘమునందు ద్రావిడభాషావిద్వాంసు ల నేను లుండు లుఁజేసి యుండుములోఁ గార్యక్రమము నడుపుట పొ గనుటయే దీనికిఁ గారణము.

(౨) అనుభావము నలుగురుసభ్యులనంతునన, ఆంధ్ర భావమునలగు సభ్యుల చొప్పునను, కన్నడమున కిష్టమియును మళయాళమున కిరువు రనియును, సంస్కృతమునకు ముగ్గురు సభ్యులనియును, కార్యనిర్వాహకసభ ఉండవలయును. అట్లు తీర్పు చేసినతెఱంగున నీక్రింద నుదాహరింపఁబడిన పండితులు కార్యనిర్వాహకసభ్యులగ నియమితులైరి.

అజ్ఞాతమునకు:—౧. మ. రా. శ్రీ యస్. టి. తిరునా వుక్కరకు మొదలియగుగారు ౨. బ్ర. వే. ఇ. వి. అనంతరా మ అయ్యగారు, ౩. మ. రా. శ్రీ పి. గోవిందరాజు మొదలి యుగారు, ౪. బ్ర. వే. వి. దొరసామి అయ్యగారు.

ఆంధ్రభావము:—మ. రా. శ్రీ వి. ఆదినారాయణయ్య గారు, ౨. బ్ర. వే. ఎ. వి. నరసింహము పంతులుగారు, ౩. శ్రీ మాన్ ఇ. భావ్యకాచార్యులుగారు, ౪. మ. రా. శ్రీ కాళ్ల కూరు గోపాలరావు పంతులుగారు.

సంస్కృత భావము:—౧. శ్రీమాన్ కె. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు బి. ఏ. ౨. బ్ర. వే యస్. వేంకటసుబ్రహ్మణ్యకా శ్త్రిగారు, ౩. బ్ర. వే కృష్ణశాస్త్రిగారు.

కన్నడమునకు:—౧. శే. నరసింగరావుగారు, ౨. కృష్ణ రావుగారు.

మళయాళమునకు:—౧. అమృతనాయకు బి. ఏ. గారు జె. అమృత మీనా బి. ఏ. గారు.

(౩) తీర్పు:—సంఘమునకు వలసిన చట్టము లట్లుటకు స భాధ్యక్షులును, నిర్దేశకార్యదర్శులును, మ. రా. శ్రీ. అమృత మీనా బి. ఏ. గారు, శ్రీమాన్ ఆళ్లగనింగరాచార్యులుగారు మ, సభ్యులుగాఁ గలసభ నియమిత మైనది.

చెన్నపురి కార్యరేషను

స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు దావాలు దెచ్చెదమని బెదరింపు

చెన్నపురి కార్యరేషనుసభ సాధారణ సమావేశము, సామి వెంకటచలంకెట్టిగారి యధ్యక్షతక్రింద మొన్న సాయంత్ర ము సమావేశమయ్యెను.

సమావేశము నొక దినమునుండి మరియొక దినమునకు మార్పుటనుగురించి ప్రశ్న

కార్యక్రమము ప్రశ్నోత్తరములతో ప్రారంభమయ్యెను. పట్టికయందలి ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగనే పి. టి. కమార స్వామి చెట్టిగారు: ఈసభ నిన్న జరుగుననియు, తరువాత నా కస్మికముగ గత దినమునుండి ఆదినమునకు మార్పుబడెననియు, సమావేశము నెటలమాగ్గుట కధ్యక్షున కధికారమున్నను, తన కాతణ్యము లున్నపుడె ఆమధికారము నుపయోగింప వలెనని నిబంధనలలో విధింపబడెననియు, ప్రస్తుతసందర్భమున నీమార్పుదలకు గల కారణము తెల్పియో చెలువవలసినదనియు అధ్యక్షు నడిగెను.

బి.బి.జి. నారాయణసామి చెట్టిగారు ఒకమారు సమా వేశమును నిర్ణయమునకు నిట్టియించి తిరిగి మార్పుట కధికారము లేదని ఆక్షేపించిరి.

రా॥ బి॥ టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు గూడ నిదే విధమున ఆక్షేపణను చెప్పిరి.

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు:—కొందరు సభ్యుల గోరికపై వ్యక్తుడి మార్పును గావించినయెడల, ఇతరపక్షము లసభ్యులు గోరినయెడల గూడ నిట్టిపాకర్యమునే యొనగవలసిన దని గోరిరి.

రా॥బి॥ ఓ తణికాచలంకెట్టిగారి ప్రశ్నల కధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తర మొసగును, సభనుమార్పు టపపమని ఆదివారము రాత్రి నిర్ణయించుకొంటి ననియు, సోమవారము మధ్యాహ్నము ఈమార్పును సభ్యుల కెరుకపరుచుచు బాటు లంపబడెననియు, పత్రికలగుగూడ చెలువబడెననియు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుని స్టేటుమెంటు

అధ్యక్షుడు ప్రశ్నలన్నిటికిని ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నీక్రింది విషయముల చెల్పెను.

“ఈమార్పును గావించినందుకు నేనెట్టి క్షమాగాను చెప్పు కొన నవసరము లేదు. ఈమార్పు నాపాకర్యము కొరకు గావించ పడలేదు. చాలమంది సభ్యులు నావ్యతిరేకమువచ్చి 16వ తేదీ సా యంత్రము సముద్రపు ట్లాడ్డున జరుగుమహాసభకు వెళ్లవలసి యున్నదనియు, అందుచే కార్యరేషను సమావేశమును మరు సటిదినమునకు మార్పువలసినదనియు గోరిరి.

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు:— అది పార్టీ సభయా ?

అధ్యక్షుడు:—అవును. పార్టీ సభయే. డి నుం:—ఏ పార్టీ సభ.

— అధ్య:—శ్రీరాజ్యపక్షము వారిసభ. శాసనసభనుండి కాంగ్రెసుపక్షమువారు వెదలి వచ్చినందుకు ఆభిసందింతుటకు

(౫) తీర్పు:—నెల ౧ కి నూలు రూ॥ లను దానికి మించినజీతము వచ్చుబడి గల పండితులు సం. ము ౧ కి మూడు రూ॥ ల వంతునను, నెల ౧ ఏ.బి. రూ. లను, దానికి మించి నూలు రూ. ల వంతు జీతము వచ్చుబడి కలపండితులు సం. ము ౧ కి రెండు రూ. లవంతునను, నెల ౧కి 30 రూ. లు మొదలు ౫౦ రూ. ల వంతు జీతము కలవారు సం. ము ౧ కి ఒక్క రూ॥పాయింతునను, నెల ౧కి 3౦ రూ. లు జీతము కలవారు సం. ము ౧ కి ఎన్నిదణాలవంతునను, చందాధనము సభకు జెల్లింపవలయును. ఈచందాధన మొక్కతడవ చెల్లింప నవసరము లేదు. ఆటల నెలల కొక్కసారి చెల్లింపవచ్చును.

ఇట్టి సభలు ఒక్కొక్క జిల్లాయందుం గలపాతకాలలం దలి యాంధ్రపండితులు సంస్కృతభాషా పండితులుఁ జేరి నెల కొల్పి తమస్థితిగతులు చక్కఁజేసికొనఁ బ్రార్థితులు. చెన్నరా జ్యభాగమున నెలయు సర్వకళాశాలలందును, పాతకాలలందును, దేశభావలను సంస్కృతభాషను నేర్పుపండితుల మహాసభ కా వింప నుద్యమములు చేయఁబడు చున్నవి. ఆసభ కెల్లపండితులు వచ్చి జయప్రసముగ సాగింపఁ బ్రార్థితులు.

7 సన్నిధిపిడి, మాంబళము, నైదాపేట. 1౩—26. శిరోభూషణము వేంకటరంగాచార్యులు, ఆంధ్రభాషాశాఖకు ఉపాధ్యక్షుడు.

జరుపబడిన మహాసభ కా॥ పక్షసాధనములనుండి (వినుదు వినుదు అను కేకలు)

రా॥ బి॥ ఓ తణికాచలంకెట్టిగారు:— ఆసమయమున క్రొత్తగా పుట్టిన శిశువును బలియొసగిరి.

స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు:—బలియొసగవలసిన శిశువు ఇంకను గర్భములోనే యున్నది. వెలుపలికి రాలేదు!

అధ్య:— ఆపక్షమునందు నేను ప్రధానసభ్యుడను గాను సాధారణ సభ్యుడగు అందుచే నేను సభకువెళ్ల క పోయిన నేను అనుకొనువా రుండరు. కాని చాలమంది సభ్యులసభకు వెళ్లదమనియు కార్యరేషను సభగా పవలసినదనియు గోరుటచే నిట్లు జేయవలసి వచ్చెను. ఆసభ్యులు రాకున్నయెడల కార్యరేషను సభయందు కొరము గూడెడి దిగాదు. అందుచే వచ్చినసభ్యులు తిరిగివెళ్లవలసినచ్చెడిది. సభ్యులకాయనవనక ప్రయాస కలగకుండ జేయుట కీసభకు మరు సటి దినమునకు మార్చితిని. ఇతరపక్షసభ్యులలో చాలమంది గోరినయెడలగూడ నీవిధముగనే సదుపాయము మొనర్చుచుం దును.

స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు

తరువాత స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు ప్రారంభ మయ్యెను.

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు:—ఇటీవల కార్యరే షను సభయందు భాగ్యమైన నాలుకాములకు క్రొత్తవారిని ప్రభుత్వమువారు నామినేటు జేసినవిషయము అధ్యక్షునకు తెలియునా. తెలియనెడల నారీప్యటించియు సభ్యులగ పరి గణింపబడవచ్చునా? (లేదు లేదు అను కేకలు)

అధ్యక్షుడు:—నామినేషన్లను చెలువును ప్రభుత్వము వారు పంపినబాటు నాకిప్పుడే జేరెను. వారుఇప్పటివంటియు సభ్యులగుదురో కాదో ఎవరికి వారే నిబంధనలజూచి నిర్ణయిం చుకొనవలెను.

ఎన్నికల నిలువవలెను

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు, ఎన్నికలను రాబో వు సభవరకును నిలిపియుంచవలెనని ప్రతిపాదించుచు, అటుల నిలిపియుంచిన యెడల క్రొత్తగా నామినేటు జేయబడిన సభ్యు లు గూడ ఎన్నికలయందు పాల్గొనుటకు వీలందుననియు నుడిపిరి.

టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు బలపరచిరి. కాని ప్రతిపాదన వోటునకు పెట్టుగా వీగిపోయెను. 7 గు రనుకూల ముగను 17గు ప్రతిపాదకులగును సమ్మతుల నిచ్చిరి. తటస్థులు ముగ్గురు.

అంతట ఆరోగ్యస్థాయిసంఘమునకు ఎన్నికలు జరిగెను హమీదుఖాను సాహేబు కాంగ్రెసు గారికి 19 వోటులవచ్చుటచే నెన్నకొనబడిరి.

తిరిగి అడ్వక్ మెంటు ప్రతిపాదన

టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు, విద్యాస్థాయి సంఘ మునకు ఎన్నికల నిలిపియుంచవలసిన దని ప్రతిపాదించుచు క్రొత్త గా నామినేటు జేయబడిన వారిలో జిల్లా విద్యాధికారిగలదని యు అతిని నెన్నుకొనినయెడల నెక్కువ యుపయోగకరముగ నుండుననియు నుడిపిరి.

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు బలపరచిరి. కాని ప్రతిపాదన వోటునకు పెట్టుగా వీగిపోయెను.

కాంగ్రెసు సభ్యుని విజయము

పిన్నుల, విద్యాస్థాయిసంఘమునకు ఎన్నికలు జరుగ గా హమీదుఖాన్ గారు హెమ్మ వోటుల సంపాదించుటచే నెన్నుకొనబడి రని ప్రకటించిరి.

మూలపల్లెల కమిటీ

మూలపల్లెల కమిటీకి తరువాత ఎన్నికలు జరుగగా, ఇ. యస్. అయ్యరుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

కోర్టులో దావాదెచ్చెద మని బెదరింపు

ఈ సమయమున రా॥ బి॥ ఓ. తణికాచలంకెట్టిగారు లేచి, ఈ యెన్నికలగురించి, దావాలు వచ్చునని నోటీసు నొస గుండుటనరయు అందుచే నోటింపు పత్రములు భద్రపరచి యుండువలసినదనియు అధ్యక్షునకు చెప్పిరి.

తరువాత స్థాయిసంఘముల శిఫార్సులపై చర్చ జరిగెను.

బర్రా గవర్నరుగారు

రంగూను, మార్చి 17:—చాలమంది మామమండగా నేటి మధ్యాహ్నము గన్నరుగారు పార్లమెంటున క్రొత్త ఆఫీసులను పునాదులు జేసెను. (ఆ: ప్రెస్)

జాతీయవారము

—(1)—

ప్రతిరోజు వేదికనుండి 13 తేదీవరకు జాతీయ వారముగ పరిగణించి దానిని జయప్రదముగ నిర్వహించుట భారతీయుల ధర్మము. గాంధీ మహాత్ముడు ప్రజల కి సంగతిని జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుచున్నాడు. ఈవారముయొక్క ప్రాముఖ్యమును మరచుట చేతనే దేశము మరల వెనుకకు బోయెను. జలియన్ వాలా బాగులో నిరపరాధులగు హిందువులును మహమ్మదీయులును తమ ప్రాణములను బలియిచ్చిననాడు ఉభయ సంఘములయభ్యుదయముగ బంధము నాటుకొనెను. అయ్యది త్రొప్పులేక చిరకాలము వర్ధిల్లెను. గాంధీ మహాత్ముని యత్యంత ప్రేమాతిశయమువలన హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము రాసురాను బలపడి, ఒకరికొకరు మరయొకరు పాల్గొను నటుల జేసెను. ఒకకాలమున హిందూ మహమ్మదీయ విభేద మేమూల దాగెనో తెలియదయ్యెను. స్వరాజ్యము సిద్ధించినటులనే దోచెను. అధికారుల విభజించి పాలించెడి స్వాత్రము నిష్ఫలమయ్యెను. దేశమునందు నూతనయుగ ముద్భవించెను. భారత జాతి ప్రత్యక్షమయ్యెను. స్వాతంత్ర్యలక్ష్మి దేశమున తాండవమాచుచున్నటుల దోచెను. విదేశ పాలకులు స్వరాజ్యము నొనగకపోయినను, ప్రజల మధ్యనుండియే స్వరాజ్యము నూతన వికాస స్ఫూర్తితో పైకి వచ్చుచున్నదాయని భ్రమ గలిగెను. ప్రజల యొకమత్యమువలన రాజులుచట్ట ముకరించెను. భారతీయుల సత్యాగ్రహము సఫలమయ్యెను.

కాని విద్రావజాలకుని చూతవృక్షము వలె, మహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనగనే, అట్టి అద్భుత దృశ్య ముతరింపజేసెను. మరల హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు ఎప్పటియట్లు బయల్పడెను. ప్రజలదృష్టి స్వతంత్ర్యముండి శాసనసభల వంకకు మరలెను. జాతీయవాదపు ప్రాముఖ్యము పెనుకబడెను. వెనుక గనుపించిన మహాత్మా హాటు ఎగిరిపోయెను. పిమ్మటి చరిత్రను వివరింప బనిలేదు. గాంధీమహాత్ముడు సయితము విశ్రాంతి గెకొనుచున్నాడు. మహాత్ముని కుడి భుజమై బని చేసిన దేశబంధు దాసు దివి కేగెను. వారు గూర్చించిన గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్యమును కొన గొందు నాయకులు బయల్పడలేదు. నేడు ఎట్టి తక్కినతె జనించినను, ఒక్క సత్యము మాత్రము బలమయ్యెను. శాసనసభలలో నిలచి ప్రయోగము లేదని స్పష్టమయినది. అధికారవర్గమును ప్రతిఘటించుట అసంభవ మని తేలినది. ఇత మోతలాల్ నెహ్రూగారు సామ్రాజ్య శాసన సమితినిపోవుచు గావించిన అద్భుత ప్రసంగమునందు పరిస్థితులు చక్కగ తేటపరుపబడినవి. జాతీయవారమున ఆసేతు హిమాచల పర్యంతము జరిగెడి సమావేశములలో, నెహ్రూగారి స్టేటుమెంటును పూర్తిగ చదివి వినిపించుట యవసరము. ఆ విషయములను పరులు తమ స్వంతపు మాటలతో జెప్పి ప్రయోజనము లేదు. అందలి భావ గాంధీర్యమును ఇతరులు పైకి దెచ్చుట కష్టము.

నెహ్రూగారు అతివివాదపూరితులై జాతీయ దౌర్బల్యమును వివరించిరి. శాసనసభలలో జేరియు తాము ప్రభుత్వమువారిని సరియగు దారికితీసికొన రాజాలనందుకు చింతించిరి. అసహాయమునువదలి సహకారము సలుపుటకు సమ్మతించినను, గౌరవ ప్రదమగు సహకారమునకు చోటిచ్చినను ప్రభుత్వమువారు తమ దృక్పథమును మార్చుకొనరయిరి. ఇట్టి ఫలితము తమకు అవమానకరమని తెలిసినను, నెహ్రూగారు దాని నిస్సందేహముగ నంగీకరించిరి. ప్రభుత్వమువారు అపూర్వమగు రాజనీతి చతురతచే, తమ నోడించిన వా రొప్పుకొనిరి. ఇకముందునుండియు తాము ప్రజలపైనే ఆధార పడెదమని నెహ్రూగారు హెచ్చరించిరి. నేడు ప్రజాశక్తిని వృద్ధిజేయుటయే, నాయకుల కర్తవ్యమని స్థిరపడుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమువారిని దేశ మభిమానించుచున్నదని జూపుటకు, తత్పక్షసభ్యులతో శాసనసభలను నింపివైచుట యవసరమయినను, చేయదగినపనియంతయు దేశమునందే గలదు. ప్రజలమధ్యనే గలదు. వెనుకజేసిన లోపములను సవరించుకొని, భారతజాతి ముందుకుబోవుట యవసరము. ప్రతిజాతీయు అనుభవములవలన గాని గుణపాతమును నేర్చికొనడు. భారతీయులును అట్టి పాతములను నేర్చికొని యుందురు. కాలహరణ మేర్పడినను, అధికనష్టము గలిగినను, స్వరాజ్య సంపాదన కార్యమునందు ఎట్టి యు ప ద్ర వ ములను చాటవలయునో ప్రజలకు చాలవరకు తెలిసి వచ్చెను. వారు తమ యనుభవజన్యజ్ఞానమును సద్వినియోగ పరుపనిచో, మరల అనిష్టము వాటిల్లును.

జాతీయవారమునందు, భారతీయుల నిశ్చయము వెలువడవలెను. కద్దరును విక్రయింపవలెననియు, నూలువడుకుటను ప్రోత్సహింపవలెననియు, అఖిలభారత దాసుస్మారకనిధికి ధనము ప్రోగుచేయవలయుననియు, గాంధీమహాత్ము డాదేశించుచున్నాడు. హరతాశముగాని, శాసనోల్లంఘనముగాని జరుపవలదని కోరుచున్నాడు. దేశ దృష్టి పాలకులవైనుండి మరియొకమారు ప్రజల వంకకు దిరుగుటచే, యీ యవకాశమును జార విడుచుట ధర్మముగాదు. ప్రజలలో సంతర్భూతమయిన స్వరాజ్యమును బైకిదెచ్చుట, ముఖ్యమంత్రి సరము. అప్పుడుగాని శాసనసభలలో నవలంబించెడి ప్రతిక్రియలకు విలువయుండదు. పాలకు అప్పుడుగాని, ప్రజల యభీష్టములను గౌరవింపదు. వికమత్యము, నిర్మాణ కార్యక్రమము ప్రజాశక్తి ప్రవర్ధనమునకు మూలాధారములు. అలహాబాదు నందు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును బలపరచు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని వినుట కెంతయు సంతసించెదము. ఇతరప్రదేశములందుగూడ ఇట్టికృషి జరుగుట యవసరము. ఈ ప్రయత్నము నిష్ఫలమనించవలెదు. హిందూమహాసభవారు శాసన

సభల ఎన్నికలను నిర్వహించేవి రాష్ట్రము కొంతవ కయినను తొలగుట భావ్యముగ నున్నది. తీర్మా మెంటులున్నను ఇట్టి ప్రయత్నమును హిందూసభ వారు విరమించెదరని తలచెదము. ఇటులనేహిందూసభలో వివిధజాతుల మధ్యగూడ సాంఘికవైషమ్యము నేతిరుసనయినను అంతరింపజేయుట యవసరము అస్పృశ్యతను నివారించజేసి, కనీస మానవ స్వత్వముల నయినను పంచములకు ప్రసాదించినగాని, హిందూ సంఘము బలపడనేరదు. లేనియెడల, హిందూ సంఘ పునరుద్ధారణమున కర్థ ముండదు. స్వపరిపాలనపు కోర్కెకు గూడ బలము తగ్గి పోవును. జాతీయవార మతి పవిత్ర మయినది. భారతమాతృ సందర్శనము గావించి, ప్రజలు ధన్యులగుట ముఖ్యము. కాల పరిణామము గాంచి నిరుత్సాహము గలుగుట సహజమయినను, పురుష ప్రయత్నముచే నెట్టి కష్టముల నయినను చాటవచ్చును. కాంగ్రెసు సంఘములను ప్రతి గ్రామము నందును పునరుద్ధరింపవలెను. గ్రామ పునర్నిర్మాణమును చేపట్టవలయును. జాత్యైక్యము బలపడవలయును. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణముచురుకుగ జరుగవలయును. ప్రజలలో నూతన ప్రబోధము గలుగవలయును. దేశమునకై తమ ప్రాణముల నర్పించిన వీరులను స్మరించి, అద్భుత త్యాగముల గావించిన మహామహుల ఘనకార్యములను జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుకొని, దేశసేవకై నడుముగట్టుటకు, జాతీయవాసరోత్సవములు ప్రజలను పురిగొల్పుగాక!

సంయుక్త జాతీయపక్షము

స్వరాజ్యపక్షమువారు రాజోపు ఎన్నికలలో గెలుపొందకుండ అడ్డంపవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వపు లామెంబరుగా రిడివరకు హెచ్చరించి యుండిరి. తదనుగుణ్యముగ, రిస్పాంసేపు సహకార వాదులు, మితవాదులు, స్వతంత్రపక్షమువారు గలసి సంయుక్త జాతీయపక్షమునేర్పఱుపయత్నించుచున్నారనువార్త చేరినది. ఏదేశమునందును రాజకీయకక్ష లుండకతప్పవు. స్వపరిపాలనము సనుభవించు దేశములలో ప్రత్యేకపక్షము లుండుట యవసరమగుచున్నది. కాని, పరాధీనమై, నిస్సహాయ సితిలోనున్న భారతవర్షమునందెట్టిపక్షముల నేర్పరుచుట, దౌర్బల్యసూచకము. ప్రభుత్వపక్షము, తత్ప్రతికూలపక్షము, అను రెంటికీ స్థానముగలదు. అయినను, నూతనపక్షముల నేర్పరచువారు, స్వరాజ్యపక్ష మార్గములతో నేకీభవింపకబోయినను, దేశ గౌరవమును స్వగౌరవమును నిలుపుట ముఖ్యమని గ్రహింపవలయును. స్వరాజ్యపక్షమును ప్రతిఘటించుటలో నేకీభావము గుడిరినంతమాత్రాన ప్రయోజనములేదు. పాలకులయొద్దనుండి స్వరాజ్యమును ఇంకను త్వరితముగ సంపాదించుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ఈ విషయమునందు అహమహమి కనుబూని అన్ని పక్షములును కృషి సలుపుచో ప్రయోజనముండదు. అంతియగాని పరస్పరకలహములవలన ప్రయోజనముండదు. జాతీయపక్షమున జేరిన ముగ్గురిలో స్వతంత్రపక్షమువారి కొకదారి తెన్ను యున్నటుల దోచుదు. వారి స్వాతంత్ర్యము కాంగ్రెసును ధిక్కరించుటయందే గనుపించుచున్నది గాని పాలకవర్గము నెదుర్చుట

యందుగాదు. వీరును ప్రాతమితవాదులే. ఇక రిస్పాంసీపు సహకారవాదుల కొక పద్ధతి గలదుగాని దాని నుపయోగించుట కవకాశము గనుపింపదు. ప్రభుత్వమువారు రిస్పాంసు జూపినగాని రిస్పాంసీపు సహకారమునకు తావులేదు. ఎట్టి రిస్పాంసు బయలుదేరకముందే వీరు ప్రభుత్వోద్యోగముల నాక్రమింప జూచుట పరిహాసాస్పదముగ నున్నది. పక్షములకొరకు పక్షములను నెలకొల్పుటవలన నినుమంతయు ప్రయోజనములేదు. అందులకొక యవసరము గలుగవలెను. రిస్పాంసీపు సహకార పక్షమును నెలకొల్పుటవలన స్వరాజ్యపక్ష బలమును క్షీణింపజేయవచ్చును గాని దేశ శ్రేయమును పెంపొందించుటకు సాధ్యపడునని దోచదు. ఇట్టి సంక్షోభములలో నిరోధమార్గ మవలంబించి స్వరాజ్య సిద్ధికై తమ శక్తిసంతను భారబోయ నెంచిన స్వరాజ్యపక్షమువారిని వోటరు లభిమానించుట శ్రేయోదాయకము.

సరిహద్దు రాష్ట్రపు ప్రశ్న

సరిహద్దు రాష్ట్రపు ప్రశ్న సామ్రాజ్య శాసన సభలో చర్చకు రాకముందే స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు వెడలిపోవలసివచ్చెను. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారి యభిప్రాయము గూర్చి అన్యథా భావించుట కవకాశముగలదు. అందుచే స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ యుద్దేశ్యమును తెలుపుచు ప్లేటుమెంటును ప్రచురించుచుంటుంటే, సందియము లేని దొంగి పోగొట్టు. సరిహద్దు రాష్ట్రమునకు సంస్కరణముల గొప్పటకు స్వరాజ్యపక్షమువా రంగీకరింపకుండు కారణము, సంస్కరణముల పట్ల గల విముఖత గాని మహమ్మదీయులపట్ల గల ప్రాతికూల్యము గానేరదు. ఆ సంగతి స్వరాజ్యపక్షపు ప్లేటుమెంటులో చక్క గ పొందుపరుపబడినది. సరిహద్దు రాష్ట్రములో మహమ్మదీయు లధిక సంఖ్యాకులూ, హిందువు లధిక సంఖ్యాకులూ యను విషయము స్వరాజ్యపక్షమువారిని బాధింపలేదు. బిషినచంద్రపాలుగారు సూచించినటుల హిందువు లధిక సంఖ్యలతో నున్న రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయు లల్ప సంఖ్యలతో నున్నపుడు, మహమ్మదీయుల సంఖ్య హెచ్చుగ నున్నపుడు హిందువులు గుండజాలరు. ఏ రాష్ట్రమున కయినను స్వపరిపాలనము ముఖ్యమే. స్వపరిపాలనము వలన, హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ తమ తమ బాధ్యతలను బాగుగ గుర్తెలుంగలరు. కాని ఎట్టి బాధ్యతను వెంపుజేయని ప్రస్తుత సంస్కరణము అను సరిహద్దు రాష్ట్రములో నూతనముగ ప్రవేశపెట్టి ప్రయోజనములేదు. మరింత కలహముల కివి కారణ భూతమగును. సయ్యద్ ముర్తూజా సాహేబుగారి తీర్మానము అ సమయమునందు ప్రవేశపెట్టబడినది. స్వరాజ్యపక్షమువారు ముర్తూజా సాహేబుగారికి తోడ్పడకుండుటకు కారణము, సహేతుక మయినది. వీరికనయినను తమతీర్మానము నుపసంహరించు కొనుచో, భావ్యముగనుండును.

వర్ణభేదచట్టము

దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులు కడు విషమముగ న్నవి. రంగుభేదపు చట్టమును, సినేటుసభవారు రెండవమారుగూడ నిరాకరించిరి. కాని ఇంత మాత్రముతో సంతసింపబనిలేదు. మరల ప్రజాప్రతి

నిధిసభయు, సినేటుసభయు కలసి యీ చట్టమును విచారింపవలయును. జాయింటుసభయందు ప్రభుత్వమువారికి మెజారిటీ లభించును. ప్రభుత్వము వారు తమపంతమును మానుకొను సూచనలు గను పింపవు. ఆండ్రాసుగారు కేపుటవునునుండి పంపిన తంతివార్తప్రకారము, భారతీయులను అనాగరిక జాతులలో జేర్చిరని దెలియుచున్నది. కేపునందలి రంగజాతులుగూడ నాగరికులేనట. భారతీయులను ఆఫ్రికా నివాసులకన్ననుగూడ తక్కువ తరగతిలో చేర్చిరట. ఎంత యాందోళనముచేసినను ఆసియా చట్టమును శాసనము గావించెదరని నిశ్చయమగు చున్నది. తెల్లవా రివిషయమున కడు పట్టుదల జూపుచున్నారు. సామ్రాజ్యముపై నధికాభిమాన ము గనుపఱచెడి లండను టైముస్ పత్రికగూడ, దక్షిణాఫ్రికాలో బుట్టిన భారతీయుల నటుంచి తదితరులను పంపివేయ గోరు చు న్నది. ఈ రీతి ని తారతమ్యము గ ను పఱచి, భారతీయులను క్షేత్రజాతులవా రెల్లరును పీడింపనెంచుచుండ, ఎట్టి నిర్బంధచట్టములనయినను దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు జుకులేకుండ నిర్మింపగలరు. ఇట్టిదుస్థితి నుండి హిందూదేశము బయల్పడవలెననిన స్వరాజ్యమును సంపాదించుట దప్ప వేరుమార్గము గానరాదు. ఆండ్రాసు మహాశయుడు భారతీయ సముద్ధరణమునకై చేసెడి స్వార్థరహిత ప్రయత్నములకు ప్రజలు శాశ్వత కృతజ్ఞతను జూపకమానరు. కాని అట్టివారి ప్రయత్నములు గూడ సఫలమగునని దోచదు. భారత వర్షము పరాధీనస్థితియందుండునంతవరకు క్షేత్ర ప్రపంచము నిరసన భావమునే గనుపఱచు చుండును.

సిరియా ప్రజల మొరలు

ఫ్రెంచి పరిపాలనము సిరియా ప్రజలకు మిక్కిలి దుస్సహముగ నున్నదని యింతకు పూర్వము ప్రపంచమునకు వెల్లడియయ్యెను. సిరియాదేశము మాండేటు మూలమున పరిపాలింపబడుటచే ఫ్రెంచి పరిపాలనమును గూర్చి విచారణ నలుపుట నానారాష్ట్ర సంఘమువారి ధర్మమై యుండెను. సిరియా ప్రజలు తమ దుర్గతిని గూర్చి పలుమార్లు మొరబెట్టి యుండిరి. తుట్టుతుదకు విచారణ సంఘ మేర్పఱుపబడెను. ఈ సంఘము వారి రిపోర్టును జనీవాలో నిటీవల గూడిన నానారాష్ట్ర సంఘము విచారించెనని తెలియుచున్నది. సభ్యులు పలువురు చర్చలో పాల్గొనిరట. ఫ్రెంచి అధికారుల చర్యలను విమర్శించిరట. సిరియా ప్రజల విన్నపములను పరిశీలించిరట. కాని నానారాష్ట్ర సంఘమువా రిందుకు జవాబుపంపినచో సిరియా ప్రజలలో నలజడి గలుగునని ఫ్రెంచి ప్రతినిధి జెప్పగ నే యీ విచారణ నిలిపివేయబడెనట. మరల నీ విషయము నెప్పుడు విచారించెదరో తెలియదు. తుదకు ఫ్రెంచివారి మాటయే చెల్లుబడియగును. సిరియా ప్రజల మొరలరణ్యోదనము లగుట స్వతస్సిద్ధము.

ప్రాచీన పరిశోధనము

ప్రజల భారములను తొలగించుటకు సమ్మతింపక, ప్రాచీన పరిశోధనకై ఏబదిలక్షల నిధినేర్పరుచుట ప్రభుత్వమునకు భావ్యముగాదని శాసనసభ్యులిదవరకు సూచించి యుండిరి. ప్రాచీన పరిశోధన

మొదటి యింతయునను ప్రజల కుపశాంతి గలిగించుట ముఖ్యవసరము. ఉప్పున్న పోస్టులేట్లు మున్నగువానిని తగ్గించుటకు బ్లాక్టుగారు నిరాకరించిరి. అట్టిస్థితిలో పరిశోధనకై సామ్రాజ్య శాసనసభవారు ఏబదిలక్షల నిచ్చుట కంగీకరింపక బోవుట సముచితముగనున్నది. ఈ మొత్త మెటుల వినియోగింపబడునో గూడ దెలియదు. ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములక్రింద సామ్మ చాలవరకు వినియోగమగుట సహజమయినది. అందుచే ఏసంవత్సరపు ఖర్చు నాసంవత్సరము సరి జూచుట యవసరమని ప్రజాప్రతినిధులు బలుకుట సమంజసముగ నున్నది. ఏబదిలక్షల డిమాండును నిరాకరించినను రాబోవు సంవత్సరమునకు 2½ లక్షల నిచ్చుటకు శాసనసభ్యులు సమ్మతించిరి. ఈసామ్మ సద్వినియోగమయ్యెనని దోచుచో మరుసటి సంవత్సరము గ్రాంటును పెంచవలయునా లేదామని విచారింపవచ్చును.

అబ్దుల్ రహీంగారు: బెంగాలీభాష

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు హిందువులపై దాడి వెడలుటతో తృప్తిజెందక దేశభావలను గూడ నిరసించుట కారంభించిరి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములో బెంగాలీ భాష ద్వారా విద్య గలుపగూడవని, వీరు వాదించుట కడువిచిత్రము. వంగదేశము నందు మహమ్మదీయులు పలువురు బెంగాలీభాష నుపయోగింతురు. ఉర్దూ భాషకు ప్రాముఖ్య మొనగగోరుచో, రహీంగారులు యడుగవచ్చును. అందుకు మారుగ, ఇంగ్లీషుభాషనే ఉన్నతస్థానము నందుంచవలెననియు, ఆంగ్లము ద్వారా మాత్రమే విద్యను నేర్పవలెననియు పట్టుబట్టుట, రహీంగారికి రిక్తి భంగకరము. మతభేదములను మనస్సునందు వెట్టుకొని, దూర మాలోచింపక దేశభావవృద్ధికి భంగము కలిగింప నెంచుట, మిక్కిలి హానికరము. రహీంగారి దురభిప్రాయములను మహమ్మదీయులు పలువురిదివరకే ఖండించిరి. ద్వేష భావమును వ్యాపింపజేయుటవలన, ఏసంఘమునకును నిజమగు లాభము గలుగదని గ్రహించుట మేలు.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

ఆండ్రాసుగారి తంతి

బొంబాయి, మార్చి 17:—సి. యఫ్. ఆండ్రాసుగారు డెయిలీ మెయిలుపత్రిక క్రిల్లు తంతినిచ్చిరి. కోహ్ నాస్సుబర్డు దక్షిణముందున్న యూరపియనుసంఘమువారు ఇతరస్థలములందలి చేయబడిన తీర్మానబలితో ఇంపీయల్ మంత్రికి వీరియానరీజ శ్వేషమందెట్లు ఇప్పుడు చాల బలహీనముగానున్నట్లు తలంపుచున్నారనియు, ఇంకను బలహీనముజేయుటదనియు రోజు రోజును భారతీయులవలన ఉపద్రవము ఎక్కువగుచున్నదనియు తంతినిచ్చిరి. కాలనీలలో జన్మించిన డర్బారు భారతీయులు సభచేసి నెలెక్టుకమిటీ ముందు సాక్ష్యమియకుండుటకు తీర్మానించుకొనిరి. భారతసంఘమునకు సహాయము చేయుటకుగాను ఆండ్రాసుగారు నేటాలు త్వరలో తిరిగి వెళ్లుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె)

పంజాబీ బందిపోట్లు ఇరువురకు గాయములు

తగులుట

కలకత్తా, మార్చి 17:—గుమారు 10 మందియున్న ఒక పంజాబీబందిపోటుగుంపాకటి బర్వాన్సులోని భారసాంజిభోలా మాడి ఇంటిపై బడి కలకత్తాకి ఖరీదు గలవాటిని ఎత్తుకొని పోయిరి. తుపాకులును బాతులును యందుండిన. దొంగలు వెడలునపుడు ఇరువురకు ఇంటిలోనుండివచ్చిన తుపాకీబారులనన డబ్బులు తగిలినవి. (ఆ. ప్రె)

జాతీయమితి సందిగ్ధావస్థ

“బ్రెజిలు తనపట్టే నెగవలెననుట”

రుగ్వీ, మార్చి 16:— జాతీయమితి సభ్యత్వ సంఖ్య నేడు జనీవాలో పరిష్కారమునకు నూచనము కన్పించెను.

జాతీయమితి సభా ప్రతినిధులు రహస్యముగ సమావేశమై ఇదివరకు తయారుజేసిన విధానములకంటె మంచి ఏర్పాటులను జేసిరినియు, ఇవి ఒకవేళ అనుకూలముగ పరిణమించవచ్చునని యుజ్జ్వలముగా నున్నది. తమతమ ప్రభుత్వముల అంగీకారము నకు లోబడి ప్రతినిధులు ఈ విధానములకు సమ్మతించిరి. మరల ఇంకొక పర్యాయము ఒకరితోనొకరు సంప్రదింపుకొని ఒండ్లొలల యభిప్రాయమును తెలిసికొనుట వసరమని ఎంచి జాతి సమితి ఎసంట్లనిగూడ ఆపుకేయుట కొంతకారణమనుచున్నది.

జాతీయమితి సభలో నున్న సభ్యులు ఒప్పకొను ఏర్పాటులను బ్రెజిలు ప్రతినిధి గూడ ఒప్పుకొనవలెనని ఉత్తరపుత్రేయ వలెనని తిన్నగ రయోడి జనీవోకి నిన్నరాత్రి తంతినపిరి. 21 గంటలలో సందిగ్ధావస్థ తొలగునని ఆశతో నున్నను నేడు ఆరు రత లేకపోలేదు. చాంబర్లెను బ్రెజిలును జర్మను ప్రతినిధులు ఒకరినొకరు విడవకుండ ఆలోచించుచుండిరి. ఉన్న ఆరుతరగూడ ప్రతినిధులలో భిన్నాభిప్రాయముచేగాదు. అందరును ఒక విధానమునకు రావలెనని అంగీకరించుచున్నారని. ల్యాటి ను ఆమెరికను రాజ్యప్రతినిధి గూడ బ్రెజిలు తనకోర్కెను వదలుకొనవలెనని కోరిరి. ఈ ప్రయత్నములన్నియు ఫలవంతమగు ననుకొన్నను ఇంతవరకు ఆ ప్రకారము స్పష్టముగ ఏసంగతియు తెలియలేదు.

అసంట్లలో నున్న డొమినియను ప్రతినిధులతో కలిసియే చాంబర్లెనుగారు తిరుగుచున్నారు. నేటి యుదయము మరల సంప్రదింపుకొనిరి.

రేపు జాతీయమితి అసంట్లీ, సభయు సమావేశమగుటకు తాత్కాలికముగ ఏర్పాటుజేసిరి.

పరిసితులు మరింత ఆశాకరముగ నుండుట

జనీవా, మార్చి 16:— జరిగిన సంగతులన్నిటిని దెలుపుటకు చాంబర్లెనుగారు నేటి యుదయము 10 గంటలకు డొమినియను ప్రతినిధులను సమావేశపరచిరి. 11-30 గంటలతో సభ ముగిసెను. మునపటికంటె పరిస్థితులు ఎక్కువ ఆశాకరముగ నున్నవని ప్రతినిధులనిరి.

బ్రెజిలు వైఖరి

బ్రెజిలు విదేశాంగమంత్రి ఊరుగ్వే మంత్రియు ఇతర ల్యాటిను ఆమెరికను రాజ్య ప్రతినిధులతో మాట్లాడుచున్నారు. బ్రెజిలు కోర్కెను, ప్రస్తుత సందిగ్ధావస్థను దెలుపుటకు కలిసి కొనిరి.

ల్యాటిన్ ఆమెరికను రాజ్య ప్రతినిధులలో మాడుగంటలు మాట్లాడిరి. యూరపు నైతిక కాంతి నిమిత్తము జాతీయమితి సభ్యత్వమును గూర్చి అందరును ఏకాభిప్రాయముతో నుండు మార్గమును వెదకవలెనని బ్రెజిలు విదేశాంగమంత్రిని గట్టిగ అడుగుదలించిరి. ల్యాటిను ఆమెరికను రాజ్య ప్రతినిధులందరును ఏకగ్రీవముగ కోరుటచే బ్రెజిలు లోబడనని తోచుచున్నది.

డొమినియను ప్రతినిధి సభాసంతరమున, బ్రెజిలుగారు చాంబర్లెనుగారిని జూచిరి. గ్రేటుబ్రిటను, ఫ్రాంసు జర్మనీలకు అపహాములవేసి పత్రికాప్రతినిధులతో దెలియజేసెను. కాని పరిష్కారము కష్టసాధ్యముచేయుచున్న ఒకసంగతి మాత్రము బాధించుచున్నదిని.

పార్లమెంటులో ఈ సంగతులన్నిటిని దెలుపుటకు బ్రెజిలుగారు రేపు బ్యారిసు కేసుచున్నారు.

వ్యవహారమునంతను ఆపుకేయమని బ్రెజిలుగారికి అన్నట్లు కొందరు ఆచువదగరనున్న వారనుచున్నారు.

బ్రెజిలు వైఖరి ప్రతికూలముగ నుండుటచే ఏకాభిప్రాయము కుదరనందున జర్మనీ జాతీయమితి సభా ప్రవేశమును సభా నిర్వాహమును నెట్టెంబరు సభవరకు ఆపికేయవలెనని చాంబర్లెనుగారు రేపు ఉపపాదించెదననుకొనుచున్నారు. ఈ తీర్మానముచే లోకర్నో ఒడంబడికలకు భంగము రాగని జూపుటకువలెనని.

లోకర్నో ఒడంబడికల నల్లంబించి ప్రవర్తించువారము గాను త్వరలోనే జర్మనీ మరితర ప్రభుత్వములవారును ప్రకటించునన్నారు.

లోకర్నో ఒడంబడిక సంతకదారుల ప్రకటనము జనీవా, మార్చి 16:— ఈక్రింది ప్రకటనమును నేటి సాయంత్రము 8/45 గంటలకు ప్రకటించిరి.

తామునుకొన్నట్లు నెరవేరక కష్టములు బయలుదేరెనని ఆ విషయమును ఆలోచించుటకు జర్మనీ, బెల్జియము, ఫ్రాంసు, గ్రేటుబ్రిటను, ఇటలీ ప్రతినిధులు సమావేశమైరి. తమలో ఒక పును గలిగిన ప్రతిబంధకముల నెదుర్కొని తొలగించుటకు అందరును అంగీకరించిన వారికి దెలియను. ఇంకను పైనజెప్పిన కష్టములున్నవనుచో తామునుకొన్న గమ్యస్థానమును కేరలేసం దులకు లోకర్నో ఒడంబడిక సంతకదారులు విచారించెదరు. లోకర్నోలో కాంతిక్రైతాము జేసిన ఏర్పాటులకు సంతసించుచున్నారని. ఆభావములనే నేడుగూడ కల్గియున్నారు. దానినే కొనసాగించుటకు కృతనిశ్చయమైరి.

వచ్చే అసంట్లీసభతో ఉన్న చిక్కులన్నియు సడలిపోవుననుకొనుచున్నారు జర్మనీ జాతీయమితి ప్రవేశమును గూర్చి జేసికొన్న ఒడంబడికను ఆ మరతులను గ్రహించెదరు.

జనీవా యభిప్రాయములు

పై ప్రకటనమువలన విచారకరమగు యభిప్రాయమేర్పడినది. ఎవరినైతే దీనికంతము బాధ్యులుగ జేసికోవారిని గూర్చి ఆక్షేపణ ఎంతయోగలదు.

జర్మనీ ప్రధాన కార్యాలయమున తత్తరపాఠేమియు లేదు. నెమ్మదిగనున్నది. కాని ఇట్లాగిపోయినసభ జర్మనీకి సమితి సభ్యత్వవిషయములో ఎట్లు పరిణమించునోయని జర్మను పత్రికాప్రతినిధులు ఆతరత బతుకుచున్నారు. బ్రెజిలు తనపట్టును విడిచి నేటిరాత్రి గూడ న్యవహారము లేలనని ఆశించుచున్నారు.

అధినివేశపు మ్యాండ్డేలు

ప్యారిస్, మార్చి 16:— జర్మనీకి అధినివేశపు మ్యాండ్డేలు నిమ్మ విషయములో బ్రెజిలుగారు జెప్పిన సంగతులను తప్పక దెలియజేసి అర్థముజేసిరనుచున్నారు. జాతీయమితి ప్రవేశము లభించగానే మామూలుగ అందరివలెనే జర్మనీగూడ అధినివేశపు మ్యాండ్డేలు రావచ్చునని బ్రెజిలుగారు నిరూపింపిరి. అదైనను అవకాశమేర్పడినచే జరుగుననిరి.

బ్రెజిలును నిందించుట

లండన్, మార్చి 18:— జనీవాసభ భగ్గుమైన దనే భావించి ఎంతయు ఆశాభంగమును జూపిరి. అంతయు వచ్చిగనున్న పుడేఇట్లు జరిగిన అసలు సంగతులకు మరచినవిదప, అవకాశము జారవిడచినపుడు ఏమిజేసెదరుయనుచున్నారు ప్రస్తుత పరిస్థితులన్నిటిని బ్రెజిలునే దూరమన్నారు.

బ్రిటిషు పత్రికాభిప్రాయము

జాతీయమితిసభసవారి వర్గ ప్రయత్నములు దురభిప్రాయమును గలుగజేయును. జర్మనీమీద న్యాయమును నిండను మోపరాదు. లోకర్నో ఒడంబడిక సంతకదారుల ప్రకటనమును ‘మసిలూసి మారెనుగాను జేయువలెదామో’నని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

డెయిలీ మెయిన్ చాంబర్లెంగారిని బలపరుచుచున్నది.

జనీవా సభ కుట్రతో ప్రారంభమయెను. తురకు రసాభాసాయెను. సభవారి తీర్మానము వారినిరాసనుదెలుపుచున్నది. జాతీయమితి పేరునకు కళంకము గల్గెను. స్వీడను సత్త్వగర్వమును, నీతిని, ధైర్యమును ఆంగ్లేయులు గుర్తించి కృతజ్ఞతను జూపెదరు గాక యని డెయిలీ గ్రాఫీసు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

జర్మనుల భావము

బెర్లిను, మార్చి 17:— జనీవా తీర్మానము ప్రభుత్వము వారికి ఆశ్చర్యమును గలుగజేయలేదు. జర్మనీ ఇందులకు బాధ్యురాలుగాదనియు, లోకర్నో ఒడంబడికలనే ఇప్పటికిని అమలు జరిపెన మనుటచేతను జర్మనీకి తృప్తిగనున్నది.

సర్ రోనాల్డు విండ్సేగారు

లండన్, మార్చి 16:— లండనుకు సర్ రోనాల్డు విండ్సేగారు అంగోరానుండి తిరిగివచ్చిరి. విదేశాంగ కార్యాలయమున కేగిరి. సర్ విలియం పైరెలుగారితో మాట్లాడిరి.

లండన్ నుండి బెర్లినుకు టెలిఫోనుతో మాట్లాడుట

రుగ్వీ, మార్చి 16:— నిన్నటిదినము ప్రజల నిమిత్తము ములండునుండి బెర్లినుకును మరితర జర్మను నగరములకు తిన్నగ టెలిఫోను ఏర్పాటుజేసిరి- మాట్లాడుచున్నారు.

ఫ్రెంచి సిరియా సంతంభము

డ్రూసులతో పోరాటము

ప్యారిస్, మార్చి 16:— ఉత్తరభాగమునుండి ఫ్రెంచి వైస్యమొకటి తీవ్రముగ పోరాడి దాచేసె నాక్రమించుకొనెను, ఫ్రెంచి నవ్వులు అతిస్వల్పములు. పోరాటము సాగుచున్నది.

విప్లవకారులు వెంటదరుముట

బెయిరూటు, మార్చి 18:— ఇప్పుటాను ఫ్రెంచి పటాల మొకటి స్వయంబుగింపొవుచుండెను. పెరిషియనుల తీర్మానమును కట్టిబిటు దగ్గర డ్రూసులు ఫ్రెంచి పటాలమును మట్టడించిరి. నాలుగుగంటలు పోరిరి. తుదకు విప్లవకారులు పారిపోయిరి. వారిలో 12 గురు చనిపోయిరి. చనిపోయినవారికి చాలవరకు వెంటదీసుకపోయిరి. ఫ్రెంచి వైరికులు ఇద్దరు చనిపోయిరి 18 గురికి గాయములు తగిలినవి. బెబ్బతగిలినవారిలో కర్నలు వెర్నె గారుగూడయున్నారు. గుండెగో బెబ్బతగిలెను ఆప్పటికి గొంపోయిరి.

చీనాముట్టడి

నౌకలకు ఆటంకము

ఇతర ప్రభుత్వముల అంత్యసందేశము

రుగ్వీ, మార్చి 16:— ఇటీవల చీనాలో జరుగుచున్న సంగతులనుగూర్చి లాకరుల్యాంపుక్ గారిట్లు కామన్న సభలో దెలియజేసిరి. 9 లేదని హ్యంటంగు నౌకాదళము పికింగును గాపాడుచున్న జాతీయదళమును మట్టకెంచుచు టీబ్బిన్సు నదిలో ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించెను. సదీముఖముందున్న టాకూ కోలలను మట్టకెంచెను జాతీయదళాధికారి నదీలోనికి ప్రవేశించు మార్గమును కట్టిజేసిరి. నౌకల రాకపోకలకు ఆటంకమును గలుగజేసిరి. ఇవంతయు, ఈ ఆటంకము చీనాతో ఇతర ప్రభుత్వమువారు జేసికొన్న ఒడంబడికకు విరుద్ధమగుచున్నది. ఆమార్గమున బోవుచున్న నౌకలన్నిటిని గాల్చెను. మరుగునలను ప్రవేశపెట్టిరి. టీబ్బిన్సులో నౌకల రాకపోకలకు ఆటంకమును తొలగించవలెనని ఇతర ప్రభుత్వములవారు 10 లేదని చీనాకు దెలియజేసిరి. ప్రోటోకోలుకు భంగములేకుండ డిపికోనలసిన చక్రను దామే తీసికొనెనపునిరి. టీబ్బిన్స్ రేవుముఖమున పోరుచున్న ఇతర చీనా వైస్యములకు గూడ సందేశము నంపిరి.

స్థానిక ఏర్పాటుచే కొన్ని విదేశ నౌకలు ఇటునటుబోయినను ఇతర ప్రభుత్వముల సందేశమును నెరవేర్చలేదు. 13 లేదని రెండు జపాను నౌకలు పీబ్బిన్సు నదికి పైగా బోవునపు చీనా సేనలు కాల్చెను. అందుచే ఆ నౌకలు వెనుక మరలవలసి వచ్చెను. ఈ పరిస్థితులన్నిటిని కనిబెట్టుచు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు పికింగులోనున్న మంత్రో ఆలోచించుచున్నారు.

ఇతర ప్రభుత్వములన్నియు కలిసి ముట్టడించెదమనుట

పికింగు, మార్చి 16:— గురువారము మధ్యాహ్నముగ సరికి నిరాక్షేపణగ నిరభ్యంతరముగ నౌకల రాకపోకలు జరుగునటుల జేయవలెననియు టాకు దగ్గరులులనున్న నేనానులకు ప్రభుత్వములవారు అంత్య సందేశము నంపిరి.

టీబ్బిన్సునుండి చీనా పటాలమును తీసివేయవలెననియు, చుంగుగనులను తీసివేయవలెననియు విదేశ నౌకలను పరీక్షించుట మానవలెననియు అంత్య సందేశములో దెలియజేసిరి. ఆ ప్రకారము తృప్తికరముగ చీనావారు కొనసాగించలేని తామందరము కలిసి నౌకాదళముతో ముట్టడించెద మని కలు రంపిరి.

బొగ్గు స్వేయిను నిషేధము

బ్రిటిషు దిగుమతులు

రుగ్వీ, మార్చి 16:— బ్రిటిషు బొగ్గు దిగుమతులకు ప్రతికూలముగ స్వేయిను జేయు కాసనములనుగూర్చి కామన్నసభలో ప్రశ్నించిరి. ఈవిషయమై తీవ్రముగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్వేయినువారికి దెలుపుచున్నారనియు వారు విననిచో తగిన మరితర చర్యనుదిసికొనెదననియు లాకరు ల్యాంపుక్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

డెన్మాకుక్ నైమానికులు బగ్గు, కలకత్తా, బ్యాంకాకు, పికింగునుండి టోక్యో కేగుటకు 16 లేదని ఉదయము 1 గంటలకు బయలుదేరిరి. కేపుటపును నుండిరి.

మెక్కాను మోటారు పయనము

తిరువానుల సౌకర్యములు

కయికో, మార్చి 12:—పట్టణములో ఇబ్కొసాదుగారు సంచివార్డులను జేసి యభివృద్ధిజేయుచున్నాడట. అసలు కష్టమును తగ్గించుటకు పూనుకొనెనట.

రెండుగంటలలో మెక్కానువచ్చునట్లు మోటారుబండ్లను తీర్చిదిద్దినది నిమిత్త మేర్పాటుజేయుచున్నాడు. క్రొత్తగ వీసఫయిని జేయుచున్నాడు. ఇంకను ఎన్నియో ఏర్పాటును జేయుచున్నాడు కాని ఆతని యధికారులు లంచ గొండిపడ్డవలు లేకుండ జేయలేకున్నారట.

అయినప్పటికిని, ఇబ్కొసాదుగారు గట్టిపాడు దృఢనిశ్చయముగలవాడు. ప్రజలకు ఇచ్చుదేమియు భయములేదనుచున్నాడు. దుండగీడులకు పక్కలోబల్లెమువలె ఇబ్కొసాదుగారున్నారట.

బ్యారో, చాదలో క్రొత్తగ 10000 టన్నుల బరువుల క్రూయిజరులను ప్రవేశపెట్టిరి.

వాషింగ్టన్ బడంబడిక

పనిచేయు గంటలు

రుగ్బీ, మార్చి 16:—అంతర్జాతీయ కార్మికసభవారు వాషింగ్టన్ బడంబడిక ప్రతిసూక్రమును విమర్శించిరి. ఒకటవ సూక్రమునైన ఒకటోరెండో చర్చలు బయలుదేరెను. ఇది బడంబడికకు సంబంధించినది. కష్టములేకనే జరిగెను.

పనిచేయువారమున్న నిర్వచించుట కుపూనుకొనిరి. ఈ విషయమై స్పష్టముగ దలవలెనని ఉపసంఘమునకు దెలియజేసిరి. వారమునకు 5 రోజులు పనిచేయువిషయమై ప్రశ్న బయలుదేరెను. పూర్తిగ దీనిని చర్చించిగాని మరల ఆలోచించవలెను. కొంతవరకు చర్చించి మరల ఆలోచించెదరు నాలవ సూక్రమును పరిశీలించబోయిరి.

చర్చలో సుండగనే సభను చాలించిరి.

మ్యాటియోటి హత్య

వివరములు

చీమటి, మార్చి 16:—మ్యాటియోటిహత్యకు తరవాదులైన అయిదుగురువ్యయిలను విచారించుటకు ప్రారంభించిరి. ప్రధానమువ్యయితరపున నీనీరు పరినాకే ప్యాసిస్టుసెక్రిటరీ జనరలు వాదించెదరు.

మ్యాటియోటిగారికి ప్యాసిస్టు ఉద్యమముపట్ల గల ప్రతి కూలాభిప్రాయములను దెలిసికొనుటకు మోటారుబండిలో గొంపోయినమాట నిజమే యని మొదటివ్యయి బహుకొనెను. బండిలోనుండగ మెదడు బ్రద్దలై చనిపోయెననియు దానికి భయపడి ఆతనిని పాతి పెట్టితిమని చెప్పెను.

ప్యాసిస్టు బెక్సన్ విజిగారి హత్యకు మ్యాటియోటిగారే కారకులని నమ్మితి నని ముద్దయి నుడిచెను. అప్పటినుండియు మ్యాటియోటిగారిని కనిపెట్టి చూచుమంటి ననియు, ఒకనాడతడు బైటపావుమండ బెక్సన్విజిగారిమాట తనమునకుతోచెననియు ఆఉద్రేకముతో మ్యాటియోటిగారినిగొంపోయితిమనెను. మ్యాటియోటిగారిని గొంపోయిన మోటారుకారును తానే నడిపితి ననెను. కొంతవారము పోయినపిదప మ్యాటియోటిగారికి జబ్బుగనన్నదని తనన్నేహితులు తెలియజేసిరినిరి.

శ్రద్ధగి శ్రీశంకరలేక చేయవలసినచికిత్సను జేసితి ననెను. కాని బురునిమిషములలోనే ఆతడు విగతజీవుడాయెననెను. నోటినుండి విస్తారము రక్తముక్కుకొని చనిపోయెనట. తామందరము చాలదూర మేగి శవమును, దుస్తులను తీసివేసి ఆవవాలు తెలియకుండ పాతి పెట్టితి మనెను.

దక్షిణఆఫ్రికా

భారత రాయబారులు

కేపుటపుకొ, మార్చి 17:—కొద్దిరోజులలోనే వీషియాటికు టిల్లరీషయమై సెలెక్షన్మిటీవారు సాక్ష్యమునుతీసికొనుట పూర్తిజేసెద రనుచున్నారు. ప్యాసిస్ట్-రాయబారివర్గమును ఆంగ్లేయులుగూడ సాక్ష్యమునిచ్చిరి. వారిసాక్ష్యము అనుమానముగనే యున్నదట. 29 లేదీకి వారు ఇండియాకు తిరిగివచ్చుటకు తాత్కాలికముగ ఏర్పాటుజేసిరట.

పార్లమెంటుకువెనుపల వీరియందు అందరికిని అనుకూలాభిప్రాయము తోచెనట. దేవీప్రసాదు సర్వాధికారి, రజా ఆలీగార్లు ప్రకటనములగుడ మంచి అభిప్రాయమునే కలుగజేసెను.

స్వాజ్లాండ్ రైలు బద్దలగుట

248 మంది చనిపోవుట

న్యూయార్కు, మార్చి 16:—స్వాజ్లాండ్ కోస్టారైలు కార్యరైలు బద్దలైనవి. 248 మంది చనిపోయిరి. 98 గురికి గాయములు తగిలెను. మూడుబండ్లు నాశనమైనవి ఒకబండి పందెనమీద నుండి నదిలో పడిపోయెను. 190 అనుగుల ఎత్తు నుండి తక్కిన రెండుబండ్లు ప్రేలాడుమండెను. రైలులో 1000 మంది యున్నారు. పీరందరును భర్త్యకార్యమునిమిత్తము సామ్యము పనులుచేయుట కేగుచున్నారు. మూడురోజులవరకు అందరును విచారించవలెనని ఉత్తరువు జేసిరి.

అగ్నిప్రమాదము

జంతువులు పక్షులు ప్రాణములతో మాడిపోవుట

గొప్పప్రాణనష్టము

న్యూయార్కు, మార్చి 16:—అమెరికాలో ఎన్నడును కనిపిని ఎటుగని ప్రాణనష్టము గల్గెను. ఎన్నియో జంతువులు పక్షులు ప్రాణములతో మంటలచే మలమలమాడిపోయెను. తెలవారు జామున రంపపుసాట్లన్న రెండుగొట్టములు అయికోనెనట. 150 కోతులు చనిపోయెను పెంపుకు పక్షులు 500 చనిపోయెను. 1000 పక్షులుగూడ చనిపోయెను. ఇంకను ఎన్నియో వందలకొలది క్రింద చచ్చిపడిపోయెను. ఒక కోతి తనపిల్లను మీదపడుకొని గాపాడెను. ఇంకొక పిల్లి మూడుకూనల బైటికి గాలిలోనికి గొనిపోగల్గెను. వంజరములు మూయబడి యుండెను.

తురుష్కు-బొగ్గుశినుము-అభివృద్ధిమార్గము

కాప్టాంటునోపిలు, మార్చి 16:—బొగ్గు, ఇనుమువర్తకమును నాలుగుసంవత్సరములలో నభివృద్ధిజేయుటకు తురుష్కు ప్రభుత్వము 18000000 తుర్కష్కుపానులును మంజూరుజేసిరి.

బెర్లియం వైమూనికులు

బ్రుసెల్సునుండి బెర్లియం కాంగ్రెసు బయలుదేరి 16 వ లేదని అటవారా జేరిరి.

బెర్లియం ఆర్థికపరిస్థితులు

బ్రుసెల్సు, మార్చి 15:—బెర్లియం ఆర్థికపరిస్థితులను సరిబుద్ధుటకు ప్రయత్నించుచున్నారట.

ఇంగులను లండను బ్యాంకుకులను ఆప్యఅనుసరుచున్నారట. ఈసందర్భమున బ్యాంకుకులు బెర్లియంవైశ్లమీద అధికారము తమ కుండవలె ననుచున్నారు.

బొగ్గుగని ప్రమాదము

ఆరుగురు చనిపోవుట

లండన్, మార్చి 16:—బొగ్గుగనిలో వైన ఎత్తుగజేయుచున్న ప్రదేశములనుండి జారిపడి ఆరుగురు చనిపోయిరి.

సిరియా మ్యాండేలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

మొదటి స్థానికాధికారుల చర్యను ఆక్షేపించుట

జనీవా, మార్చి 17:—సిరియా ఆల్బర్టులో స్థానిక ప్రాంచి అధికారుల చర్యను ఆక్షేపించుచు పెర్మనెంటు మ్యాండేటు కమిషనువారు నివేదికములో దెలుపుచున్నారు. సిరియా విభజన పరిస్థితులను విమర్శించిరి. నివేదికములో జాతిసమితి సభవారు దీనిని పరిశీలించిరి. సిరియా వలసైన కాంగ్రెసువారు ప్రజల కష్టములను దెలుపుచు బెట్టుకొన్న అర్జీని చర్చించుటలో సభ్యులు చాలమంది పాల్గొనిరి. జాతిసమితి సభవారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిన అనర్థకము వాటిల్లనని పాల్బోనోకరుగారనిరి. సిరియా ప్రజలలో చిక్కులు బయలుదేరు ననుటచే దానిని వదులుకొనిరి.

మితవ్యయచట్టము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 17:—మితవ్యయచట్టమును రెండవసారి కామన్సుభ్యో ఆమోదించిరి.

దక్షిణఆఫ్రికా వర్గవిభక్షత చట్టము

సెనటువారు నిరాకరించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కేపుటపుకొ, మార్చి 17:—క్రిందటి సమావేశమున సేనటువారు నిరాకరించిన వర్గవిభక్షత చట్టమును మరల ప్రవేశపెట్టిరి.

1928 వరకు ప్రభుత్వమువారు అయి బరువును అధికారమునే ఈబిల్లు ఖామపరుచుచున్నదనియు ప్రతిపక్షులు పారటాటుగ దానిని ఆక్షేపించుచున్నారనియు కర్నలు ప్రేస్పీలుగారు దెలియజేసిరి.

ఆట్లుకాదు. ఈబిల్లు ప్రాతిబిల్లు కంటే అన్యాయముగ నున్నదని ప్రతిపక్షు లనిరి.

దక్షిణఆఫ్రికాలో దేశీయ సమస్యయందు వర్గవిభక్షతను ప్రవేశపెట్ట యుద్దేశ్యము స్పష్టముగ కన్పించుచున్న దని సర్ వాల్టరు స్ట్రెయిన్బాగ్ రనిరి.

దేశీయులు జెప్సొనదలచిన దానికి అవకాశము నీయలేదని సభ్యులనిరి. ప్రతిపక్ష దేశీయసంఘమువారును ఈబిల్లు నాక్షేపించినయో దానినలన ద్వేషము ఉభయులను తప్పక వచ్చి నిడిపోవుట పడుననన రాబట్టుగాను దిగిరి.

సెనటువారు వర్గవిభక్షత చట్టమును రెండవసారి ప్రవేశపెట్ట నిరాకరించిరి. 22 ప్రతికూలురు. 12 గురు అనుకూలురు. 1911 ఆక్టుకంటే ఈబిల్లు ఎక్కువ అధికారమును ప్రభుత్వమున కీయుట లేదనియు క్రేస్వేలుగారనిరి. రెండు సభలవారును కలసి ఆలోచించుట ఇప్పుడు జరుగుచు.

జే. బి. ఎస్. హాల్డెనుగారిని

భరరపు చేయుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 17:—ఇట్టి అపీలు మేల వచ్చి ఒక శతాబ్దమైనది. క్వెంట్టి విశ్వవిద్యాలయమున బహుకేమిస్ట్రి (రసాయన శాస్త్రము) పరిశోధకుగ నుండిన జే. బి. ఎస్. హాల్డెనుగారు ఒక విడాకుల యభియోగములో ప్రతివాదిగ ఇంకొకరితో జేరెనని ఆతనిని విశ్వవిద్యాలయసంఘమువారు ఉద్యోగమునుండి తొలగించిరి. అందుమా దాతడు అపీలుజేసెను. విశ్వవిద్యాలయమున పని చేయు ఉపాధ్యాయుని లేక ప్రాధీపరు ప్రయివేటు జీవరముకను అతని విశ్వవిద్యాలయాపనికి సంబంధమున్నచా యను విషయమును నిర్ణయించవలసి యున్నది. అపీలుకు న్యాయమూర్తులు అంగీకరించెదరు.

ఇంగ్లండు తర్కి

లండన్, మార్చి 17:—వియోనియాబ్యాంకు, ఆంగ్ల పాకకాలలు మున్నగు ప్రతిస్థాపనలకు తొందరకలుగజేయవారము కామని అంగోరా విదేశాంగమంత్రి సర్ రోనాల్డు విండ్సేగారికి అభయమొసగి రని కామన్సుభ్యో లొగరు ల్యాంపకగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. తర్కి పట్ల అవలంబించు విధానమును గూర్చి విండ్సేగారు ఇప్పుడు ఇంగ్లండులో ప్రభుత్వముతో ఆలోచించుచున్నారు.

జైమానిక కోభంగారికి 'ఎయిరుపోర్టు క్రాస్' బహుమతినిచ్చిరి.

స్పెయిను పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

మ్యాడ్రిడ్, మార్చి 18:—బార్సిలోనా బాకో సంఘమువారు తమ తరువాత వచ్చువారి ఉత్తరువులను మన్నించరాదని చేసిన ప్రకటనల నుపసంహరించుకొన నిరాకరించినందులకు ఆసభను మొన్ననే ప్రభుత్వమువారు చీల్చివేసిరి. ఆ సభ్యులందరిని ఆశ్రయజేసి బందీలుగ జేయుటకు బార్సిలోనా నివిలు గవర్నరు లైసెన్సుజేసెను గవర్నరుచర్య సమర్థనీయమేయని ప్రకటించుచున్నారు విప్లవ ప్రయత్నములను, రాజద్రోహముగ ప్రహరించువారిని నాశముజేసెదమని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరట.

పురాతనవస్తు పరిశోధన నిధి

భారతశాసనసభ అనంగీకారము

వాయవ్య పరగణాల సంస్కరణముల చర్య

(అసాసియేటెడు ప్రెస్)

శిల్పి, మార్చి, 18—

పురాతనవస్తు పరిశోధన నిధి 50 లక్షలు గావలెనని ప్రభుత్వమువా దుపాదించగా భారతశాసనసభ త్రోసివేయవలెను. కావలెనన్న సంవత్సరమునకు 22½ లక్షల చొప్పున నిచ్చి ప్రతిసంవత్సరమును ఖర్చులంతయు పరిశీలించునటుల చెలుపబడెను.

సభాకార్యక్రమము

నేడు భారతశాసనసభ కార్యక్రమమునందు అధికార అసభికార తీర్మానము లుండెను. ముఖ్యమైన చర్యలు జరుగునని ప్రకటించును, హిందువులను, సహస్యజీయులను, పరగణాల జనులను, తత్సమ భూతులను వచ్చియుండిరి. కార్యక్రమమునందు తీర్మానములను వరసగా పురాతనవస్తు పరిశోధన నిధికి 50 లక్షల గ్రాంటును, పనివారలకు కంపెన్సేషను నిచ్చుటకు శిల్ప కన్వెన్షను తీర్మానము నంగీకరించుటగూర్చి క్రొత్త బిల్లును యెగుమతివిధానముగూర్చియు, వాయవ్య పరగణాల పరగణాల గూర్చియు, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల గూర్చియు తీర్మానములుగలవు. దక్షిణాఫ్రికా తీర్మాన సందర్భమున యిదివరలో పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ యుపపాదించి గోరినట్టి సందర్భావస్థలకు సంబంధించి సమావేశమును గోరుటను లేదా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువద్దకు రాయబారము పంపింప సార్వభౌమని అసియా ప్రతిభాళ కాసనమును రద్దుజేయ గోరవలెనని జిన్నా గారు బంపిరి.

పురాతనవస్తు పరిశోధన నిధి గ్రాంటు

భోరుగారు పురాతనవస్తు పరిశోధన నిధిగాను 50 లక్షలు షట్టి మెంటరీ డిమాండు నుపపాదించిరి. అట్లుపపాదించుచు ఆయన భారతదేశమునందలి లోయలయందు గావింపబడిన పరిశోధనల ద్వారా యందులకు గతవత్సరమునకు యీ సంవత్సరము యెక్కువ మొత్తమును యేర్పాటుజేయవలెనని చెప్పిరి. ఇందుకుల నయిదివరకు కన్నయెక్కువగా మానవచరిత్రను దెలిసికొనుటకు వీలగును. ఈపరిశోధనలు బాగ్రత్తగ నొకపద్ధతిమీద జరుగవలెనన్న గ్రాంటు మొత్తము నికరముగ నుండవలయును, పరిశోధనాధికారి యెక్కువ మొత్తమునే అంచనావేసెనుగాని సంవత్సరమునకు 2½ లక్షలు నికరముగ చాలునని అంగీకరింపబడెను. ఈ 50 లక్షలను ఒక బ్రష్టిబోర్డు క్రిందనుంచి యాపరిశోధనలకు వ్యయముచేయవలెను చుండును.

రంగాచారిగారు తమను యీవిషయమున సానుభూతి యున్నను మనస్సుమాత్రము బహుకొనుటలేదని చెప్పిరి. ప్రజలకు అధికముగ అవసరమైన పనులేనియో జరుగవలసియుండ 50 లక్షలను యిటుల ఖర్చుచెట్టుట తుంతవ్యయముగాని దోషమని చెప్పి యీఖర్చును ప్రస్తుత మాపవచ్చుననిరి.

రాజాగారులేచి యిప్పుడే 50 లక్షల మొత్తము నిచ్చిన యెడల ప్రభుత్వమువారిక ముందెప్పుడును యీ పరిశోధనపు డిమాండును సభయందు మరల నవలే తేరని చెప్పిరి.

సర్దార్ వి. యశ్. మూడవసభ గారు యీయుపపాదనమును ప్రతిఘటించిరి.

సర్ జేసిలు బ్లాకెటు గారు లేచి ప్రభుత్వమువారు ఆ సెంట్రీని యిష్టములేనదే ఈ గ్రాంటు నిచ్చుని కోరుటలేదనియు ఇంతవరకు పరిశోధన డిమాండును సభయందు వోటుకు చెట్టలేదనియు చెప్పిరి. పోర్టునదిగ 50 లక్షల నిచ్చుట ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేనన్నయెడల వచ్చే అధిక సంవత్సరమున కైనను 2½ లక్షల నిచ్చుట కొప్పుకొనవలయును. కాని కాశ్య త నిధియుండవలసి లాభములను సభవా రాలోచించుకొనవలెనని ఆయన కోరెను.

డాక్టరు లోహోకరుగారు కాశ్యత నిధియే యుండివలెనని బలపరచిరి. ఇటుల నొక నిధివేర్పాటు జేయబడునన్న యితర వ్యక్తులు యిచ్చు విరాళములు గూడ పోవచ్చునని చెప్పిరి. అయితే యీనిధి బ్రష్టిల చేతులలో నుండుట మాత్రము

వారికిష్టములేదు. అయ్యది బైటి వారలు గూడ సభ్యులుగనున్న మ్యూసేజి మెంటు బోర్డు చేతులలో నుండవలెను.

కర్నూలు క్రాష్టరుగారు విరోపియను అసభికార సభ్యుల పక్షమున మాట్లాడుచు అధిక సభ్యుని అదర్శనము నెడ సానుభూతి జూపిరి. కాని సభవారు ప్రతి సంవత్సరమును వ్యయం శిశుల పరిశీలించునన్న యిందులకుంగీకరింపవలసి చెప్పిరి. వసంతి రమునకు 2½ లక్షలు గ్రాంటు నిచ్చుటకు వారంగీకరించెదరు. పురాతన వస్తు పరిశోధనకాఖ తమ ఛాయాపటములను భారతదేశమందును విదేశములందును వార్తాపత్రికల కమ్మి ప్రపంచ యాత్రికుల వద్దనుండి విరాళముల పుచ్చుకొను పద్ధతి నాలోచింపవలెనని కోరిరి.

డిల్ బిల్ రామచంద్రరావుగారు కాసనసభ పురాతన వస్తు పరిశోధనకై ప్రతి సంవత్సరమును గ్రాంటు నొసంగదనియు అందులకు 50 లక్షలను మాత్రము ప్రత్యేకింపవలసియు చెప్పిరి. ఇంకను అవసరముగ నిర్వహింపవలసిన విషయము లేనియో గలవు. ప్రాథమిక విద్యావసరముల పాటింపవలసియున్నది. పారిశ్రామిక విచారణ సంఘము సలహా నిచ్చిన ప్రకారము పాంకేతిక విద్యాకళాశాలల నింగను స్థాపింపలేదు.

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు అవసరమైన పన్నులే నియోగలవనియు యేవి ముందని ఆలోచింపవలెననియు చెప్పిరి. ఆయనకు పురాతన వస్తు పరిశోధనయే యిష్టముగాని అధిక సభ్యుడు కాశ్యతనిధి యుపపాదనము నుపసంహరింపకొని సంవత్సరమునకు 2½ లక్షలతో సంతృప్తి బడవలెనని కోరిరి. లలిత కళల విషయమున క్రెడ్డహింపవలెనని వాగ్దాశిరిరి.

సభాశిప్రాధాన్యమును గమనించి డిమాండును 2½ లక్షల వరకు తగ్గింపవలెననియు పాదించవచ్చునని అభ్యర్థుడు నూచించెను. ఈ విధానము సక్రమముగాదని రామచంద్రరావుగారు జిన్నాగారును చెలుపగా సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు యీ సవరణ నుపపాదించెరి.

భోరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు కొందరు సభ్యులు చెప్పిన అపోహలను తొలగింపగోరిరి. ఈనిధివలనయితర దేశోపకారకార్యముల కేమియు నష్టముండదు. పరిశోధన విద్యాలయము లేటుల యెక్కువ గ్రాంటులను బొందుచున్నదియు ఆయన నూచించెను. ఈ సంవత్సరము విశ్వవిద్యాలయములకు గ్రాంటు మొత్తమునకు పైగా 4½ లక్ష లొసంగబడుచున్నది. వచ్చేసంవత్సరమది ఆరున్నరలక్షలగును. విశ్వ విద్యాలయములు యెక్కువ దబ్బు గావలసిన అట్లే చెలుపవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వముక్రింద విద్యావిధానాభివృద్ధికి ఖర్చును యెక్కువ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఐదు సంవత్సరముల కార్యవిధానము సిద్ధము జేయుచుండిరి. పురాతన వస్తుపరిశోధనమువలన భారతదేశముయితర దేశములతో బాటు స్థానమునునూపగల్గునుగావునవిద్యాబోధక మగ నుండుగావున సంవత్సరము గ్రాంటు నొసంగుటకు సభ్యులంగీకరింపవలయునని ఆయన కోరెను.

భోరుగారు మొదట గోరిన 50 లక్షల నిధి యుపపాదనము సభవారిచే త్రోసివేయబడెను.

సర్ జేసిలు బ్లాకెటు గారు అభ్యర్థుడు రేపు వెంటనే 2½ లక్షల గ్రాంటుకై యుపపాదించుట కంగీకారము నొసంగవలెనని కోరిరి.

అభ్యర్థుడు—అంగీకరింతుకో అంగీకరింపకో చెప్పజాలను. ఆలోచింపవలయును.

జిన్నాగారు—దానిని బలపరపవలయునాయనువిషయమును మేమును ఆలోచింపవలయును. (నవ్వు)

జేసివా కార్మికసభ తీర్మానము

కార్మికుల కాయా వృత్తుల యందుండు వలన నచ్చుకో గ ములకు గానుకంపెన్సేషనునిచ్చుటగూర్చి జేసివా కార్మికసభ గావించిన తీర్మానమును ద్వనపరపులెనని అంత సర్ బి. యశ్. మిత్రగారు పాదించగా చర్చజరిగెను.

యశ్. యం. జోషీగారు అచట గావింపబడిన తీర్మానములన్నియు నిచట నంగీకరించుటలేదనిచెప్పిరి. పనివారలకంపెన్సేషను అట్లు సంస్కరింపవలసియున్నది. అందలి నిబంధనలను పరిశీలించుటకు కాసనసభ ఉపసంఘమును నియమింపవలయును. ఆయన అంతట సవరణ నుపపాదించుచు దేశీయ విదేశీయ కార్మికులకు సమాన సౌకర్యములుండవలెననియు, ప్రమాదములు జరిగినపుడు పనివారలకు కంపెన్సేషను నీయవలెననియు, వృత్తి మాలముగ రోగమువచ్చినపుడు కంపెన్సేషను నీయవలెననియు, రొట్టెలుచేసేవోట్ల రాత్రియు పని జేయువారికిని కంపెన్సేషను నీయవలెననియు నుపపాదించిరి.

సర్ బి. యశ్. మిత్రగారు భారతదేశమునందు లేబరు కోడులన్నియు నంగీకరించుటలేదని పరిశ్రమలన్నియును చచ్చిపోవుననిచెప్పిరి. సంరక్షించుటకు కార్మికుల డెవరును ఉండరు. భారత ప్రభుత్వము అవసరమైన నిబంధనల నాచరణలో బెట్టును.

భారతదేశమున కొక హాదా లేకపోవుటవలన యీ అంతర్జాతీయ సభలు, జాతీయమిత్రులవలన లాభముండదని బి. దాసు గారు చలించిరి.

సభయెదుట నున్న తీర్మానముపై నీమాటలు సరియైనవిగావని అభ్యర్థుడు త్రోసివేసెను.

కే. అహమ్మదుగారు యీనిబంధనల వలన లాభము నావికులగుడ గలుగజేయవలెనని కోరిరి. ఇంగ్లాండులో రాజా తప్పుజేయకుండనట్లే భారతదేశమున శ్వేతముఖులు తప్పుజేయరాదు. ఆయన నీయోజనవ్యయముండి వచ్చిన నావికులకు తగిన సౌకర్యము జేయవలెనని ఆయన కోరెను.

సర్ బి. యశ్. మిత్ర ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సభయందు చక్కగ మాట్లాడిన అహమ్మదుగారి ధోరణి సరియైనదిగాదనియు నాయకులు కార్మిక చట్టముక్రిందికి రాదనియు, వారు వేరనియు చెప్పి యీయుపపాదనము క్రమముగాదనిరి.

అభ్యర్థుడు—అదిక్రమముగాకపోవుటగాదు. అది నీచమైనది. (నవ్వు)

సర్ బి. యశ్. మిత్ర—మీనిర్ణయము నొప్పుకొందును. అది నీచమైనదే.

అహమ్మదుగారి సవరణయు, జోషీగారి సవరణయు త్రోసివేయబడి సర్ బి. యశ్. మిత్రగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

నల్లమందు ఎగుమతి

అంతట సర్ జేసిలు బ్లాకెటు నల్లమందు యెగుమతి ప్రోత్సహించునుగూర్చి యుపపాదించి దానివలన నిష్పితకాలములో యెగుమతి పూర్తిగనే నెమ్మదిగ తగ్గునని చెలుపగా నది సభవారిచే అంగీకరింపబడెను.

డాక్టరు గౌరు, రామచంద్రరావుగారు యీ ఆత్మహింసాపద్ధతి తమకిష్టములేదనియు, తూర్పు దేశములలో నల్లమందు ఖర్చు తగ్గనపు డీపద్ధతి లాభములేదనియు చెప్పిరి.

పండిత మాళవాగారు ప్రభుత్వమువారిట్టి యుదాకరాజనీతిజ్ఞ కార్యముజేసినందుల కభినందించి భారతదేశము దొంగలించుట లేమ కిష్టములేదనిరి. ఇతరులు దొంగలించవచ్చును.

రామచంద్రరావుగారు యీ నిర్ణయమున కంగీకారము చెల్పుచు ప్రభుత్వమువారు నల్లమందునల్ల గల్లనష్టము నెటుల పూడ్చెదరని యడిగిరి. ఇందువలన రాష్ట్రములకొసంగు స్థాకర్యములకు నష్టముగల్గును.

సర్ జేసిలు బ్లాకెటుగారు భగవంతుని దయయున్నయెడల మూడుసంవత్సరములనాటికి నల్లమందు ఆదాయమువలన నష్టముగల్గునప్పటికి రాష్ట్రీయకర్షణలనిషయము పరిష్కారము గావచ్చుననిచెప్పిరి.

సభవా రంతట ఫలహారములకు లేచిరి.

వాయవ్యపరగణాల సంస్కరణములు

ఫలహారాంతరము వాయవ్య పరగణాల సంస్కరణములగూర్చి చర్చ ప్రారంభింపబడెను. రాజా గజ్ఞపరాజీగారు మాట్లాడుచు జిన్నాగారు ప్రభుత్వమును తమవిధానమును ప్రకటింపగోరినదియు, యిప్పుడున్న ప్రకారమైన సరిహద్దు రాష్ట్రములందున్న హిందువులకును, హమ్మదీయులకును వైషమ్యము గల్గుననియు, హిందువుల ప్రతిహేతుముగ నుండుటనల్లనే తమ యభివృద్ధికి భంగకరమని మహమ్మదీయులు తలంచెదరనియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారే యెట్టి నిర్ణయమును గాంచుకండిరి.

అబ్దుల్ మోగారు భారతదేశమునందలి తరభాగములలో నల్లమందులువలన ఆరాష్ట్రములకు సంస్కరణము లొసంగుటకాటంకము లేకపోయెనని చెప్పిరి.

గులాంబారీగారు పటానులులేకున్న భారతదేశమైనవ్యాపకము పూర్తిగాదని చెప్పిరి.

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు యీవిషయమును హిందూమహమ్మదీయ దృష్టితో విశ్లేషించుట లేదనిచెప్పిరి. ప్రేక విట్టి సలహాలలో కొన్ని స్థిరపరపబడిన జిల్లాలు ట్రైబలు యేరి యానుండి వేరుజేయ వీలులేదనియు, సరిహద్దు రాష్ట్రము కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క అధికారముక్రిందనే యుండవలెననియు చెప్పి అసంవిధముగ సరిహద్దు రాష్ట్రములందు ప్రజాయత్త కాఖిపై బ్రజాధికార ముండవలెనని సలహానిచ్చుట జూడ అశ్వర్యముగ నున్నదని సర్ శివస్వామిగారు నుడిచిరి. ఏరాష్ట్రముగాని అధికముగ వ్యయంపహాయముగ లేకున్న స్వాతంత్ర్యముగాంచజాలదు. కేంద్రప్రభుత్వ కోశమునుండి లోట్టుకు డబ్బు చ్చునెడల కేంద్రకాసనసభలకు గూడ సరిహద్దు వ్యవహారములందు పూర్తి అధికార ముండవలయును.

సర్ అబ్దుల్ ఖయ్యం—యీయెదుటనున్న ప్రభుత్వక్షోభనమును జరుపుడు.

సర్ శివస్వామిగారి కింకర. మాట్లాడుచు సరిహద్దు రాష్ట్రములందు మతపిచ్చుగల జనము మట్లాడుచు నుండెడివారై, బోధించుచు యెదుర్కొను చుండుటకావలయు సర్ దేవినీ (తేగారు సరిహద్దు రాష్ట్ర) ప్రజలను పొగడిగారిలో మేడలగట్టి రని చెప్పిరి. ప్రేమివేదికను అంగీకరించుట రాజకీయముగ అవ్యక్తకార్యమును జేయుటయగును. (హర్షము) సరిహద్దు రాష్ట్రమునందలి ప్రజలకు స్థానిక సంఘముల యెన్నికపద్ధతి చెలియదు. వారు తెలివిగలవారే గావచ్చును. కాని వారికి సచ్చరిత్రయు, స్వాధీనబద్ధులైయుండుటయు అధికార విచేదితయు లేదు. ఇందు సామ్రాజ్య విషయములగుడ జూలొచ్చిండుట ముఖ్యమని చెప్పి ముగించిరి.

జిన్నాగారు తాము 1906 లో పండిత మహాశ్వగారి సహాయముతో మొదటిసారి కాంగ్రెసు నివేదికనుండి మాట్లాడితి ననియు అప్పుడు పదివాక్యములు మాట్లాడితిని చెప్పిరి. (నవ్వు) ఇప్పటినుండియు పండిత మహాశ్వగా జాతీయవాదిగ మాట్లాడు నని అయినను చెప్పెను. అందుచేత పండిత మహాశ్వగారి ఉప స్వాధీనభావము నాయన యెదుర్కొనగోరెను. ఆయన మహాత్ము దీయ మిత్రుల భావములనుగూడ యెదుర్కొన గోరెను. భారత స్వాతంత్ర్య మార్గమునుండి వెనుదిరెదరాదని ఆయన అడిగెను కేనడాలో ప్రజాప్రాతి నిధ్య సాధ్యము యెదలట ప్రజాకైటీ నపుడు పరిస్థితులు భారత దేశములో కన్న సన్ధ్యాయముగ నుం డెను. వేర్వేరు జన్మకేతన భావగలవారు సంఘమునందుకలన వైన లేదు. భారతదేశ స్థితి మెరుగుగ నున్నది. ధైర్యముగోల్ప వలదు. అందరును కలిసి పనిజేయునెల పరిష్కార మార్గము గా నిచ్చుచును. సర్ శివ స్వామిగారు యిదివరలో కన్న నెక్కువ యుత్సాహముతో నుండిరి. మే జూరీటినివేదికను ప్రజలకు పంపగరాదు లొసంగినగాని తృప్తి గాంచజాలరని కృత్యముజేసెను.

సర్ శివస్వామి:—సాక్ష్యమునం దట్లులేదు.

జిన్నాగారు:—సాక్ష్యమెక్కడ? అది ప్రచురింపలేదు.

సర్ శివస్వామి:—నివేదికలందు గానియును.

జిన్నాగారు:—వాయవ్యపరగణాలయందలి ప్రకట న్నాయక మాసపక్షములందు ప్రస్తుతించు సభ్యులకు పేరొక్కరు గమపించుచున్నారు. (నవ్వు)

హిందువు రక్షణకోసమని పంజాబులో గలపకరెనని కోరిన భానున్నదిగాని భావవేరై, భూగోళపరిస్థితులవేరై నపుడు పంజాబులోగలపగోరుట యుక్తముగాదని జిన్నాగారు రినిరి. మహాత్ముదీయుల కెవరికిని యీ కలపడవిషయములేదు. మేజరు అక్బరుఖానుగారుగూడ తమ అభిప్రాయములను మార్పు కొనిరి.

మత విషయములగుర్చి విదేశాంగ కార్యదర్శి సభ యందు తన్నుకొనమందురా? ఏపార్లమెంటులో నైనను సక్రమ భిప్రాయములు ప్రకటింపమందును కాని చర్చను తన విధ మున నడుపవలయును. ప్రభుత్వమువారు హిందూ ప్రాతికూల్య మును గమనింప నక్కరలేదు. వారు సరియైన ప్రకటనము గా వింపవలయును. ప్రేమివేదికపై చర్యజరిపెదరో లేదో చెప్పవల యును. (హర్షము)

సర్ దార్ శే లిండ్సేగారు అసభికార్య యూరోపియను సభ్యుల వక్షమున మాట్లాడుచు తీర్మానమును బలపగచిరి. సరి హద్దు రాష్ట్రములైనను సంస్కరణముల పని లాభములను గమనించినందులకు వారు సంతసము చెప్పిరి. సచ్చారిత్రము, రాజభక్తి, స్వాతంత్ర్యము సరిహద్దు ప్రజలకు గలవు. ఇప్పటికి సాయం త్రము 20 గంటలయ్యెను.

ఇంకను రంగారావుగారు గారును మరొకరును మాట్లాడలేదే. ఆంధ్రులు అధ్యక్షుడు సభ చాలించెను. వరల శేఖర సమావేశమై యీచర్చను ముగించును.

దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానము

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను సంబంధించిన తీర్మానము 19వ తేదీ గాక 24వ తేదీని భారతకాపససభయందు చర్చింపబడు నని తెలియుచున్నది.

పండిత శ్యామలాల్ నెహ్రూ రాజీనామా పండిత శ్యామలాల్ నెహ్రూ స్వరాజ్యపక్ష సభ్యత్వము నకు రాజీనామా నివ్విసట్టును, ఆ సెన్సిటివ్ స్థానమునకు రాజీనామా నీచునందేసించినట్లును చెలియుచున్నది.

రీడింగు ప్రభుదంపతులకు విందు రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకసభ్యులు రీడింగు ప్రభు దంపతులకు మియడెను హోటలులో ఏర్పాటు నిందింపంగిరి. దాదాపు 80 మంది ఆతిథులు వచ్చిరి.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్యపై చర్చ. మార్చి 25 వ తేదీ రెండుసభల సాయంత్ర సమావేశము జరుగుననియు రాజప్రతినిధి ఆసమావేశమున ఉపన్యసించెద రని యు రాజప్రతినిధి సామ్రాజ్యకాపససభ్యులకు సందేశ మువినట్లు అధ్యక్షుడు తెలిపెను. దక్షిణాఫ్రికా సమస్యపై చర్చి మార్చి 24 తేదీ జరుగునని సర్ అలెక్జాండరు మడ్డిమెనుగారు తెలిపిరి.

40 ఏండ్లక్రి మృతినొందుట:—జేడు ఇన్స్పెక్టరు గోవిందసామినాయుడు బాలికరమున పరిస్థితులలో చని పోయిన 40 ఏండ్ల క్రితముయే విచారణ జరిపెదరు. చని పోయిన క్రితము ఆమె బంధువును రెండొకరితో 'పెండ్లి' పెల్లి తిరిగినప్పుడుండెరి. తోలూ ఒక ఎడ్లు దెవరి పరుగెత్త సాగెను. బండి బోల్తాకొట్టెను. బండికొని ఇరువురకును బా గుగ బెట్టుకుకొనెను. ఆమెపత్రి చేర్చుకొనిరి. కాని ముసలి యామెకు ఎక్కువగా గాయములు తరలటవలన చనిపోయెను (అ. ప్రె.)

మన వస్తుపరిశ్రమ సంపూర్ణముగ నడుగంటుటకు కారణము

1840 సం॥ రమున కామస్వస్థవారి సెలెక్షన్ కమిటీ యెదుట "మార్టిక్" దొర యిచ్చిన సాక్ష్యము "25 సంవత్సరముల హిందూదేశీమండలి సంస్థానములెల్ల మనవస్తువులు కొను నట్లు బలవంత పెట్టితిమి. హిందూదేశీయుల మనయున్నవస్తువులపై పెట్టిమింకముటు లేకుండెను. హిందూవస్తువులపై నూటికి 2 1/2 చొ॥ మూలముండిను. ఇతరవస్తువులపై మాడ నిట్టి నామమాత్రములైన సుంకములే విధింపబడెను. కాని మనదేశీయునకు వచ్చు హైందవ వస్తువులపై నూటికి 10 మొదలు 20, 30, 50, 100, 500 చివరకు 1000 వరకును మాడిని జేడపు పన్నులు విధించుచుంటిమి. మనము హిందూదేశీయులతో నేర్పూర్వకాపారమునెల్లుమున్నామని యుద్ధోపింపుదుము. కొని యుత్పాదముగ హిందూదేశీయున దిగువతియయ్యెడు మహాకల పట్టనే యీ పద్ధతి యి ను వర్తిం చుచున్నది కాని యి వట దిగు మ తియ యొడు హైందవ వస్తువులవయమున లేదు.....ఎన్నోట దేశీయపరిశ్రమలు కడునుచ్చదలోనుండెనో యట్టి సూరకుడక్కామూర్తి దావాద్ మొదలగు పట్టాములయొక్క నాశనమును వర్ధించుట మిక్కిలి విచారకరము.మనమలబడించిన నీతి సవ్యమనవ్యాపారపద్ధతికి భిన్నముగనన్నది. ఇందు క క్రిమంతులగువారు తమ బలమును బలహీనులపై నుపయోగించి రని నేను భావించుచు న్నాను."

మహాత్ములవారి వాక్యము

గృహపరిశ్రమలు లేనిచో హైందవరైతులు నశించెదరు. భూమినుంచి సంపాదించుకొన్నదానితో జీవించుట కష్టతరము. వారికి మరొక చేతిపరిశ్రమ అత్యవసరమై యున్నది. రాట్నపరి శ్రమయే సులభ మైదిగను చాక యైనదిగను మంచిదైనదిగను నన్నది.

కాశహాస్తి. } సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి.
17-8-26 }

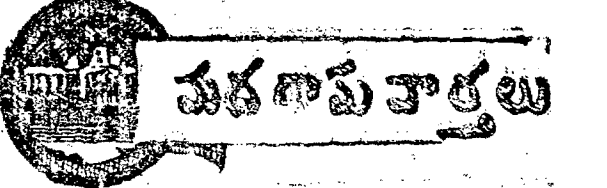
కొలంబోమారుగ మారిషసునకు బోవు టపా జనరలు పొస్టాఫీసునంద 25 వ తేదీ 6-25 గ వరకు గైకొందును.

సర్ వెస్టీ విల్సనుగారికి నాలుగు నెలలు నెలవు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి) లండన్, మార్చి 18.—సర్ వెస్టీ విల్సనుగారికి మార్చి 12 తేదీనండి నాలుగు నెలలకు మించుండే అవసరమున్నంతవర కు నెలవును ఇండియామంత్రి ఇచ్చెనని ఇండియా కార్యాలయ మువారు చెబుచున్నారు.

బొంబయి ఆక్టింగు గవర్నరు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి) లండన్, మార్చి 18:—సర్ హెన్రీ లాస్సుగారికి సర్ వెస్టీ విల్సన్ స్థానే బొంబయి ఆక్టింగు గవర్నరుగ నియ మించినందులకు సార్వభౌముడు సమ్మతించెను.

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి ఉత్సవము:—గోవిందవృషాయకవిధిలో శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి ఉత్సవంపు ఉత్సవము 21 వ తేదీ రాత్రి 8 XII ప్రారంభమగును. నాడుదయము 10 XII 2000 పేదల కన్నదానము జరుగను.

తిరువల్లి క్షేణి కృష్ణగానసభ:—యినదవారు తిరువల్లి క్షేణి వీరరాఘవమొదలి పిల్ల. నెం 81 గృహమును ఈ నెల 20 తేదీ శనివారం సాయంత్రం 4-80 గంటలకు నేలం తాయారమ్మల్ల రుక్మిణిపరిణయ కాలక్షేపం జరుపబడును.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము గుంటూరు మార్చి 19:—కార్యదర్శి యాక్రింది కంటి వార్త పంపుచున్నాడు ఈనెల 21 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలకు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము జరుగును. రాష్ట్రీయ కాపససభకు సామ్రాజ్యకాపససభకు అభ్యర్థుల నామములు నిర్ణయింపబడును. జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘసభ్యుల ఎన్నికలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల ఎన్నికలు జరుగను. శ్రీయూతటి. ప్రకాశం పంతులు సి. వి. యే. సరసింహరాజుగార్లు ఈసభకు వచ్చెదరు. కాంగ్రెసు అభిమానులు అభ్యర్థులగు నీలుత తలచినవారు ఈసభకు రాష్ట్రాధి కులు.

రాకపోకలు—పెన్నీరాధేరాగారు కష్టము కల క్షుగ్ర స్త్రీవార్తగారు దాసుగారు నేడుదయము వచ్చిరి.

రోధరాగారు ఎ. ఎ విచ్చుగారు నేటిరాత్రి డిల్లీ బో నున్నారు (అ. ప్రె)

యజ్ఞవల్క్య శ్రీశ్రీ సంఘకార్యదర్శి కె. టి. పాల్. పి. టి. యి. గారు ఉదయపూన నేలమునుండి వచ్చిరి. శేషరాత్రి కలకత్తా మెయిలులో నెల్లూరు చెల్లెడరు. (అ. ప్రె)

పి. ఆంజనేయులు యం. యల్. సి. గారు నేటిరాత్రి తెవారి బోయెదరు.

మద్రాసు రిపోర్టులసంఘము:—ఈ సంఘము వారి సామాన్యసభ చిలిఫీస్టేషను బయస్కాపు మ్మడిరమ్మ సందు ఆదివారమునాడు జరిగెను. టి. ఇ. గ్రాడీగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఈ దినవారూ కార్యనిర్వాహకముగలవన్ను కొనబడిరి. అధ్యక్షులు టి. ఇ. గ్రాడీగారు, కార్యదర్శి టి. శ్రీనివాసము, కోశాధిపుడు. పి. ఎస్. దేశికాచారి, కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులు టి. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, కె. బళ్ళెనాధయ్యరు, జి. కె. వాసుదేవయ్యరు, పి. జి. డి. చార్ల ఆర్. దొరే రాజు, ఎస్. వాంశీ నాధయ్యరు గారు. రిపోర్టుల కల్లు స్థాపించుటకు తీర్మానించడమైనది.

వాయవ్య పరగణాలు సాస్కరణములు

స్వరాజ్యపక్ష ప్రాతికూల్యము

"ఇప్పుడున్న శాసనరీత్యా సుస్కరణములే?" డిల్లీ, మార్చి 18—భారత కాపససభయందు ఫలాహారా నంతరము వాయవ్యపరగణాలలో సంస్కరణముల ప్ర వేశ కైట్టుటను గూర్చి చర్చ వచ్చుటకు ముందు స్వరాజ్య పక్షము వారు హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను అసాధ్యములు వ్యాపింపకుండజేయుటకై తమ వైఖరిని చెప్పుచు నోకయ్యెంత ము ప్రకటించిరి. అందు వాయవ్యపరగణాలు బ్రిటిషు ఇండి యాలో కలసియున్న భాగమనియు యికముందు కాంగ్రెసు గాని స్వరాజ్యపక్షముగాని అంగీకరించు సంస్కరణముల విధా నము నుండి వేరుజేయ వీలులేదని తెలుపబడినది. ఏ రాష్ట్రముల కైనను సంస్కరణములను వర్ధింపజేయుటలో ప్రత్యేక పరిపాలనాసౌకర్యముల నీవత్తుము సపేధింపకపోగా ఆరాష్ట్రములందు యేమియువారు యెక్కువగా నున్నారనిగాని తక్కువగనన్నారనిగాని ఆలోచించుటలేదు. ప్రస్తుతమున్న శాసన రీత్యా సంస్కరణములను స్వరాజ్యపక్షము బహుకొనజాలరు. ఈ యుదంతముతో గూడ గాంధీమహాత్ముని లేఖగలదు. స్వరాజ్యపక్షము సయ్యదు ముర్తుజాగారి తీర్మానముపై తటస్థ ముగ్ధుడన్న వైఖరిని వారు అంగీకరించిరి. (అ. ప్రె.)

మంత్రుల వేతనముల నిరాకరణము

ద్వంద్వ పరిపాలన ఖండించుట

సారాయణరావుగారి విచిత్ర సమర్థనము

బర్మాశాసనసభ కార్యక్రమము (అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు తండ్రి)

రంగూను, మార్చి 18:-హోంరాజకీయ శాఖల డిమాండుల తగ్గించుటకు ప్రతిపాదించబడిన కోత తీర్మానము మిగతా తీర్మానములు ప్రతిపాదించబడిన పిదపయో, లేక ఉపసంహరింపబడిన తరువాతకో నూరురూపాయలు తగ్గించి మొత్తము డిమాండు బర్మా శాసనసభ సేద్య గ్రాంటుచేసెను.

తనవకతుడున్న శాఖ వ్యయముకొరకు రూ.2,26,88,400 టు గాఢమునని అటవికాభివృద్ధి ప్రతిపాదించెను. అట్టివి కాఖామంత్రి వేతనమును సంపూర్ణముగ నిరాకరించవలసినదని హోంరూలు పార్టీ నాయకుడు యు. పుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. సక్రమవిధాన కొరతమునను, విశ్వాస రాహిత్యముచేతను మంత్రివేతనము నిరాకరించవలసిన దని సభ్యుడు గోరును. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమందు బర్మా ప్రజలకు విశ్వాసము లేదనియు, ప్రజల తిథిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ తాతమేడ మొదలగు పన్నుల విధించుటకు ప్రభుత్వమునకు ప్రోద్బలమై అధికారధర్మావ్యవహారము జోహారుల్పించి, గవర్నరు చేతులందు కిల్చొమ్మలుగ మంత్రులున్నారనియు, పుగారు నుడిచిరి. వారు ప్రజల నమ్మకమును గోల్పోయిరి. కాబట్టి తక్షణమే మంత్రి వసతులను వారు రాజీనీయవలయును. గవర్నరు మంత్రులశాఖల పరిపాలించినను తనకు సంతసమే. తమ స్వాధీనమందున్న బ్లాకు కోటలయాలమున ప్రభుత్వము తీర్మానము నోడించినచో, ఖరీదుకు సక్రమవార్గమున మంత్రుల తిరుమివేయుటకు పూనెదమని యుపుగారు పల్కిరి.

జాతీయవాది తీర్మానము బరచరచుట

జాతీయవాదియగు యు. భాపిగారు తీర్మానమును బల

పరచి రాజ్యాంగసమన్వయై చర్చ లేవదీసెను. ఎన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యులలో నధికసంఖ్యాకులు బలపరచినగాని మంత్రుల సలహాలకు విలువలేదు. మంత్రులు ప్రజాయత్రము చేయబడిన కాఖల పరిపాలించుచున్నాగ. ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో అధిక సంఖ్యగల సభ్యులయందును ప్రశారముగ మంత్రులు సందరించని యెడల ట్రాన్స్ఫర్లకు సబ్జెక్టు కర్తములేదు. అధికారసభ్యులు, దొరతనముచే నియమింపబడిన సభ్యులుగలసి ఈ క్వాన్టాలియను నలు సమన్వయ నిర్వహించినయెడల సంస్కరణములు నట్టి బూటకములగును. శాసనసభయందు జాతీయవాదులు మేజారిటీ పక్షముగనున్నారు. యితర పక్షములనుండి మంత్రుల నియమించుట పార్లమెంటుకి ఆచారమునకు ప్రతిహేళముగనున్నది. అంతియ కాక జాతీయవాదులకు ప్రభుత్వముపై నమ్మకము పోయెను. మూడు సంవత్సరములు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడిన పిదప, మంత్రులయందు తమకు విశ్వాసములేదని ప్రతిపాదించవలసిన తీర్మానము నిరాకరింపబడినది. గవర్నరు మేంటు వైఖరియందు మార్పులేనంతవరకు వారు మంత్రుల వేతనము నిరాకరించెదరు. ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల మేజారిటీ వేతనముల నిరాకరించినను మంత్రులు రాజీనీయని యెడల, మంత్రులు ప్రజలకు బాధ్యులు గారు. వారు ప్రభుత్వమునకే ఉత్తరవాదులయ్యెదరు. 800 సభ్యులగల వైసావాజిజ్యసంఘమందు 14 టిటిభి పాదలుగ లెరు. అటవికాభివృద్ధి అట్టిసంఘమునకు ప్రతినిధిగ నున్నాడు. ఢిల్లీవంటి ప్రతినిధి మంత్రిగ నియమించుట యెచ్చటను గానరాదు అని జాతీయపక్ష సభ్యుడు నుడివెను.

స్వరాజ్యపక్షము తరుపున తీర్మానమును బలపరచి, చింతామణి మొదలగు ప్రాతమంత్రులు ప్రకటించినట్లు తమకు ద్వంద్వపరిపాలనయందు నమ్మకము లేదనియు లక్ష్మీగారు చెల్లిరి.

స్వతంత్రపక్షనాయకుని ప్రత్యుత్తరము శాసనసభ జీవితకాలమందు తాము సంస్కరణములకొనసాగించెదమని ఎన్నికసమయమందు జాతీయవాదులు ప్రకటించి రనియు వారి పక్షమునుండి మంత్రులను గవర్నరు నియమింపక పోవుటచే సంస్కరణములు బూటకములనియు గొడ్డు గేదె వంటివనియు, వారు ప్రకటించసాగినయొ, శాసనసభను విధ్వంసము చేయు ప్రతిపక్ష ప్రయత్నములు హోంరూలుపక్షములతో చేతులను గలపిరనియు యిండి పెండెంటు పక్ష నాయకు డరు దిగ్విజయ్ గారు చెప్పి తీర్మానమును బ్రతిఘటించిరి.

79 సభ్యులలో 16 మంది సభ్యులు మాత్రమే ద్వంద్వ పరిపాలనకు విముఖులుగనుండిరినియు, మంత్రుల నియమమునకు అసంగ్గతమై జేరినప్పటినుండియు జాతీయవాదులు వారలతో గలపిరనియు స్వతంత్రపక్ష సభ్యుడగు మహమ్మదు ఆజామ్ గారు చెప్పి తీర్మానము ప్రతిఘటించిరి.

ప్రజాభిప్రాయమును గవర్నరునకు ఎరింగించువానినిగల తిర ప్రభుత్వము నియమించవలయునని ఆంగ్లో-హెండవసభ్యుడు శాంపగ్నాకుగారు చెప్పి తీర్మానము బలపరచిరి. గత శాసనసభయందు ప్రభుత్వపక్షమున వోలు నిచ్చిన ప్రస్తుతపు మంత్రి ప్రజాభిప్రాయ మెట్లగునో గవర్నరున కెరింగించుచో సభ్యులను బోధపడుటలేదు.

విచిత్ర హేతువాదము

తక్కువ సంఖ్యాకులు గుర్తించుటకు యిట్టి మంత్రులవని నీయుట బహు సమంజసముగ నున్నదని ప్రభుత్వముచే నియోగించబడిన సభ్యులను సారాయణరావుగారు చెల్లిరి. గతశాసనసభయందు తక్కువ సంఖ్యాకులయెడ జాతీయవాదులు జాపిన వైఖరి నిరసించుటకు తీర్మానము సారాయణరావుగారు ఎదిరిరి. అనధికార సభ్యులు పెక్కుమంది తీర్మానముపై శ్రద్ధ గలించిన బదులు రేపటివరకును చర్చ నిల్పవేయబడినది.

విజయ్ కౌవలెను

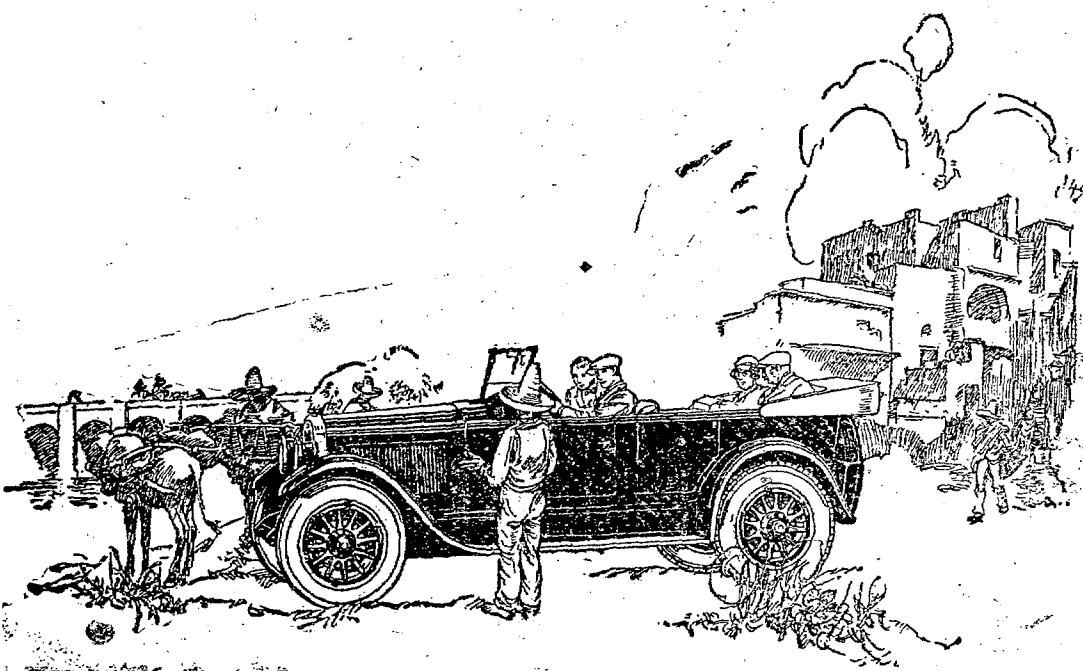
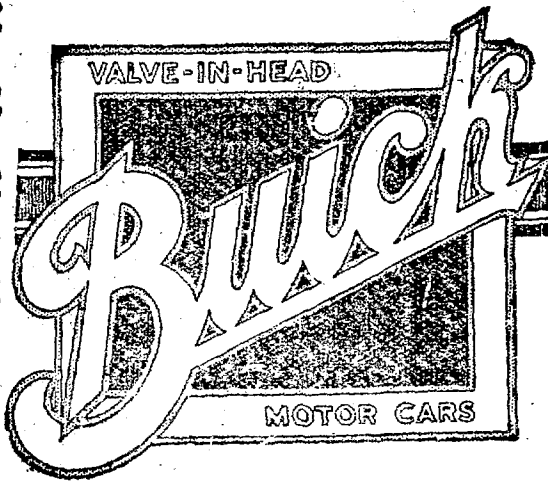
తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక టేబులులో పోగొట్టగల ఖ్యాతిజేరిన "జామా తైలమునకు" గేమును ముడు వేరదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను సాందియ్యున్నది. బడ్డి 1-కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు

యింగ్లీషుమందులు పలనరకులు సల్ఫారిక్,

నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,

నెం. 63 నైసప్పనాయునిపేధి, మదరాసు.

స్టాండర్డు మాడలులు 1-కి ధర రూ 5,200

అంతకుపై నుండియు గలదు.

హెడ్ ఇంజనునందు ప్రధాన వాల్వు గలదు.

బ్యూక్ మాడలుల కన్నిటికిని 4 చక్రముల బ్రేకులు, బెయిన్ టైరులు స్టాండర్డు ఎక్స్ట్రా మెంటుగా నుండును.

సింప్లన్ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్.,

మదరాసు, ఉదకమండలము.

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర

ఇనుపదారి లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇక్విటీ కేసు చేయబడినది)

ప్రకటన

1926 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 1 ది మొదలు
జూలై 1 వరకు లెక్కలు యీ క్రింద వివరించిన
ప్రకారం బండ్ల రాకపోకలలో కాలనిర్ణయపు మా
ర్పులు జరుగును. దీనిని అందరు గమనింపదగును.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 12 మిక్స్డ్ మిరాజ్ వడలు, 11 డిటా కొల్లాపూరు వడలు, 84 మిక్స్డ్ బెల్లం వడలు, 88 డిటా లోండా వడలు.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 1 పూనా మెయిల్ బెంగళూరు వడలు, 8 పార్సెల్ ఎక్స్ ప్రెస్సు పూనా వడలు, 11 కొల్లాపూరు ప్యాసెంజరు మిరాజ్ వడలు.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 60 ప్యాసెంజరు అని పిలువబడనది క్రోజాడ లం వడలు, 58 మిక్స్డ్ హాస్పేట్ వడలు.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 85 మిక్స్డ్ బండి బల్లారి వడలు, 28 మిక్స్డ్ మర్చండ్ వడలు.

నెం 1, 2 పూనా మెయిలు బండ్లు ఇదివరలో వలె యశవం
తపూరు, దొడ్లబల్లా పురంలో ఆగక యిక ముందు గోల్ వాల్లి
టకరి స్టేషన్ లో నిలుచును.
నెం 12 కొల్లాపూరు ప్యాసెంజరు పిరావుడి తిమిన్
స్టేషన్ లో మాడా నిలుచును.
సరాసరి బండ్లవరుసలలో కొన్ని మార్పులు చేయబడినవి
దీనిని కాలక్రమము ననుసరించి మిటర్ గేజిలో మాడా
స్వల్ప మార్పులు ఉండును.
ఇంకను వివరములు కావలసినవారు స్టేషన్ లో విక్ర
యించెడి (Time Table) కాలనిర్ణయపట్రికను కొని చూచు
కొనవచ్చును. (నెం 17)

అచరభస్మము

శ్రీ ముక్త్యలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా
800 పుటములు చేయబడినది. దయచిటిన్ అనే బహు మూత్ర
వ్యాధిని బోగొట్టి అందుకు తీవ్రపదార్థమును మాయముచేయును.
వేసి, దగ్గును, క్షయను బోగొట్టి కఫమును తగ్గించును.
ఆనుపానని శేషములచే నన్ని వ్యాధులను గురుర్చును.
సహస్రపుటాశ్రకమున కంటే హెచ్చుగుణమున్నది.
ఉపయోగించు విధము ముందుతో పంపబడును.
2126 నెల తుల 1 కి రు 5-0-0 లు. 2
మేనేజరు, ఆర్డర సాయనశాల,
264 ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

బర్మా శాసనసభ

మొదటి ప్రభుత్వ పరామర్శము

బడ్జెటుపై చర్చ

రంగూను, మార్చి 17:— శేడు బర్మా శాసనసభయందు
చాలసభ యూపూ (హోంరూలు) గారు క్రిమినల్ కోర్టుల
కోత నువపాదించు అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటులను కొంతకాల
మువరకు నియోగించుటనుగూర్చి చర్చకు నిన్న జేగా ముగింపక
పోవుటచేతనదియే జరిగెను. డివిజనుకోర్గా నది పదివోట్లు త
క్కుచే ఓడిపోయెను. ఏళ్లకు ప్రభుత్వసభ్యులను చాలమంది
ఆసథికార సభ్యులను చర్చయందు పాల్గొనిరి. దీనిని బలపరచి
న ఆసథికార సభ్యులందరు యీ ఉద్యోగముల కవసరము గల
దనియు, పరియైన నిర్ణయము జరుగుటలేదనియు తెప్పిరి. ప్రభు
త్వసభ్యులలో రోజే, శేరము లెక్కవగుటచేత 14 జిల్లాలలో 14
మంది అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటులను నియమింపవలసి వచ్చెనని
చెప్పిరి. అనుభవమున్న వారు గదా యని యాయుద్యోగములను
పింఛను పుచ్చుకొన్న యుద్యోగులు నియమింపబడిరి. వారుండుట
వలన డెప్యూటీ కమిషనరులు సేరములు గలుగకుండ జూచు
టకై ప్రయోగముల జేయవచ్చును.
శేరములు జరుగకుండ జూచుటకు ప్రత్యేకము యేర్పా
ట్లుజేయబడెనని చీఫ్ సెక్రటరీ చెప్పెను. అడివనలు మేజిస్ట్రే
టును నియమించుట యొకపద్ధతి. ఈ మేజిస్ట్రేటులు వచ్చేసంవత్స
రము ఫిబ్రవరి ఆఖరువరకును పనిజేయుదురు.
ఈ ఉద్యోగముల నింపుటకు బర్మా సివిల్ సర్వీసులో గుణ
గణాలు గలవారు తగినంతమంది లేరని ఆధికసభ్యులు తె
ప్పెను.

రెండు కోతలు నామకః ఉపపాదించబడి యుపసంహ
రించుకొన్నపిదప శే. కే. మాన్ గారు జెయిట్లు, కాన్సిట్లు సె
టిట్లెంట్లు కింద నూరురూపాయల కోత నువపాదించిరి. ఆయన
భారతరాజకీయ ఖైదీలను బర్మాకు దీసికొని వచ్చుటగూడదని
తెలుపగోరెను.

బెంగాలు ప్రభుత్వసూచనను బర్మా ప్రభుత్వముచార
స్వభావముతో గౌరవింపి ఒప్పుకొని వారిసౌఖ్యముల జూచుచుం
డిరని పు సెక్రటరీ సభవారికి చెప్పెను.

బర్మా రాజకీయముగ భారతచేతములలో భాగముగనున్న
విషయమును హోం మెంబరు మాచించెను. అంతట సభయందు
వోట్లు పుచ్చుకొనబడెను. 38 మంది ఆనుకూలముగను 38 మం
ది ప్రతికూలముగ నుండిరి. ఈ సెషన్ లో ప్రభుత్వపరామర్శ
మున కిదియే మొదలు. అంతట సభ రేపటివర కాపిశేయ
బడెను. (ఆ. (పె.))

కరి మేహమువలన ఆర.చేతులలో
నల్లమచ్చలకు క్రూరమయిన
చర్మ వ్యాధికి చికిత్స

ఆయా, చాలాకాలమునుంచి నాదేహములోని రక్తము
చెడి ఆరచేతులలో నల్లమచ్చలుపుట్టి చర్మము చిరునెక్కి పగిలి
బాధపడుచు ఆనేక వైద్యులవల్ల పలువిధములయిన మందులు
తనియు నివ్వలి వనోరధుండైనై తువకు మద్రాసులో బ్రాడ్వే
నెం 179 రున యుండు ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్,
బ్రాడ్వే వైద్యశాలకు డాక్టరుగ వైద్యపతి కోలా జయరాము
నాయుడుగారితో మోచించివారు నావ్యాధిని గుర్తించి యివ్వ
బడిన భల్లారకి సంబంధించిన కొన్ని మందులను యివ్వగా, వా
టిని సేవించిన పుమారు 15 దినములకు నాకు అంతటి స్వల్ప
కాలములో నుణము గలుగునని తెలపనికాలములోనే ఆశ్చర్య
ము గలుగునట్లు నాచేతిలోని మచ్చలు రూపుమాపిపోయి క్రమే
ణ పూర్ణ ఆరోగ్యమును బొందినందుకు నాకు సవరు డాక్టరు
వారియందుగల కృతజ్ఞతను యిందువలన వెల్లడిచేయుచున్నాను.
ఇలాటి క్రూరచర్మవ్యాధిగలవా రెవ్వరేనియు యీ డాక్టరుగారి
చికిత్సకులొనై వారిచ్చు బోషణము నేవించిరని వాడున్న నా
వలెనే ఆరోగ్యభాగ్యము ననుభవించురని దృఢముగా నమ్ము
చున్నాను.

Sd/ ఎస్. ఏ. పార్థసారథి మొదలియారు,
మద్రాసు } లింగనమలము ప్రముఖమోదారు, ద్విభాషి, మెదక్కు
18-3-26 } హోఫ్ ప్రాడోము అంతు కంపెనీ, మద్రాసు.

మకరధ్వజ రసాయనము.

దీనిని సేవించినవో తి, తేస్సుబలము, పుష్టి, కాంజ
మనోబలము, రుతిదృఢ్యములుగ జేయును. 60 మాత్రలు 3-7-0.
2460 సి. ఆర్. మెడికల్ హాల్
రామచంద్రపురం (గోదావరి.)

బెంగాలు శాసనసభ

బడ్జెటుపై చర్చ

కలకత్తా, మార్చి 17:— శేడు జరిగిన బెంగాలు శాసన
సభా సమావేశమునందు ఆధికసభ్యులు శేడు ప్రచురింపబడిన
కలకత్తా పత్రికయొక్క దానియందు యిపుడు సెలెక్టుమిటి విచా
రణలో నున్న హజారా వంటెన లిల్లనివేదికయందలి భాగములు
ప్రచురింపనివి కొన్ని గాన్పించెనని అధ్యక్షులకు తెల్పిరి.

సెలెక్టుమిటి సభ్యుడు యిట్లు అప్రకటితమున సంగతుల
ను పత్రికలకు వెల్లుట అధికారమును దుర్వినియోగము చేయుట
యనియు, బాధ్యతగల పత్రిక కమిటీలు కావనసభ హక్కులను
గౌరవింపవలెననియు అధ్యక్షుడు తెప్పెను.

సర్ హ్యూ ఫ్రీ వెన్నును న్యాయపరిపాలనాశాఖ క్రింద
గ్రాంటు నువపాదించినపుడు అందు 1 రూపాయి తగ్గింపవలె
నని యుపపాదించబడి సభాధిక్షేటు జ్యూడిషియల్ సర్వీసులో
మహమ్మదీయులు ఆఫీసులకుగ లేరని మాచింపబడెను.

సర్ ఆల్బర్ట్ రహీం గారు మట్లాకును ఈ ఉద్యోగములను
ప్రాజెక్టు జడ్జీలు చేయచుండి రనియు, జ్యూడిషియల్ సర్వీ
సులో నుద్యోగులను ప్రభుత్వమువారే జనసంఖ్యనుబట్టి చేయు
మండవలెననియు చెప్పిరి.

సర్ హ్యూ ఫ్రీ వెన్నును ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు మోకోర్ట్
ఉత్తములైనవారిని నియమించుననియు, జ్యూడిషియల్ సర్వీసులో
మహమ్మదీయులసంఖ్య యెక్కువగ లేవనలకు ని. ది. ర. బనిలేద
నియు తెప్పిరి. ప్రభుత్వరీత్య ఉద్యోగముల విషయమున మర
విషయములు వచ్చుట ఆయనకీర్తములేదనెను. కాని హిందువు
లను మహమ్మదీయులను ఉన్న రాష్ట్రములందు కట్టకు సర్వీసు
లలో ఉభయజాతులను తగినంతమందిని గెల్లియుండవలెను.
ఇచటమాత్రము జనసంఖ్య దామాషానుబట్టి ఉద్యోగములిచ్చుట
ఆయన కీర్తములేదని చెప్పెను.

అంతట నీయుపపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను. సభ
ముగింపబడెను. (ఆ. (పె.))

జీవధనరక్షణి 1267

పశువుల వ్యాధిని గుర్తించి బోషణమును తయారుచేసి
వ్యాధిని కుదుర్చుటకు దీనికి సమానగ్రంథములేదు
బోషణములు ప్రతివోటును సులభముగ దొర
కును. ప్రతి యొక్కరినంద్ ఈ గ్రంథముండి తీర
వలెను. ప్రతి 1 కి ధర రు 1-4-0 వి. పి. ఖర్చు చేరు.
జీవధనరక్షణి ఆఫీసు, గూడూరు, నెల్లూరు జిల్లా.

మదనవిలాసము

నిక్కాకచేతగాని, యితరకారణములవలనగాని కలిగిన
కుక్కనష్టమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారముఖమును
గలిగించు తియ్యనిరసాయనము. 4 బోన్సుల సీసా 1 కి తపాలా
ప్యాకెంతుతో రు 3-9-0. 2460
మోహన ఫార్మసీ, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

S. U. Narayanachary & Co,
Choukhamba-Benares

2650 మాదగర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రు
ద్రాక్ష, బిడ్డలు అడదగిన సామానులు మొద
లగునవి కొరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి.
మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబని
యను 1 కి రు 7 నుంచి 10 వరకు రుదాక్ష
108 వుండేసరం 1-కి ఆజాలు 6 నుంచి రు
10 లు. 82 పూసలుపున్న కంటి 1-కి ఆజా
లు 8 నుంచి రు 10 లు గౌరీశంకరపూస 1-కి రు 3 1/2 నుంచి
25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముల పూస 1-కి
రు 2 నుంచి 30 లు పొత్తి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రు 7
నుంచి 12 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 1-కి రు 14
నుంచి 15 లు బెంగురూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి.
21, 16, 18 మూర మంచరకం, రు 85 నుంచి రు 150 వరకు.
12, 16 మూర బనారస్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న
పిల్లలు ఆడతగిన ఇత్తడి సామానులు 82 ఉన్నటుంటి పెట్టె
1-కి రు 1-8-0 మర్రాకం 2-కి అన్నిటికి మెరలి రు 5-0-0
ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు ఉచితము.
యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ.

విర్యబంధ

చిన్నసీసా 1-8-0
2) ఎంతవలసవీర్యమునైన గట్టిపరచి మాత్రములోను స్వస్థ
మందును వీర్యనష్టమును తగ్గించు నిలిపివేయును. వారం
ముదిమి న పుంసకత్వమును పోగొట్టి నూతన యౌవనం కక్తి
యింద్రియపటుత్వ మిచ్చును. అజీర్ణము ఒంటిసోపులు కాళ్ల
తీత రూపుమాపును. రాజుల ఆంగ్ల వైద్యుల విదేశవాసుల మెప్పు
పొందిన సిద్ధావధం. పెద్ద సీసా రు 8-0-0. ఆశ్చర్యలై నిరాశు
లైనవారికి శైవులకు తెలెము రు 5-0-0. తపాలాఖర్చు 0-6-0
అమృతరత్నాకరము 45, బందరుపేటి మద్రాస్

గాంధీ జ్యోతిషులు 2598

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయకాలమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ. 1-0-0 పై పత్రికకు 0-4-0 సలిపి ఫలము మాసవారిగ వ్రాయ 2-0-0. ఆంధ్రపత్రిక: ఈ జ్యోతిషుల పొందిత్యమును మనఃపూర్వకముగ వివరించుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,
తిరు త్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

మా న స్తో ల్లా సి నీ మాత్ర లు 30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అకాలు)

వలసలభము! (ప్రాప్త్యుభయప్రత్యేకము) గుణముధికము! శరీరములో ఉష్ణధృక్కుమచే కలిగిడి పైతృకాల క్షమాశ్రయ దివ్యామృతము. అతీర్ణము, అరుచి, అపులింతులు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలత్వము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, శ్రేణు, అశులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పలను నోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈ మాత్రలు మేహవాతశిష్టలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా: (1978)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భుమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచించబడినది. ఆంగ్ల దినపత్రిక "హిందు" విమర్శన మిట్లు చేసినది:—

"గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంధ్రదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) వంటి యశవంశీకుని పేరట కాధ్వనముగా నిచ్చినాడు. అతని జాతకచక్రముగూడ నున్నది. ఒక యోధ్యోగిదురాగతములచే పితూరి యెట్లు రేగినన; బాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు సంసిద్ధుడయ్యెనో; తన బుత్తక క్షులచేతను, ప్రళప్త దేశభక్తచేతను, నిష్కూపాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజలలోని కెట్లు సర్వక్షయో; ఇంగ్లీషుజుట్టిలకంసాగారముల నాత డెట్లు సంపాదించెనో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయివేయగలిగెనో; యాతనిపితూరికె యాతనిప్రాణము నెట్లు పుచ్చుకొనినో యంతయు నునకు మోపబడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టుకొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొకయు ద్యోగిచే ఆనవాలు పట్టింపబడినవాడు తన ప్రియనేనానాయకునితోఁజ్జ మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన మరయొకడనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారగు ౨౫ తపస్సుచేయుటకై యేగి సమయము వేచియున్నాడనియు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు." (శనివారము 7 వ నవంబరు 1925).

పుస్తకమునకు ఆర్థరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. టి. గా 11 అకాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవలెను.

భుమిడిపాటి సత్యనారాయణ,

2805 ఇన్నీ నుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీశృంగార కాదంబరి

2599 (పద్యకావ్యము 3500 పద్యములు)

సంస్కృత కాదంబరికి సరియైన యాంధ్రీకరణము.

పూర్వోత్తర భాగ సమాప్తము.

బళ్లారి మునిపల్లె హైస్కూలు ప్రధానాధ్యాపకాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ - చింతలపల్లి నరసింహశాస్త్రిల వారిచే రచించబడి అద్భుత కథాసంవిధాన వర్ణనాసమేతము శృంగారసభరితమునై ముచ్చుచున్నది. నల పూర్తి కాళికొనెడు రూ. 8-0-0 సగము క్యాళికొ... రూ. 2-8-0

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అందు నన్నె,

292, ఎస్సనేడు మదరాసు, లేక

ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసు 7 తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు

పంజాబు శాసనసభ

పోలీసు గ్రాంటుపై చర్చ

లాహోరు, మార్చి 18:—నేటిదినము పంజాబు శాసనసభయందు పోలీసు గ్రాంటుపై చర్చ మొత్తమున తగ్గింపవలయునని చాదరి అభిప్రాయమును గావించిన ఉపపాదనముపై చర్చజరిగెను. అనధికార సభ్యుల ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తరముచ్చుచు ఇట్లు చెప్పిరి: పోలీసువారి లంచ గొండితనమునుదుర్మీ తిని ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహించుచున్నారని కొందరు సభ్యులు నూచించిరి. ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు చేసిన ప్రభుత్వవిమర్శకులకు బలము కలుగజేసినవారయ్యెదరు. ఇట్టిపని ప్రభుత్వమువారెన్నడు జేయరు. కొంతమంది పోలీసు నూపరించుకొంటుంటు దుర్మీ తివలని కొందరు సభ్యులు నూచించియున్నారు. తన సమాధానము చెప్పటకు అవకాశములేని వారిని రంగమునకిచ్చి వారి నైతికప్రవర్తనను విమర్శించి వారు దుర్మీ తివలని వారి వెనుక చెప్పట సరియగులేదు. ఏదైనను నిదర్శనములను గౌరవ సభ్యులు ఎత్తిచూపిన తన చర్య పుచ్చుకొనుటకు వీలుండును. కాని నిరాధారముగ ప్రకటనలు గావించుటకు ప్రయోజనములేదు. ఖరూరపుపండ్లను పుచ్చుకొనుట గూడ తప్పని ప్రభుత్వమువారు విధించియున్నారు. ఏప్రభుత్వోద్యోగియైనను ఈ నిర్ణయమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినట్లు నిదర్శనముచూపిన తనచర్య పుచ్చుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారు సిద్ధుగనున్నారు. సాంఘికవిభేదములను పోలీసువారు పురికొల్పుచున్నారని చెప్పబడినది. సాంఘిక విభేదములు అల్లగులు జరిగిన పోలీసువారికి ఇబ్బంది కలుగుటయేకాక ఒక్కొక్కవర్గాయము ప్రాణహానికూడ గలుగును. జనులు అల్లరుల నణచిన పోలీసు ఉద్యోగిని ద్వేషించుచుండెదరు. ఇట్టి పరిస్థితులలో పోలీసువారు సాంఘిక విభేదములను పురికొల్పుచున్నారని చెప్పట చిత్రముగ నున్నది. ఈ లంచగొండితనమునకును దుర్మీ తిని ప్రభుత్వమువారే కారకులని చెప్పట సరికాదు. నిజమును అంగీకరింపవలయును. ప్రజలు ప్రభుత్వమువారు ఈ దుర్మీ తిని పంపకొనుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడిన గాని ప్రభుత్వమువారి కృషికి లాభముండదు. అనధికారసభ్యులతోపాటు ప్రభుత్వమువారు కూడ ఉద్యోగుల దుర్మీ తిని యాపునాపవలయుననియే ఉద్దేశించుచున్నారు.

గ్రాంటుపై చర్చ మొత్తము తగ్గింపవలయు ననుఉపపాదనము ఉపసంహరించుకొనబడినది. (అ. ప్రె.)

బడ్జెటుచర్చ ముగియుట

లాహోరు, మార్చి 17:—నేడు పంజాబు శాసనసభయందు బడ్జెటు, డిమాండులమీద చర్చ, 18 వ డిమాండునుండి ముగియబడినది చర్చజరిగినవిషయ మంగింపబడినది.

వ్యవసాయపు 17 వ డిమాండును సర్దారు బోగోలెడసింగు ఉపపాదించుచు దీర్ఘవన్యాసము గావించిరి. వ్యవసాయశాఖా మాత్యులు యందు ఉపపాదన కార్యముల వివరించిరి. యూరోపునందలి దేశములలోవలెగాక పంజాబులో పరిశోధకులు తక్కువగనుండిగనియు, ప్రతిగోధుమున్నగు పంటలకు ఒక్కొక్కపరిశోధకుని నియమింపవలెననియు వారు జెప్పిరి. కాలవలను ఎక్కువచేయవలెననియు యీసందర్భమున శిష్ట ఇరిగేషను శాఖకులను ప్రవేశపెట్టగోరుచున్నారనియు జెప్పిరి.

చాదరి రాసింగుగారు మొత్తగ్రాంటులోనుండి నామమాత్రము కొంత నుపపాదించుచు ప్రభుత్వమువారు సహకారసంఘములను పనిజేయుచు విధానమును చర్చించిరి. ఈమధ్యలా లాహోరులో జరిగిన సహకారసభ కార్యక్రమమును చెప్పి, అవలం హిందువులమీదను హిందువుల డబ్బుపెట్టుబడి పెట్టువానిమీదను అనవసరముగ గావించిన ఖండముల నూచించి, ప్రభుత్వోద్యోగుల యెదుటనే మహమ్మదీయులు పాడరానిపాటలు బాడిరనియు, ఇట్టి తుచ్చసభలు జరిపి ఒకరాష్ట్రమునందు ఒక జాతి మరయొక జాతిని దూషించుటల జేయుటను ప్రభుత్వమునకు డెలుషరీ తదనవియు జెప్పిరి. ఆసభ రాష్ట్రమునందు హిందువులందరకును అవమానముచెచ్చెను. అది హిందువులను ముఖ్యముగ వర్తకులను డబ్బు పెట్టుబడిపెట్టువారిని దూషించుటకై రాటుజేయబడినది. పంజాబు బాంకింగు సహకార సంఘముల యున్నతికి తోడ్పడిని యట్టిసభల జరుపుటను సంఘముల నిర్బంధమును అయిన ఖండించెను.

ఈసరికి అధ్యక్షుడు బడ్జెటుపై చర్చ కిది 8 వ రోజునియు గవర్నరు డిమాండుల చర్చకు 3 రోజుల వ్యవధిచే యిచ్చి రనిచెప్పి 5 కాగానే చర్చ నిక జరుగనీయకుండఅపివేసిరి. చాదరి రాసింగు సవరణ వోటుకు చెట్టి త్రోసివేయబడినది.

ఇకను మిగిలిన డిమాండులన్నియు అధ్యక్షుడు దుపపాదించగా సంగీకరింపబడినది. అంతట సభ బాలింపబడినది. మరల రేపు సమావేశమగును.

శాసనసభ వైఎలెక్షను.

లాహోరు, మార్చి 17:—క్రిందటి సారి శాసనసభలో యెన్నికలు జరిగినపుడు శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధకసంఘము చే యెన్నికొనబడిన సర్దారు ధనసింగ్ అకాలీ నాయకుల కేసులో యెప్పుడును శిక్షింపబడుచు మొన్న విడుదలయై పిదప తన శాసనసభాస్థానమునకు రాజీనామా నిచ్చెను.

అమృతసరు (సిక్కు) రూరలు కొప్పిట్టుయొన్నీ యీ ఖాళీకి మే 1 లో పుగా మరియొక ప్రతినిధి నెచ్చుకొనవలె నని గవర్నరు తీర్మానము చేసెను.

ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్య

స్వరాజ్యపక్ష సభ ఖండించుట

లాహోరు, మార్చి 17:—ఇదివరలో ప్రకటించినట్లు లనే పంజాబు శాసనసభ స్వరాజ్యపక్షసభ్యుల సమావేశము డాక్టరు గోకులచందుగారి యింట జరుపబడి, యితరవిషయములతోపాటు ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్య 8 వ తేదీని సభవిధిచి బైటికివచ్చిన తరువాత పార్టీ అంగీకారము లేనిదే మరల శాసనసభకు బోయిన విషయమై చాలదూరము చర్చింపబడి యీ క్రింది ప్రకటనమును శాత్రులకు బంపుటకు నిశ్చయింపబడినది. అం దిట్లు గలదు:—

పంజాబు శాసనసభ స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు అందరును జేరి ఆయనగూడ యుండగా గావించిన తీర్మానము ప్రకారము ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్యల శాసనసభకు పోతుండ నుండి యుండవలసినది. ఏదో ప్రత్యేకముగ నవసరము గల్గునెడల పోవలెనని నిర్ణయింపబడినది. అభిభావిత కాంగ్రెసు సంఘ ఉపసంఘములును నియోజకవర్గములును గూడ శాసనసభ జరుగునపుడు పాల్గొనవలదని యే యుత్తరపుత్రేసెను. ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్యల సభకుబోవుటకు ప్రత్యేక మనసర మేమియు రాలేదు. అభిభావితకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి స్వరాజ్యపక్షసభ్యులను ప్రత్యేకము అనవసరముచేసినపుడు ఆ అనవసరమేమో చెప్పి గాని శాసనసభలలోనికి మరల పోవలదని బెల్ గ్రాండ్వారా ఉత్తరపుటంపెను. ఆయన శాసనసభకు మరల బోవులోపల నియోజకవర్గాభిప్రాయ మేమియు రాలేదు.

ఆయన వారు అభిప్రాయములు డెల్పుటకు తగినంతవ్యవధి నీయలేదు. అప్పటినుండియు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు మరల శాసనసభలోనికి బోవు నుద్దేశ్యమునుగూర్చి ప్రజాభిప్రాయము ప్రతిపూలముగ నుండెను. పైచెప్పిన బెల్ గ్రాండ్ వచ్చెనని విందు సమయము 11 వ తేదీ రాత్రియైనను ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్య డెలిసియుండవచ్చును. ఏమైనను ఆయన 11 వ తేదీ తరువాత శాసనసభకు పోతుండ నుండవలసినది. అందులో ఆయన నియోజకవర్గమునందు కొందరు అభిభావిత కాంగ్రెసుసంఘ ఉపసంఘ నిర్ణయమును అంగీకరించిన పిదప యిట్లు జేయుట యుక్తముగాదు. ఆయన యీవిషయమై తనసహాధ్యాయులతో సంప్రతించినయెడల పార్టీప్రధిముకు శిక్షణమునకు బాగుగ నుండెడిది. (అ. ప్రె.)

నాయకురాలు

(పల్నాటి వీరచరిత్ర) 2574

సిద్ధముగా నున్నది.

చరిత్రాత్మకముగు ఆరు అంకముల నాటకము. నూతనశక్తిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని పలపాటలు గలవు. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచున్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుడు, మంచిబైండు. షెడర్ షెట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చువేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు. 1-0-0 వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

కోడి గుడ్డ హల్వా

ఈమందు గుండెదడ, రొమ్మునొప్పి ఆయాసము బలహీనము, నిస్సత్తువ మున్నగునవి అద్భుతముగా నివారించును. గుండె జబ్బులకు అమోఘమైన మందు. ముసలివారికి మంచి పటుత్వము వీర్యపుష్టి నిచ్చి యౌవనముగా మార్చివేయును. తియ్యనిమందు డబ్బీ 2-1-0 పాను 5-0-0 పాట్లు ఖర్చు చేరు. అమృత రత్నాకరం 45 బంధరుపిధి మద్రాస్

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జవ్వలిపదార్థములు (19-3-26)	
ఇరువదిగజముల "ఫీన్" ధరలు	
కాకికొమ్మలు—22 X 22 మంగిసూర్యులు (బి)	రూ 10-8.
కాకికొమ్మలు — 22 X 22 వేరు రకములు (బి)	రూ 9-12, సరాసరిరకము రూ 8-12.
తెలుపుముల్లు— 1708 రూ 14-15; గ్లాస్ 9000 రూ 15-0; ఎఫ్. ఎఫ్. 78 రూ 9-12; ఇ. సి. 78 రూ 10-2; 88-888 రూ 12-8; బి. సి. 78 రూ 10-0; 8978 రూ 9-12, 1702 రూ 12-6, 7978 రూ 10-0, 2908 రూ 8-10.	
నూలు	
40 సెంటర్, సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) — ట్రాక్స్—రూ 6-1-0 నూన రూ 7-9-0 వచ్చరంగు రూ 10-2-0; పడవ రూ 8-15-0; కాఫీ రూ 8-14-0 సవరణ రూ 8-8.	
40 సెంటర్ జపాను (పదిపానులకట్టు) — నత్త త్రము రూ 12-10-6, సీలపరము	
60 సెంటర్ సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) అడకతెర 18-12-0; నెమలి రూ 18-8; "శేట్" రూ 18-4; గొడ్డలి రూ 10-7-6; గడ్డిబండి రూ 10-7-5 ఎద్దుగడియారము రూ 10-7; సింహము వేటకాడు రూ పెనసలు రూ	
60 సెంటర్ జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము- సీలంచేప రూ 20-1-0.	
లోహములు	
ఇనుము:—తెల్లయను చట్టకమ్మిలు ఒక బాదవకు ధర రూ 88, 84.	
ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రూ 257, జర్మను (డిప్ మాన్) రూ 254; రాగిరేకు రూ 272.	
టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న శేన్ ఒకటికి) 9" రూ 19-0-0.	
కలాయి వెంకురేకు:— 24" శేన్ 6" 7" 8" రూ 15-0 9" రూ 15-4.	
సిమెంట్ పిపాకు నెల:—	
నార్త్ ఆఫ్ హుక్కు రూ 10-14; "ఎస్-శేర్" జర్మని నెమలి రూ 10-0.	
చక్కెర (రెడి) రూ 82-0.	
నాయిదాధరలు:— మార్బు రు	
వేరు సెనగ పప్పులు	
మార్బుల్ ధరలు:— "మిషన్" రూ 51, 53. సాదా పాను రూ 47, 48.	
వేరు సెనగనూనె	
"గానుగ" రూ 117, "వెస్" రూ 115-0.	
అముదము	
(1 గానుగ) రూ 95.	
పదును చేసిన తోలు రతి 1 టికి	
మొదలు	వరకు
ద్దుతోలు (7½ మొదలు 9½ రతులు) రూ 0 12 8 రూ 0 18 8	
" (తేలిక) రూ 0 14 8 రూ 0 15 6	
" తెంగుకూరు (8 మొదలు 9½) రూ 0 18 3 రూ 0 18 9	
" " (తేలికైనవరకు) రూ 0 15 6 రూ 1 0 0	
" (మట్టాడ) రూ 0 18 6	
" (విజయనగరం 7½ 7½) రూ 0 18 5 రూ 0 18 9	
" (ఏలూరు 7½ 7½) రూ 0 14 6 రూ 0 15 0	
గోనతోలు రూ 0 10 0 రూ 0 10 3	
గోడూడతోలు రూ 1 0 0 రూ 1 1 0	
అన్నదూతోలు రూ 1 10 6 రూ 1 11 9	
మేతోలు రూ	
గొట్టతోలు రూ	
పదును చేయని పచ్చితోలు	
తెంగుకూరు మేతోలు 100-కి రూ 185 0 0 రూ 197 8 0	
జవాడ మేతోలు " రూ 170 0 0 రూ 180 0 0	
తెంగుకూరుగొట్టతోలు " రూ 180 0 0 రూ 180 0 0	
జవాడగొట్టతోలు " రూ 120 0 0 రూ 175 0 0	
అవారముపట్టు బారస 1-కి రూ 80 0 0 రూ 86 0 0	
కొన్నంట్లు " రూ 25 0 0 రూ 26 0 0	
క్రక్కాయలు " రూ 88 0 0 రూ 55 0 0 0	

పువ్వులవోలిక! బోధలకేలిక! పున్నె పుడూలిక!

పురాణ గ్రంథమాలిక, పితౌపురము.

ఇహపర సాధకంబులగు పురాణములు మొదలగునవి ఆంధ్రవచన శైలిని డిమ్మి సైజున 250 పుటలకు మించని సంపుటములుగ రెండునెలల కొకటి వంతున సంపుటము 1-కి పోస్తేజి మేమేధరించి చందాదారులకు 1-0-0 కు మాత్రమే పంపుచుండుము. ప్రవేశరుసుము రూ 0-4-0 లు. సంవత్సరానికి శివపురాణము మూడవ సంపుటము తప్పక వెలువడును.

కోరిన చందాదారులకు వెనుకటి 1, 2 సంపుటములు గూడఁ బంపుదుము.

చందాదారులు గానివారికి ఇందలి ప్రతిసంపుటమును పోస్తేజి కాక రూ 1-8-0 లు.

పురాణ గ్రంథమాలిక, పితౌపురము.

నడకుదుటి వీరరాజుపంతులు. సంపాదకుడు.

లక్ష్మీ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) 10, నిస్ బెట్ రోడ్, లాహోరు

చే రెన్:- లాలా లజపతిరాయి హిందూ దేశ వ్యాపారమునందు అమోఘమైన జయము

ఈ నడుమ వెలువడిన సంవత్సర పట్టిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది. మొదటి 21½ నెలలలో "లక్ష్మీ" రమారమి రూ 80,00,000 లకు ప్రబోజల్లు అంగీకరించబడినది. రూ 52,00,000 లకు పాలసీలు పూర్తియైనవి. త్రోసివేయబడినవి, నింపిపెట్టబడినవి, లేక నిలిపివేయ బడినవి 16,00,000, పూర్తి కావలసినవి రూ 12,00,000. మిగతపాలసీలు ఆలోచనయందున్నది.

26-10-25 తేదిన వెలువడిన కలకత్తా "ఫార్వర్డ్" పత్రికా సంవత్సరాది సంచికయందు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము ముద్రితమై యున్నది:— (లక్ష్మీ) తెల్ల ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము. అనేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును మామూలుగా భీమాకంపెనీల మూలధనమునందు చెలితి తెలిపించుచుండును. ఈ కంపెనీ బాగుగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చవచ్చినప్పుడు ఇది మొదటి తరగతికి చేరినదని తప్పక అందరును అంగీకరింతురు. ప్రాప్తైక్యము ఈ దిగవ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

(1) కె. సం తానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు, లాహోరు. (2) లోకల్ అడ్వైజరు, నెం. 16, నుంకురామ చెట్టిపిల్లి, మద్రాసు. (3) చీఫ్ ఏజెంట్లు:—తిరుచునావల్లి, పాలఘాటు, మైసూరు, కాకినాడ.

ఓషధులచే చేయబడిన దంతచూర్ణము

ప్రతిరోజు దంతముల కుపయోగించుటకు తగిన దంతచూర్ణము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును,
నోటియం దుండు దురువాసనను పోగొట్టును,
శ్వాసము విడుచునప్పుడు సువాసనగా నుండును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd

డబ్బా 1-కి ధర రూ 0-6-0.

ఇ నా ము! "C" టైం పీసు ఇ నా ము!

ఎవరైనను మీయొక్క తారా తీవరు 18 కారెటు బంగారువన్నెగల జేబుగడియారము తీయువారలకు మా యొక్క "సి" రిపేర్లర్ల టైం పీసు యి నామగ యియ్యబడును. జేబుగడియా రము 5 సం॥ములు ఉత్తరవాదము.

1057

జేబుగడియారము 1-కి ధర రూ 5.

కప్టను వాచ్ కంపెనీ, తపాలు వెట్టె నెంబరు 265, మదరాసు.

గాంధీమహాత్ముని సీతిమంజరి

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

ని డ ద వో లు 2671

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సాలీనా చందా రూ 2 లు మాత్రమే సాలానకు రమారమి 1200 పేజీలు. డెమ్మి 1/16 వెజా ప 2 నెలల కొకబుక్కు ప్రచురించి శివాలాఖుర్లు మేమే భరించి పంపుదుము. ప్రజా సామ్యములో మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, నైతిక భావప్రచారము పెంపొందింను మద్దేశ్యము.

ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి బి. ఎ. శనివారపు సుబ్బారావు సంపాదకులు.

రతిరంజన్ గారడి

ఈ ముందు ప్రార్థన నూలులు మహానాథుల భావాలను ర్యలుగలవారు వాడేవారు. ఎక్కువ ఇండ్రియపట్టుకలగిం చి మునుపటికన్న నాలుగెట్లు సంసార సుఖమును అనుభవించ జేయును. దీనినిగూర్చి పత్రికలలో వ్రాయవీలులేదు. వెలసీసా మాత్రము 8-0-0 రతిరంజన్ టైలం;— ఈ టైలును బలహీనులు ను పుంస్తకమును పోగొట్టుకొన్న వారును పూతగావాదిన 5 నిమిషములలో సంసారసుఖ మనుభవించజేయును ఆదర్శుత్వము. ఇదియొక జమీందారుగారికి తయారుచేయబడినది.

సీసా 5-0-0 చిన్న సీసా 8-0-0 పొట్టు ప్రి. బ్రహ్మచారిగారు 46 బంధువులు. చందా?

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

అప్పటమైన చ్యవనప్రాస

2426

(గుర్రసేదమైన అయ్యర్ల బొంబము) పరిశుద్ధతకు, లో పరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.
ఈ దిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్ష చే రూఢియైనది.

దగ్గు	ఉబ్బసము	విస్తారముగా పనిచేయుట
జలుబు	శ్వాసవ్యవస్థ	ఎరుగకుండ జేయుట
కొమ్మ పడిశెము	చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము	కృశించేయు వ్యాధులు మొదలగునవి.

కారణమును మంచి స్థితిలో నుంచును. శుభముగా జీర్ణముగును. కాలవ్రతని సరిగా నుంచును.
మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికరది ఎంతెంత యిచ్చినను యితరకంటెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత వయ
స్సునం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టూనికు. కాడ్లివర్ నూనె కంటెను శ్రేష్ఠ
మైనది 20 తులము (40 దినములకు సరిపోవు) బొంబము. వెల రు 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,

Head Office :- 94, GRAY STREET, CALCUTTA.

చదువును
జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

యోచింపుడు

కొనుడు

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అపూర్వమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడును, వాటి
యొక్క అభివృద్ధిని, సాగును హెచ్చించును. పుట్టెయందు గలుగుమంటను పొందోలును, బట్టలను మాన్పును,
రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన సువాసనగలదు. ఉపయోగించిన
తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చురుకైనమును, మంచియోచిన
ను గలిగించును. వేసకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలు
గు అపారమైన అత్యుత్పత్తిగణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి
యున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రికను చదువుడు.

దివాణాచదు భండారి, అమృతసరు పంజాబునుండి వ్రాసినది:-
“మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు
పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాలఉపయోగకరము. వి. పి.
మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసివంపుడు.
దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.
1 బుడ్లి ధర రు 1-0-0 పొంట్లభర్త 0-6-0 ప్రత్యేకము
8 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”

హెచ్చరిక:- కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యెందు ప్రతి వాగరికగయందు
దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుణులుగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సర
సము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టివల్లని వ్యాపార
తంత్రములనుమీరు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియానూనె తప్ప మరేదియు వాడకూడదని.

స్థిరపరచుకొనుడు.
అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో డిల్ బహారు
వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు
మాలుయందు కొని చక్కలను వేసిన కొత్తగా కోసిన పువ్వుములవలె మిచ్చుట్టు
ప్రకృతిలకు దానివాసన వ్యాపించును.
దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మిరపప్పుడును దీనినేవాడుదురు.
1 బొంట్లు బుడ్లి 1 కి ధర రు 2-0-0 వి. పి. భర్తలు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము
1 ” ” 1-4-0 ” 0-5-0 ”
కాంతి బుడ్లి 1 కి ధర రు 0-2-0

శోల్ పంజాబు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
285, కామ్యూమరీడు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

126

నర్తనశాల

[కీచకవధ యను నవినాటకరాజము]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

విరచితము

తేనెతేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి
పద్యములు గలిగి, ఆదర్శప్రాయముగా, రంగాను
కూలముగా రచించబడిన శృంగార రసప్రధానమగు
నీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల
నలవడజేయును. వెల రూ. ౧-౨-౦

పరా:- శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారిచే రచింప
బడిన “హృదయేశ్వరి” “నర్తనశాల” కలిపి ఒకే
సారి కొనువారికి రూ. ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వ
బడును, వర్తకులకు మంచి కమీషను యివ్వ
బడును.

ప్రభల చంద్ర శేఖరశర్మ, తెనాలి.

జగన్ మోహిని

ఇది తలనూనెలకు రాణి. శిరోజములను అశ్రురముగా
పెంచుటయే గాక నిగనిగలాడించి స్త్రీపురుషుల మిక్కిలి
ఆనందింపజేయును. తలలో చుండునుపోగొట్టి బుద్ధిబలమును
హెచ్చించును. మెదడునకు చల్లదన మిచ్చును, కండ్లకు చలువ
చేయును మంచి సువాసన స్నానముచేసినను వాసనపోదు.
వెలనూక రు ౦-12-0 పొంట్లభర్తలు ప్రత్యేకం.

సింహబల

అమృతమైన వీర్యవృద్ధిని బలమును శక్తిని కలిగించును.
నందు గొప్పగొప్పబొంబములు శక్తివంతమైన, వీర్యపుష్టినిచ్చు
ఇవధులు చేర్చబడి యొక జుహించాడగారికి తయారుచేయబడి
ఓది. సదా యోవనమును కాపాడును. దాంపత్యసుఖమిచ్చును.
ముదిమి పోగొట్టి, సింహబల మిచ్చును. వెల సీసా 3-0-0.
అమృతరత్నాకరము 4వ బందరువీధి, మద్రాసు.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుఠారము

పద్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూట
లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బితో వ్యాధినిర్మూ
లుగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల
రూ 2-4-0. దీనికనుపానము చంపనతెలము బొంట్లు 8-0-0
రెండును ప్యాకింగువర్గ రా భర్తలతో 6-0-0. 2462
గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

పాలసుగంధిలేహ్యము 3351

రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సవామేహము, మేహ
పాడలు, మచ్చలు యితరచర్మరోగములు మలబద్ధము, కీళ్లనో
ప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును.
20 తులీ డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. అ. 6 1
సి. కె. సి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా,